

សាស្ត្រព្រះមហាមេរោគនិត្យ

ព្រះពុជាឌ្ឋានមហាផ្សេទ

ដោយ តិច្ចុលាទិប្បញ្ញា

ពួកទេសប្រាជែវជាមុននានា

ប្រាជែវជាមុននានាបន្ទូរ

ដោយ

អីអីនឹងលិបម្ខ្ញា

៤ ៤

ពុខជំនាញ

ផ្លូវលានស្របាម នៅទីសាខាដែនដើង

ភ្លើងនេះទីក

ដោរដីមពេជិត្តិក្ស និងថ្ងៃស្អាត

ខ្សោយឱ្យរកចំណុកដីក្នុងថ្ងៃ

ទោះជាដោកលក់

នៅក្នុងការពារហោសនារបស់យើង

នៅពេលថ្ងៃលិច

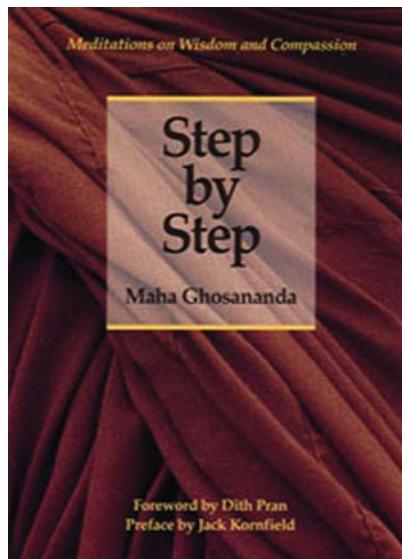
ខ្សោយឱ្យចេញទៅពន្ល់តែភ្លើង

(ទីនាយកខ្សោយឱ្យឈ្មោះឯករាជ្យ)

៤ ៥

ចាន់តិកាគរឿង

១. សេចក្តីផ្តើម	៥
២. សេចក្តីផ្តើមអំណរគុណ	៥
៣. កំណើត និង កម្មរភាព	៩០
៤. ដំណើរជើង	១៤
៥. ចំណោនឱ្យជាទ់នៃ សម្រួលព្រះមហាយោសន្ត	១៤
៦. ១៥ ឆ្នាំ គង់ទៅប្រទេសតណ្ហ	៣៣
៧. សមាជិកត្រួងត្រូវ	៤៧
៨. យាយយាត្រាថ្មីសមរភិ	៥៧
៩. ព្រះពុទ្ធកុងសមរភិ	៦៤
១០. ធម្មយាត្រា លើកទី ២	៧៤
១១. ធម្មយាត្រា លើកទី ៣: អំពីព្រឹត្តការណើនៃការបោះឆ្នោត	៨៧
១២. ធម្មយាត្រា លើកទី ៤: អំពីត្រាប់មិន	៩៦
១៣. ធម្មយាត្រា លើកទី ៥: អំពីត្រូវយើ	៩០០
១៤. ធម្មយាត្រាលើកទី៦: អំពីការបង្រួចបង្រួចមជាតិ	៩០៦
១៥. ជាកទ្ធផលភាព	៩៩៦
១៦. សម្រង់ទេស្សន៍: សម្រួលព្រះមហាយោសន្ត	១២៥
១៧. មនុស្សជាតិ	១៣១
១៨. ដើមពេធ	១៣៥
១៩. ស្ថិភាពមិនអាចកើតឡើងបានទេ ដែរលាងនៅមានត្រាប់មិន ...	១៤៣

សេចក្តីផ្តើម

សេវាក្រោននៃប្រព័ន្ធអំពីជីវិតគ្នា សម្រាប់ប្រជាជន ជាព្រះសង្គមខ្មែរមួយអង្គដែលមានព្រះកិត្តិវត្ថុនាមឈ្មោះសិរីសាយសុសត្រប់ទិសទី ។ ខ្ញុំមិនមែនជាមួកដែលមានចំណោះវិធានជ្រោះ បុជាមួកប្រវត្តិសាស្ត្រទេ ។

ខ្ញុំមានបំណងថាគាររៀបចំសេវាក្រោននៃសំបាលការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពី ជីវិតគ្នាប់សំបាលការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដែរ ហើយនឹងដែលខ្ញុំបានធ្វើឡើងឡោ នេះគឺ ត្រាន់តែប្រមូលចងក្រោនសេវាក្រោននៅឡើងមេច្ចាប់អំពីការនិទានខ្លឹម ពីត្រីត្រួតប៉ុត្រ បុពិសារពីមានដើរឃើញដែលបានសរសរអំពីជីវិតរបស់ សម្រាប់ប្រជាជននៃពីរប្រជាធិបតេយ្យ ដើរឃើញការរួមទុកជាតុកឈ្មោះបានសំរាប់បំនើដនឹងទាំងពីរ ដែលបានធ្វើឡើង សម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ ។

ខ្ញុំជាព្រះសង្គមរួមឱកការ ដែលបានជួយបានមួយ សម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ នៅព្រះជំណាក់ព្រះអង្គនារោត្តសំព័មាស ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ជាប្រជិនលើកប្រជិនសារក្នុងរវាងឆ្នាំ ១៩៩៩ និង ១៩៩៩ ។ ខ្ញុំចាត់ទុក សម្រាប់ជាមួកដែលបានជីវិតគ្នា ជាបុគ្គលិក និងជាមួកលើកទិន្នន័យ សម្រាប់ជាមួកដែលបានបង្កើនខ្លួន បើក្នុងជាតិខ្លាល ខ្ញុំចាត់ទុករបស់បានវិញ ។

សម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ បានធ្វើឡើងរបស់ខ្ញុំបានជាមួកដែលបានបង្កើនខ្លួន មានតម្លៃយ៉ាងខ្ពស់ និងមានជំណើរដាមព័ត៌ ។ សម្រាប់ជាបុគ្គលិករិសុទ្ធមុន្ទុងខ្លួន ដែលខ្ពស់ និងបានជាបុគ្គលិកបាន និងអំណាច់នៃមន្ត្រីដែលបានរិបាង ។

សម្រួចប្រាមហាយោសនទ្ទ (ប្រធូត្រក្រោត្រា ១៩៩៤ សោយព្រះទីនុត្រ
នៅឆ្នាំ ២០០៧) ប្រាមអង្គជាកិរិយាល័យ ដែលរកបុគ្គលិក
មួយប្រចាំបច្ចុប្បន្ន ។ អ្នកទាំងឡាយដែលបានជួបប្រាមអង្គ បុគ្គលិក និង
ប្រាមអង្គជាតាមនីមួយនូវមនោសច្ចូននានេះដូចត្រូវ។

ប្រាមតែជីតុណា ខោនៅ សែនដី មានសង្ឃឹមការណា សម្រួចប្រាមហាយោសនទ្ទ មានបុគ្គលាមទំនួន ជាបញ្ជីតិកមានអាកល្បកិរិយាប្រុតកំស្រីតំ
សមភាមក្រឹត្តក្រាសិរិយលូណាណាស់, ប្រាមអង្គប្រចាំបច្ចុប្បន្នជាតារកនិរមោស ឬ
ជាមេរគា ឬជាបុញ្ញវិញ ឬប្រចាំបច្ចុប្បន្នជាប្រាមបុគ្គលិក។

ប្រាមសង្ឃឹមការពិកមួយអង្គប្រាមនាម ចេម វិយសិមេន មានចែងជីការណា
“សម្រួចប្រាមហាយោសនទ្ទ ក្រោមអំពីប្រាមក្រុងឯធម៌ ប្រាមការយុវស៊ល
ប្រាមអង្គមានកន្លឹត្តិថ្នា សំស្រករបស់ប្រាមអង្គមានកិចចេងចាំងមើលទៅ
ហាក់បច្ចានលានសំភាពយ៉ាងល្អឥតគឺចំ” ។

សំវិរកោមួយមានចំណងជើងថា ប្រាមបុគ្គលិកសំរួល ឬនូវប្រាមនាម
ថ្នាយ សម្រួចប្រាមហាយោសនទ្ទ ជា “ប្រាមបុគ្គលិកអង្គក្នុងចំណោម
ប្រាមបុគ្គលិកដែលកំណុងមានប្រាមជនុវេលទៅកើតិយក្នុងលោកនេះ” ។

មហាផន្លំបានចំឡាយបង្ហើរទីកន្លែក ពោរពេញដោយសេចក្តីវិកិច្ចជាតិ
ពន្លំពេក នៅពេលជួបប្រាមក្រុងនៃសម្រួចជាតាមម្មាស់ ។ ពួកគេបានបន្ទាន់កាយ
ក្រាបថ្នាយបង្ហើប្រាមអង្គក្នុងទីសាធារណៈ រឿងបានតាមចំណុចប្រាមអង្គ
ដោយមិនជាកំភ្លើក ។

អ្នកការសំណើនូវប្រាមនាមថ្នាយ សម្រួចប្រាមហាយោសនទ្ទ “ជាប្រាម
បុគ្គលិកសមរក្សាទុជាមួយ មហាក្សោះ កន្លឹម និងប្រើបន្ទាន់កម្មាធិ” ។ នាថេលមួយ ខ្ញុំបាន
ស្វាប់ពួកគេសំនួររបស់អ្នកការសំណើនូវប្រចាំបច្ចុប្បន្ន និងសម្រួចជាតាប្រាម
អរហត្ថិមនូវបុរោះ? ” សម្រួចប្រាមហាយោសនទ្ទ មានប្រាមជាប្រាម
អរហត្ថិមនូវបុរោះ?

ពបសំន្លែរដោយមានសំណើចងកដៃថា “ខ្ញុំនឹងមិនប្រាប់លោកទេ ប្រសិទ្ធភី
ខ្ញុំជាប្រះអរហត្ថុ” ។

ខ្ញុំមានជំនួយថា សម្រួលប្រះមហាយោសនន្ទ ជាអង្គភ័ន្ធប្រព័ន្ធអរបាតិត
ប្រាកដ ដែលកំពុងមានប្រព័ន្ធដោឡើយ ។ ដោយសេចក្តីគោរពដីខ្លែងខស់
បំផុតច្បាប់ចំពោះសម្រួលជាម្មាស់ ខ្ញុំបានចងករួមឈរការត្រួចនេះឡើង
ពាំងបំសាច់ដែលប្រើប្រាស់ចាប់ឡាយណាដែលបានស្ថាល់ប្រព័ន្ធអង្គ ស្រឡាត្រូវបាប់
រានប្រព័ន្ធអង្គ អ្នកដែលបានដឹងពីប្រព័ន្ធអង្គ ប្រើអ្នកដែលចងដឹងពីប្រព័ន្ធអង្គ ។

ខ្ញុំសូមអក់យុទ្ធសាសំពោះគុណវិបត្តិ បុរាណបុរាណដែរឯងទាំងអស់ សម្រួលប្រះ
មហាយោសនន្ទ គឺ “សន្លឹកភាពអាចសម្រេចបាន”

ភីរុ ស៊ិនិចចេរ
រដ្ឋសិរីអាជីល
ក្រុងវាសិនិចគាន

ប្រភព៖

ព្រះពេទ្យ និងចក្ខុវិស្ស័យ ទោះពុម្ពដ្ឋាយដោយមនឹកសាសនា នៃសាកលវិទ្យាស័យខេមប្រើដ

សេចក្តីផ្តល់នាំណានគុណ

ខ្ញុំសូមសិក្សាដែងទូវសេចក្តីដឹងគុណ ដោយការគោរពចំពោះព្រះពេជគុណ ភាគចាន វិត្តិ ដឹកជញ្ជូន ថែអធិការវត្ថុ អធិមួយុជាការកាម ក្នុងវត្ថុសិក្សាបែប ដែលបានការព្រមទាំងបានផ្តល់ព្រះមិរាទ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនូយ វិកាយ សូមថ្លែងអំណរព្រះគុណចំពោះព្រះពេជគុណ សុជាន សេដ្ឋក្រោមទាំង លោក សារ្យបាយ ចន ម៉ាស្ទុន ដែលបានផ្តល់ឯកសារស្តីអំពីវប្បធមិ និង ប្រវត្តិសាថ្មូនព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំខ្សោយ រមាពំនៅលក ត្បូនិ គ្រឿណ្ឌ នៃល ដែលបាន ឱ្យយកប្រាងសេវា រវការនេះ ។

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណជាតិសេសិរីទំពោះ កាម៉ាឡា ដីយ៉ាវ៉ា និយ៉ាវ៉ា និង ដែលបានផ្តល់ឯកសារពីនីតិវិក និងផ្តល់ឯកសារពីសេវា រវការ ត្រូវបានបង្ហាញ ។ ក្នុងលេខ កិតតអំពីការប្រមូលដំឡើងក្រោងសេវា សម្រាប់ប្រាក់ប្រាក់ ព្រះពុទ្ធក្នុំ សមរភូមិ ខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធភាពថ្មាយ ប្រគល់ព្រះពេជគុណក្រប់ព្រះអង្គ និងផ្តល់ លោកស្រី ជាសាងដូចនាំងអស់មេត្តានូលបាននូវតំណែង ត្រូវបានបង្ហាញ ។

សង្គម ព្រះមហាឨោរនគរណី

ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រនគរណី

ខ ៤

អំណើន និទ កុមារនគរណី

ខ ៥

សម្រេចប្រាមបាយេសនន ត្រដឹងបានប្រសួតនៅថ្ងៃ ១៩២៩ ក្នុងគ្រែសារ កសិករក្រឹកក្រុមយោន់ស្រុកដូនកំកវ ខេត្តតាកំកវ ក្នុងរដ្ឋភាគីនៃប្រជាពលរដ្ឋ ព្រះសីវន្ទមុនិនីងឱ្យ ។ តារកវតិជាតាមត្រួតពិនិត្យនិងបន្ថែមនិងការរំលែក ឬ សណ្ឋាគនេះ មេត្តិភាគខាងជើងនៃប្រទេសកម្ពុជា ។

ប្រាមអនុប្រសួតនៅថ្ងៃពេលស្មានការពាល់សង្គកិច្ចនៅប្រទេសកម្ពុជាដ្ឋាកំ ជុនជាបាប តែម្រួសនូវនិងការស្រួល នៅចេញចាយត្រូវបានប្រទេសរបស់កម្ពុជា បានឆ្លាក់នៅ ក្រោមតំបន់ជួរពិភពលោក ដែលបណ្តុះបណ្តាលរកាយប្រទេសកម្ពុជាសម័យនៅក្នុងបណ្តុះបណ្តាលរកាយប្រទេសកម្ពុជាដ្ឋាកំ ។

តារកវជាតាមត្រួតកំណើតនៃអនុ សម្រេចប្រាមបាយេសនន ដែលគោល ស្ថាល់ជាថ្មីថ្មីជាតាមត្រួតកំណើត អំពីកំណើតនៃការប្រសួត មិនបានដឹងបង្ហើស គឺត្រូវដាក់ អនុរប្បធម៌ ជាទិត្យនៅប្រវត្តិសាស្ត្រមានអាយុកាលបំណាយសំខាន់មួយរបស់ប្រទេស កម្ពុជា ។ ប្រាសាទុរាងមួយបានកសាងឡើងនៅសង្គកិច្ច ៦ លើកំពុលត្រូវ ត្រួតពិនិត្យនិងបង្ហើសនៃសង្គកិច្ច ៧ នៅក្នុងបណ្តុះបណ្តាលរកាយប្រទេសកម្ពុជា ។ ប្រាសាទុរាងនេះបានបង្ហើសនៃសង្គកិច្ច ៨ នៅក្នុងបណ្តុះបណ្តាលរកាយប្រទេសកម្ពុជា ។

ខេត្តតារកវមានឈ្មោះលើឯការពិនិត្យនិងបង្ហើសនៃសង្គកិច្ច ៩ នៅក្នុងបណ្តុះបណ្តាលរកាយប្រទេសកម្ពុជា ។

របស់ប្រជាជាតិខ្មែរ ។ សូនសញ្ញាំងកិតម្យាប្រព័ន្ធដ្ឋាក់-គ្រាក់-គ្រាក់ នៅក្រោមផ្ទះជាមួយខ្សោះអាកាសបិនុល្អូត្រជាឌីមនោរម្ប ។

អ្នកស្រី ម៉ាត្រីវិរ ឱយវ៉ា ជនជាតិបាតាំងកើតនៅតណ្ហាចិន ហើយបានរស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងសម្រាប់អាណាពាព្យាបាលបាតាំង បានបង្ហាញព្រះអាយាល់ក្នុងវីន សម្រួចព្រះមហាកម្មាសននូ កាលព្រះអង្គសិតក្នុងវីយ កុមារភាព ។ អ្នកស្រី ឱយវ៉ា បានសរស់រ៉ា “នៅតំបន់ទំនាក់ទំនាក់នៅមានក្នុងក្រុងប្រើប្រាស់ ហើយពួកក្រុងទាំងនេះមានដំណឹករឿករាយ យើងប្រទេសយើងឡើងគេស្នើនៅក្រប់ទីកន្លែង ខ្លះនៅលើដីដើមឈើ ខ្លះអង្គុយ លើបង្ហាន់ដៃស្អាន ខ្លះជីកបិ ពួកក្រុងខ្លះទៅតុកអង្គុយប្រហោននៅតាមមាត់ស្នើនៅ ខ្លះចាប់ត្រី ខ្លះកប់ក្នុងកក់ ហើយខ្លះដើរចាប់ក្រាមក្នុងថ្ងៃ។ នៅតាមដងស្នើនៅយើងយើងប្រើប្រាស់ក្រុងដើរឡើងស្នើនាមទីការកក់ ខ្លះតែលើប្រទេសក្នុងតិន់ខែលទីការលើយ៉ាងសប្តាយើកការ” ។

អ្នកស្រី ឱយវ៉ា បានបន្ទាត់ទៅតាត់ “រហូតដល់ថ្ងៃលិច ពួកក្រុងទាត់ពីកន្លែងទាំងនេះទេ ។ ក្រាមយោលបញ្ចាំពាយូច ពួកគេចូលទៅក្នុងខ្លួចចំបើងដែកលើរទាមប្រសីពី ស្អាកទីនឹងថ្ងៃរោកនៃទាំងនេះទាំងត្រូវចេញទៅការទៅទីកាលម្នាច់ឡើង” ។

ក្នុងក្រុងដែលមានអាយុក្រោម ១ ឆ្នាំ ត្រូវនៅជាប់ជាមួយម្នាយ នឹងទៅក្នុងថ្ងៃក្រោមរដែលចង់ជាប់ចង់ដើម្បីនិងស្អារបស់ម្នាយ អ្នកស្រួកមានប្រព័ណិកការដុក ។ រហូតដល់អាយុ ១២ ឆ្នាំ ជាបេលរោហកំណត់ថា ក្នុងនោះចូលក្នុងវិយជំនួយ ដែលមានភាពម្នាក់ភាពខ្ពស់។ ពួកគេស្រួចក្រោមរបីឯងបិទបានការងារ ។ នៅពេលអាយុបាន ១ ឆ្នាំ

កសិករដឹកញ្ច្រវត្តាមរទោះគាយកមកទុកដាក់ជាតំនួក “ភ្នំស្រូវ” នៅឱង
ភូមិ ។ ក្រោពីនោះនៅមានកសិកជលផ្សេងទៅធ្វើពួកដាក់ម្នល ម្រេច កប្បាល
សំណើក ដែលប្រវត្តិប្រមូលទុកដាក់ ស្រុបចំប្រឡេខេះគ្រាប់ ប្រពាកប់នៅប្រុវទុកដាក់
ភូមិដ្ឋាកនៅខេមិតសិរ រហូតដល់ខេបុស្ស ។

នៃថ្ងៃប្រពាកតក្នុងដូចទេ ធមលមកដល់ការងារប្រមូលអំពេកការបយកទឹក
ធ្វើស្ថុរ ។ កសិករដឹកអំពេកតាមរទោះគាយកមកទុកដាក់គ្រួក ពេលព្រឹកធ្វើការងារ
កាបទឹកអំពេក ពេលរស្ស់លរម្ញាស់ទឹកអំពេកចំរាប្បូធ្វើស្ថុរ ។ កសិកររវិល់
ជាមួយការងារនេះរហូតដឹកដល់រដ្ឋវិធីស្រុប ។ ដូច្នោះជីតាបស់កសិករពុំមាន
ពេលទំនៈនៅពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ។

ប្រភព៖

មជ្ឈមណ្ឌលនៃសហគមនីង្វើខ្លួនព្រមទាំងសាសនាលោកវរដ្ឋម៉ាសាធិតានដ្ឋានផ្លូវតាតិ មានថា
សម្រាប់មហាយោសស្អែក ទ្រង់បានប្រសិទ្ធភាព នៅថ្ងៃទី ២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៣ ។ ដោយក្នុងការងារ
ពុម្ពជាយ៉ាវនៃការងារនោះ បានបញ្ជាក់អតិថិជនីរបស់សម្រាប់មហាយោសននា ក្នុងឆ្នាំ
១៩៩៤ ដោយបានលើកហេតុផលថាគារង្ហាររាជក្រឹត់បានកំប្រហែលឱ្យកំណើនបរស់សម្រាប់
ឈុំការពាណំរបស់ប្រពេលអង្គភាពនៃបន្ទូការសិក្សាត្រូវកំណើននៅប្រទេសកណ្តាលនៅឆ្នាំ ១៩៩៦ ។

ឯកសារមួយនៃប្រពេលមកពីស្រីវ៉ែក The Sea Wall សរស់រដោយអ្នកស្រី Marguerite
Duras ដែលរារាំងការងារនៃការងារបានបញ្ជាក់ថារាយការពាណំរបស់ជនជាតិខ្លួន ។

ឯកសារមួយនៃប្រពេលមកពីអគ្គបាយរបស់លោក Ajahn Tate ដែលសរស់រដោយប្រពេលនៃការ
បង្កើតនូវធនកសិក្សាត្រូវការងារបរស់លោកស្រីនីវ៉ែកវិត្តិនៃប្រពេលអង្គភាពនៃប្រពេល ។

ជំនួយខ្លឹម

៤ ល

អ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រម្នាក់ឈ្មោះលោក មិលចុន អូសបីន បាននិយាយថា “ជីវិតអ្នកកំសេរ” ជាដីវិតមិនមានភាពស្រុណុកទេ តើជាដីវិតដែលពេញពេញ ដោយសេចក្តីលំបាក ។ កសិករនៅប្រទេសដែលធ្វើកសិកម្ព អាស្រែយធមិកក្នុង តាមរដ្ឋវរិទ្ធិនូបប្រោះទីនីក្ស វរិទ្ធិជានកសិករដែលធ្វើកសិកម្ពតាមប្រព័ន្ធស្រោចស្រប ។ ទោះជាដោនៅក្នុងតំបន់ក្រីក្រយ៉ាងណាតី អ្នកស្រុកមិនដែលបានបង្ហាញត្រូវណាំដែលការសេរាយវិករាយ នៅក្នុងក្នុងមិនទ្រឹម ។

នៅតាមក្នុងខ្លួន អ្នកស្រុកដីបង្កើតឱ្យដែលបានបង្ហាញបានយើង នៅក្នុងកម្ពស់ពួកគេ ។

ស្ថានភាពពិរបស់អ្នកកំសេរ តើការមិនកំកែប្ររបៀបនៃការរស់នៅរបស់ពួកគេទ្រឹម អ្នកក្នុងវាដោះខ្លួនចេញអំពីប្រោះទីនីក្ស បុរត់ចេញអំពីស្រាមបុជាអ្នកដែនឡាត្រូចដីរឿងកាត់ដែនដីគោរនៅអាសុធមាន្តូយ៉ែ ចេញពីតំបន់ទំនាបនៃប្រទេសក្នុមារ ចូលទៅដីរឿងតំបន់ខ្ពងកាបនៃប្រទេសវិវេតណាម បុន្ផែន ដីរឿងរួមចេញបែបនេះ នាំរោះពួកគេត្រឡប់មកមិនពិភាកេវការ ដែលកំពុងប្រប្រឈរពិមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ពីទសវត្ថុវិមួយទៅទសវត្ថុវិមួយ ។

ដីរឿងជីវិតសំបែកប្រពេលអ្នកកំសេរបានកំណត់ដោយរួមចំនេះការងារកសិកម្ព តើការក្នុរាលស់ ដកសុង និងការច្បាសកាត់ប្រមូលដល់តាមរដ្ឋវរិទ្ធិដែលរួមចំនេះការងារកសិកម្ព ។ ក្រោពីនោះ ពួកគេមានការប្រារពេញធ្វើកម្ពិជិបុរាយជាប្រព័ណិជ្ជកម្ម ដូចជា

ថ្វីសិល ថ្វីពេញបុណ្យិធមិ ថ្វីមួយកើត ថ្វីមាយបុជា ថ្វីពិសាខបុជា រូមទាំងពិធី
បំប្បសនាគាតជាជីម ។

ជីវិតថ្វីមេច្ចាក់អំពីសម្រេចប្រាងសង្ឃសុត្រដឹងមិនវាតាមវត្ថុភូងភូមិ । បច្ចុប្បន្ន
នៃប្រាងប្រាងសាសនាសេរីកស្បែងចិត្តរាលិលូវតនិមន្តតាមភូមិ ភូងភាគប្រុ-
កិរិយាទន់ភូមិ ។ អ្នកស្រួលបង្កើតនៅវត្ថុបុន្ណោតាមសាលា បុណ្យរៀងរាល់ថ្វី
ពេញបុណ្យិធមិ និងថ្វីមួយកើត ដើម្បីសុត្រដឹងមិថ្ញាយបន្ថែមប្រាងប្រាងរបីវិនិច្ឆ័យ
ទាំងឡាយនៃល្អុយព្រសូរសំឡេងអិងកងទ័រទៅទៅ ។

ឧប្បជ្ជុលផ្លូវ

មហាសម្បានុ គឺជាដំណើរិច្ឆេទខ្សោតិកំណត់នៅថ្វីទី ១៣ ខេមរោន គឺជាបាលរោនដែលប្រជាពលរដ្ឋខ្លួនជាកសិករបានបញ្ចប់ការងារប្រព័ន្ធតាត់ បើយើរ
រដ្ឋរក្សាបានចូលមកដែល នៅពេលយប់នៅតាមភូមិ ស្រួលនិមួយៗ មានរៀបចំ
កម្មវិធីប្រៀងប្រាយការងារប្រើប្រាយ ។ កម្មវិធីកំសាន្តរបស់អ្នកភូមិធ្វើឱ្យ
ប្រើបាលមួយខែមុនថ្វីបុណ្យចូលផ្លូវដំឡើងបានអង្គពុ
នៅតាមដងផ្លូវពេញដោយសំណើធមិ ការការឃាយជាប្រវត្តិសំរាប់អ្នកឈ្មោះ
ត្រូវយកត្រាប់អង្គពុទៅការការឃាយដែលមិនមែនអ្នកចាត់ ។ នៅតាមភូមិ ស្រួល
មានកម្មវិធីការងារកំសាន្ត នេះគឺជាប្រវត្តិរបស់អ្នកភូមិដែលចូលចិត្តវារ៉ាង
ដែលមានយុវជនជាកម្មោះ ក្រមុជ្រូលរូមយោងថ្វីនកុះករ ។

បុណ្យចូលផ្លូវដំឡើងមានរយៈពេល ៣ ថ្វី ហើយភូមិថ្វីនិមួយៗមានរៀបចំ
កម្មវិធីពិសេសលាច់ដូចតែទៅ:

ថ្វីទីមួយនៃពិធីបុណ្យចូលផ្លូវ មហាសម្បានុ ជាឪ៉ែនទូលទៅតាមឱ្យ

យានចុះមកដែរក្បាមនូស្សិយោគ នៅតាមដឹងនិមួយទាំងការបោះសំណាត់
និងង្រៀបចំគ្រឿងលំអរគេហ៍ជាន ង្រៀបចំចំណុះដើរ និងផ្ទាត់ក្នុងដីម្រីទ្វាល
ទៅតាមត្រូវ ។ យើងយើពុម្ពនានការង្រៀបចំផ្ទុបទនាន ផ្ទាយក ដាក់លំអរលើតុ
និងមានតាមត្រូវបង្កើនដែរ ។

ព្រះសង្ឃ្រោះតាមវត្ថុប្រកាសពេលវេលាចុលឆ្នាំដោយការទូទាត់ស្ថានស្ថានទៀត
ខ្លួនរកនៅទូទាត់ប្រចំសំណុះដី នៅពេលពុសមេងស្ថាន ពិធីជុំតាមទៀត ដូច ថ្វាយជាតិ
សំពេជាប្រព័ន្ធដោយផ្តើម ព្រមទាំងការបង្ហាញស្ថាន វិលីកព្រះគុណដល់ទេរតាតា
ឆ្នាំម៉ោង និងសុំទៅតាមត្រូវដើម្បីសេចក្តីសុខ សិរីស្អែស្អី កើតមានដល់ក្រុម
គ្រូសារ និងក្នុងក្រុម ។

នៅរៀស្សៀចឡើងឱ្យដើរពិធីបុណ្យចុលឆ្នាំ មហាសង្គម អ្នកកុមិង្រៀបចំ
មួយអាមេរិក ត្រូវមែនសំរាប់យកទៅប្រគល់ព្រះសង្ឃ្រោះត្រូវ នៅថ្ងៃដើរ និងក្រុម
ព្រមទាំងការសិក្សាឌីជាប្រព័ន្ធដែលដែរ ។

នៅពេលឆ្នាំ មនុស្សទាំងទីមកជូនដើរត្រូវ សូត្រចំណុះដី ថ្វាយបង្រៀបចំ
និងធ្វើសមាជិ ។ អ្នកក្រុមមានជំនួយថា ទៅតាមត្រូវដើរការបង្ហាញមិនមែនស្ម័គ្រោះ
វិកាយ នៅពេលយើពុម្ពទាំងទាំងត្រូវធ្វើសមាជិ ។

ក្រោម ក្រោម ដែលក្រប់រីយៈង្រៀបការ នានយើពុម្ពនៅក្នុងនិកាសបញ្ហាចុលឆ្នាំ
ត្រូវ អ្នកខ្លះបានជូនតាមរាល់សម្រាប់បានស្ថាន ត្រូវបំណងមេត្តិភាពដីម្រីទ្វាល
រាយការ ។ អ្នកក្រុមមានង្រៀបចំទាំងពេញត្រឡប់ការបំណងបញ្ហាចុលឆ្នាំដែលបានបង្ហាញ
យុវជនដែលពេញកំណៈ ពេញក្រោម ត្រឡប់ការបំណងបញ្ហាចុលឆ្នាំដែលបានបង្ហាញ
ពិរាងនៃក្នុងក្រុម ។ ក្នុងនៅក្នុងរបៀបនេះជាបច្ចេកប្រើបាយក្នុងប្រព័ណិកម្ពុជា
សំរាប់ដំឡើងក្នុងក្រុមក្រោម និងក្រុមក្រោម ដែលបានបង្ហាញក្នុងក្រុម និងក្រុមក្រោម

ផ្លូវទិន្នន័យបុណ្យចូលឆ្នាំ រារេវនបត គីជាកម្មវិធីជួនអូបចំណើដល់អ្នកមានគុណ មានមាតាបិតា យាយតានិងមនុស្សចាប់ទាំង ។ ពេលព្រមីមស្រាងទាំងអ្នកស្រួលការកំណត់តិដីណែនការកំត្តាថែវត្ថុដើម្បីប្រគល់ចង្វាន់ទៅព្រះសង្ឃ និងស្អាប់លោកទទួលខាងក្រោម មានរនាថ ស្អារ ឱយ សាទ់ឡើយ បុងសុងចំពោះព្រះពុទ្ធរប ។ ក្នុងពេលជាមួយត្រូវនេះ អ្នកស្រួលមានប្រព័ណិតជួនអូបអាហារ និងភូណិត ជិត្ត ជិត្តផ្សាយ ព្រមទាំងត្រូវរាជាយរបស់ពួកគេដែលដំឡើ នៅពេលឆ្នាចក្នុងថ្ងៃដែលដំឡើ អ្នកស្រួលមកដុំត្រូវនៅព្រះវិហារ ដើម្បីពួនភ័ណ៌ខ្សោច និងសុំរាគដែលពីព្រះសង្ឃដើម្បីឈរចកិតិសុខសហប្បាយ និងមានសន្និភាព ។

នៅថ្ងៃខីបីនៃពិធីបុណ្យចូលឆ្នាំ គី រារេវឡើងសំក អ្នកកុមិ បុអ្នកខិត្ត កំត្តាថែវត្ថុតាំងពិព្រមីមស្រាងទាំងអ្នកដើម្បីធ្វើពិធីពួនភ័ណ៌ខ្សោច តាំងការបន្ទូរការបង្កើតលោក ។ ជាជម្ញាប់ អ្នកស្រួលការកំណត់នៃន ន ដែលធ្វើអាជីវកម្មខ្សោច បុអង្គ សំរាប់ជាមិត្តរប ន ដំបាន នៃព្រះបានរបស់ព្រះសម្បាលមួន បុត្តិរាយនូវទិន្នន័យ ៤ ចំណុច កណ្តាលជានោកលោក ព្រះសង្ឃពួនភ័ណ៌ស្រី មានរៀបចំ ពុបទំនៃក្រដាស់ពិសិដ្ឋចំរុះពិភាក្សា និងការជួនដូច ដោតលើភ័ណ៌នៅពេលចូលឆ្នាំនេះ ព្រះសង្ឃរោគយខ្សោច ធ្វើការខ្លួន និងបានរៀបចំ ។

ពិធីបុណ្យចូលឆ្នាំបានមកដល់ទីបញ្ហាប់នៅថ្ងៃខីបី មានកម្មវិធីពិសេសអំពីប្រព័ណិតស្រីព្រះ ។ អ្នកស្រួលកំត្តាផងទ័រកម្មកដាក់នៅខាងមុខព្រះពុទ្ធរប ក្រោយពិធីការខ្លួន ពួកគេចាប់ផ្តើមប្រោះទិន្នន័យ ព្រះសង្ឃ ចាស់ពិន្ទាយ លោកយាយ លោកតានិងមាតាបិតានិងមិត្តសំឡាងច្បាប់របស់គេ បន្ទាប់មក ពួកគេធ្វើការសុខមាត្រាសរាយ អំពីខុសត្រូវចំណាំខ្សាយដែលពួកគេបានធ្វើកនងមកកាលពីឆ្នាំមួន គោមានបុងសុងសំរោយចូលឆ្នាំនេះ ។

នូវទីក្រុងទេសទាំងឡាយទាំងពួយ និងរោបាយពួកគេទៅលានមកវិញ្ញូវសេចក្តី
សុខ ភាពចម្លងចំណុចត្រូវដឹងទីនេះ ។ ពិធីបុណ្យស្រែច្បាប់នេះបង្កើតវិស័យនៃ
សិទ្ធិយោងគ្មានការធម្មាយ ព្រះសង្ស័ និងថាស់ត្រីឆ្នាច្រាប់តង់ ប្រការតាមវត្ថុអាហារ
កំភ្លូមិ ស្រុក ធ្វើការរក្សាសិលដែលនេះជាសេចក្តីផ្តើម ។

ចុះឈ្មោះត្រូវបានបង្កើតជាប្រព័ន្ធទីក្រុងប្រទេសក្នុងប្រព័ន្ធប្រជាពលរដ្ឋ

ព្រះរាជពិធីច្រត់ព្រះនគ្គលរបស់ព្រះមហាក្សត្របានកំណត់អំពីការចាប់
ផ្តើមនៃដំឡើងស្រែចំការ តាមរយៈពិធីនេះ ព្រះមហាក្សត្រខ្សោយមានការផ្តល់ការ
ជាមួយដែនដី និងរវាងព្រះរាជជាតិជាមួយប្រជាការស្ថិតិយោប់ ព្រះអង្គ ។ ពិធីនេះ
ព្រះមហាក្សត្រយើងចុះក្នុងដំឡើងដែលព្រះអង្គ រមទាំងការដំឡើងដើម្បីអនិត្តិស
ដល់ព្រះអាណិទេ ។ គោដែលយកមកក្រុងពិធីនេះត្រូវបានតូបតែង
ដោយក្រោមតែស្អែក និងត្រូវដោកមាស ។

ព្រះមហាក្សត្រយើងធ្វើការសិកម្មអមដោយសម្រេច ស្ថានីង និងខុស
ដំឡើងព្រះរាជជាតិ សេវាការជុំហំងដៃគ្រួនចំណែក ព្រះមហាក្សត្រដែលដំឡើង ស្រីនេះ
ព្រះបរមាជាតាំងដើរជាក្សោនតាមគ្រាយព្រះមហាក្សត្រ តាមបំផ្តុំវិស័យពិធី
ទៅព្រះតាមស្ថាមនគ្គលរបស់ព្រះមហាក្សត្រ ។

ប្រទេសកម្មជាមានដំឡើងដែលមានដំណឹកជាប្រព័ន្ធភិកតា កសិករ
ធ្វើការដោយលំបាកទៅក្រោមកំង់ដោរដៃ ក្រោយពេលការងារដកសិក្សានៅរដ្ឋរាជរាជកាល
កសិករត្រូវបានដំឡើងដែលបានបង្កើតជាប្រព័ន្ធប្រជាពលរដ្ឋ ។

ឧបន្យូចុជប្រាជេវ

នៅថែមថ្ងៃពេញបុណ្យឯមិតិ ខែដែល ជាថ្វេកកំណត់នៃការបាប់ឆ្លើមទិន្នន័យ ចូលព្រះវស្សារ ដែលមានរយៈពេលពាក់ខែសង្ឃភោនៅតាមវត្ថុទៅទីទាំង ព្រះរាជាណាចក្រ ព្រះសង្ឃ្រែដែលគង់ចាំព្រះវស្សាពនប្រតិបត្តិសមាជិ និងរៀន ធមិនឱ្យសិក្សា ។

ចូលមកដែលថ្ងៃពេញបុណ្យឯមិតិមួយទៀតនៅក្នុងខេកប្រចេត ជាថ្វេកចេញ ព្រះវស្សារ ផ្តល់ចូលពិនិត្យបុណ្យកមិនជាបុណ្យប្រព័ណិតព្រះពុទ្ធសាសនា ដែល ប្រជាពាណិជ្ជកម្មខ្លួនប្រារព្យិយុរមកបើយ ។ អ្នកស្រួលរៀនបច្ចុប្បន្នរបស់ប្រជាពាណិជ្ជ ខ្លួន ដែលបានប្រារព្យិយុរមកប្រព័ន្ធប្រះសង្ឃ្រែ កមិនគឺជាបុណ្យចំមួយរបស់ប្រជាពាណិជ្ជ ខ្លួន ដែលបានប្រារព្យិយុរមកប្រព័ន្ធប្រះសង្ឃ្រែ ។ មួយដែលក្រោះតែនៅពិនិត្យបុណ្យនេះ អ្នកស្រួលរាំភ្នាក់របច្ចុប្បន្នជាថ្វេករៀនរាជរាជរាជ កំណត់រាយលើគំរាយ កោងសាធារណរៀន បុមិរព្យាពាលដី នៅតាមក្នុង យុំ ។

នៅក្នុងថ្ងៃនេះ គោលងក្រោងពិណាទទៀតលានត្រូវការងារពេញទិន្នន័យអារម្មណ និងមានមនុស្សជាថ្វីនបានមកដូចជាតាមព្រៃងមិ ថ្វីសមាជិ និងមានកម្ពុជាធិ ថ្វីងរាជការ សាក្តុងសហរដ្ឋប្រជាជាតិ នៅក្នុងដំឡើ ។

ឧបន្យូត្រូវិជ្ជ

បុណ្យនេះប្រារព្យិយុរមក ១៤ ថ្ងៃ នៅក្នុងខេកប្រចេត ដើម្បីខ្លួន ដល់វិញ្ញាក្នុងរបស់បុព្ទការិនន ថ្វីក្នុងតាមការប្រព័ន្ធឌ្មានដល់ព្រះសង្ឃ្រែ ថ្វីកិច្ចបញ្ហានដលានិសង្ឃ្រែដែលកែតាមឱ្យិងអំពីសង្គ្រោះថ្វីនេះទៅដល់វិញ្ញាក្នុង ជនទាំងនោះរាយបានទៅកើតនៅទិន្នន័យសុខមនោរម្យ ។

ពិធីបុណ្យនេះមានវិយចំណាត់ជានគន់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ពីរដ្ឋាមេ មានកស្សាងបានបង្ហាញនៅលើសិលាទិវិកកែតនៅក្នុងរដ្ឋកាលព្រះបាន យសារ វីន រវាងឆ្នាំ ៨៨៩ ដល់ឆ្នាំ ៩១០ បានសរសរចាប្រៃជាមហាក្សត្រ បានកសាងវត្ថុអារ៉ាមជាថ្រើសកន្លែង និងបានប្រគល់អង្គរនៅព្រះសង្កែ ជាយេងរាល់ខែ ដើម្បីអនិតិសដល់ វិញ្ញាក្នុងនៃជនទាំងឡាយដែលគេមិនបាន និកនា ប្រទេសជនទាំងឡាយណាដែលតុមានក្រុមត្រូវសារ ។ ព្រះមហាក្សត្របាន អនិតិសដល់វិញ្ញាក្នុងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ ព្រះអង្គដែលបានធ្វើធមិកម្ពុជានៅក្នុង សមរភូមិ ។

នៅថ្ងៃបង្កើយនៃបុណ្យភ្នំបិណ្ឌ នៅថ្ងៃថ្ងៃពេញបុណ្យិកិច្ច ពុទ្ធសាសនិកជន ទាំងឡាយ ទាំងអ្នកមាន ទាំងអ្នកក្រោមមកជួបដីតាមនៅវត្ថុ ដើម្បីធ្វើឯកចារពេ នូវអត្ថសញ្ញាណរមជាតិខ្ពស់ដោយការប្រគល់ទេយុទ្ធសាស្ត្រ នូវអ្នកស្រុកមាន ជាស្រីថា ព្រៃនិងដូនតានិងជាក់បញ្ជាសាធារណៈក្នុងថ្ងៃដែលខាងក្រោមនៅក្នុង បុណ្យភ្នំបិណ្ឌនេះ ។

មានវិវីន្ទន៍ប្រចាំមួយដែលក្នុងគីឡូតូនីរវ៉ាន្តប្រពេទ្ធសាសនាបានកំណត់ថា ពិធីបុណ្យភ្នំបិណ្ឌកែតនៅថ្ងៃនេះក្នុងសម្រាប់យេស៊ូដ ពីមួយសារ ជាមួយព្រះសង្កែ មួយក្រុមធ្វើការប្រមាជ់ប្រពេទ្ធផើលាសនា ដោយនាំត្រូវសោរយការបារម្បនពេល ប្រគល់ព្រះសង្កែ ។ នៅពេលព្រះអង្គនោះសោរយឱ្យនឹងតែ ព្រះសង្កែទាំងនេះ បានភ្លាយទៅជាបីសាច ជាថាទាជំប្រើប្រាស់បានឡើងអង្គរព្រះពុទ្ធអង្គម៉ា តើនៅពេលណាទីបុព្ទកគេអាចបិរិយាតារាបារនេះបាន? ព្រះពុទ្ធប្រជែងមាន ពុទ្ធត្រាស់តបិញ្ញាដោយត្រូវរងចាំរហូតដល់កំណើតព្រះសោរមេត្តិ តើជា អង្គនេះព្រះពុទ្ធដែលអនាតត ។ ព្រះសង្កែ ជាបីសាចប្រសកម្មនោះបានស្ថិរបន្ទុ ទៅក្រោព្រះពុទ្ធដែលអនាតត ។ តើនៅពេលណាទីបុព្ទកគេអាចបិរិយាតារាបារនេះ

បាន? ព្រះអង់គេយថា អ្នកនឹងរាល់ត្បាប្រវរង់ចំស្រួចពិមិត្តសារប្រគល់ចង្វាត់
ហើយខ្ញុំសិក្សាបុណ្យកុសលអាយុទីបង្កការជបិរភាគអាបារនេះបាន ។

ចុចរ្បសុខ

បុណ្យអំឡុករៀបចំធ្វើនៅខែសីហសុរី ដោយមានទូកប្រណាំងជាប្រព័ន្ធភាព
ឧបត្ថម្ភរបស់ព្រះមហាក្សត្រ ។ ពិធីនេះធ្វើតាមទេស ថ្ងៃក សិន ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រ ។
ប្រជាពាស្យខ្លួនឯាយថា ការប្រណាំងទូកនេះធ្វើឡើងដើម្បីអបអរ
សាធារណ៍ និងផ្តល់ជាកិត្តិយលរំលើកគុណដូនតា និងកងទៀតដើរបស់ខ្លួន
នាសមិយបុរាណ ។ មួយដែលក្រោះតែនេះពិធីបុណ្យនេះប្រារព្យិលើដើម្បីរំលើក
គុណដល់ព្រះរាជកិច្ច និងព្រះគង្វារដូចមួយមនុស្សរោក ពិធីនេះគឺជាការ
កំណត់នូវអគ្គិភ័យតាមក្រុងក្រុងរៀងរាល់ឆ្នាំ នៅប្រទេសកម្ពុជាដែល
ទីកន្លែងសាប ចាប់ដើមបញ្ហប្រចាំសប្តាហិរញ្ញវត្ថុ ។

ទូករាប់រយគ្រឿងមកពីឡុកចាំងប្រទេសបានមកដូចដីត្បាក្នុងទេសមេគង់
នៅខាងមុខព្រះបរមាជវាំង នាថ្មីក្រោងក្នុងពេញ អ្នកស្រួចកំលំដើមបើមួយដើម
សំរាប់ធ្វើឡើកចូលរួមប្រគល់តាមស្រុក ខេត្តនិមួយ។ គោលនេះនឹងបានបង្កើតឡើង
ដែលមានកម្លាំងមំនួយដើម្បីអំឡុក ។ ជាដូចមួយគោលនេះត្រូវបានបង្កើតឡើង
ព្រះរាជីទៅបុប្ផាអីវ៉ូសិក្សាសិទ្ធិចាំងឡាយមកសណ្ឌិតនៅជាមួយឡុក ដែលមាន
ចំណែកអំបោះ ។ នៅពីក្រោះប្រណាំង គេគូរក្រោកដំឡាចំក្បាលឡុក ដើម្បីបង្ហាញ
ថា ឡុករបស់ឡុកគោលនេះជីវិត នៅពេលប្រណាំងគោររួច្សោះជាចង្វាក់សំរាប់
ជូយកម្លាំងចិត្តនៅអ្នកអំឡុក ។

បុណ្យអំឡុកគឺជាតិពិធីបុណ្យរំលើកគុណដល់ព្រះគង្វា ទេសមេគង់ (ជាមេទិក)

ដែលផ្តល់ជីវិតអោយមនុស្សស្ថិត ។ មានពិធីបុណ្យប្រចាំឆ្នាំផ្សេងទៅក្នុងផែនការរាជរដ្ឋប្រើប្រាស់ជីវិតកុណាងល់ព្រះរាជាណី ព្រះពាយ និងព្រះអតិ ។

ចុណ្យប្រឡេខេះខ្លួន

ពេលរដ្ឋខេះខ្លួនចិត្តបង្ការ៉េង ដូច្នេះហើយទីបានធ្វើពិធីបុណ្យមួយ នៅថ្ងៃខែឆ្នាំខ្លួន ដែលប្រារព្យិននៅក្នុងខេះខ្លួន ។ ខ្នរបុរាណ មានជនីជាតិ ការបង្ការ៉េងនេះជាការច្បាយដំណឹងដល់ព្រះពាយ ដើម្បីបក នាំយកទីក្រៅ ហើយនាំមកនូវរាត្រាតាក់ត្រូវដល់ដែនដី ។ ព្រះពាយជាយ មនុស្សរោគយានដើម្បី ព្រះពាយបកជាត់ពេកនាំមកទីក្រៅ ព្រះពាយ បកជាត់ពេកបាននូវនីមួយៗ ដើម្បីបានបាននីមួយៗ ដែលបង្ការ៉េង បុន្តែទូកគមិនបានស្អាត់អំពីអត្ថនឹយ បុត្រីមួយពីនិមិត្តបង្ការ៉េងដែលជាការវាំងឱ្យកុណាងល់ព្រះពាយនៅទេ ។

ចុណ្យប្រឡេខេះនរណ្តី

ពិធីបុណ្យនេះប្រារព្យិននៅខេះខ្លួនមិតិសិរ បុខេបុស្ស ដើម្បីអបអរសាធារ ដល់រដ្ឋវាំងត្រូវការពាត់ជាតិរាជរដ្ឋខេះខ្លួន ។ ពិធីបុណ្យនេះកំណត់ថីបញ្ហាបែនការដោយដំណឹងដល់បាក នៅពេលស្រុវត្ថុមួយ អ្នកស្រុក នាំត្រូវបំស្រួលយកកំណែងត្រាប្រព័ន្ធពេលខេះខ្លួន ។

នៅថ្ងៃបំផុតស្រុវត្ថុមួយ ពិធីបុណ្យកំចាប់ ដើម្បីពេលនោះតែមួយ គោរពប្រើប្រាស់ជីវិត ពិធីបុណ្យកំចាប់ ដើម្បីពេលនោះតែមួយ ។ គោរពប្រើប្រាស់ជីវិត ពិធីបុណ្យកំចាប់ ដើម្បីពេលនោះតែមួយ ។

ទៅវិត្ត នាំតាងធីធិដីងារ ដូចជាស្តីត្រមន្ទ សមាជិ ជាំស្តុរ ទល់ភី បន្ទរហូត ដល់ថ្មីបន្ទាប់ ។ អ្នកស្រួកនាំតាមកវត្ថុដោយមានសម្រៀកបំពាក់ថី ចំរែះណាយ ព្រះសង្ឃស្សីត្រជមិ និងធីធិដីរលីកគុណដល់ដូនតានា បុម្ញាស់ទីកម្មាស់ដី ដែលបានផ្តល់ដល់ស្រួលយ៉ាងក្រាស់ត្រូវបញ្ជីរប្រព័ន្ធផាត់នេះ ។ ពេលបញ្ហាប់ ពីធិ ព្រះសង្ឃស្សីមន្ទូលក្នុងកុង តម្រូវបាប់ដើមប្រគល់បានចូលរាល់ក្រឹតកត្រែង យុវជន ជាកម្មោះ ក្រោមនាំតារាប់លេងរហូតទល់ភី មនុស្សមាស់ទានចូលរាល់ជាមួយ ដីដែរ អ្នកខ្លះទេវតអង្គយមិលក្នុងទានរាល់បានយ៉ាងសប្តាយិរករាយ ។

ស្អូកទេវីង អ្នកស្រួកនាំតាមកស្សីរថីទៅប្រពេន្ធប្រះសង្ឃ ដើម្បីរំពួក ដល់ព្រះពុទ្ធបរមាប្រឈម ។ ប្រជាជាតិខ្លួនមានដំឡើឱចា ត្រាប់អង្គរមួយត្រាប់ទៅ មានតម្លៃសក្តិសិទ្ធិរាល់ លោកជាប្រះមេ បុជាឌីកដោះរបស់ប្រះជរណី ។ បុណ្យលាយនកម្មមិនត្រឹមទៅប្រារព្យទេវីងសំរាប់កំណត់ទីបញ្ហាប់រដ្ឋូវស្សីពាកត់ បុណ្យលាយនកម្មមិនត្រឹមដើម្បីដើរដែលជាកុណាចំពោះជម្លជាតិ មានប្រះជរណី ព្រះភីរុណា ប្រះពាយ ប្រះអាណិត្យ រួមទាំងដូនតានា ជាមួស់ទីក មួស់ដីដែរ ។

ប្រភព៖

ឯកសារនេះស្រួលបង្ហាញពីអត្ថបទក្នុងសៀវភៅក្រោមពីសាស្ត្រអាស៊ីអត្ថឃីនិពន្ធដោយ លោក Milton Osborne

ប្រវត្តិសេដិជីបុណ្យលាយបស់ខ្លួនរបស់ខ្លួនបានបង្ហាញពីក្នុងសៀវភៅក្រោមពីសាស្ត្រអាស៊ីអត្ថឃីនិពន្ធដោយ នគរបៀវតែវ lesiurecambodia.com

ចំណែះទីខ្លា

៤៨

សម្រេចបញ្ជាផលនិត្យ

៤ រូ

សម្រេចបញ្ជាផលនិត្យ ត្រង់យានឡើបំពេញវិធាននៅ គ.ស ១៩៣០ និងនៅ គ.ស ១៩៤០ ក្នុងសម្រាប់ដែលប្រចេសកម្មជាកំពុងដែលបានរំបាត និង ស្របពេលវិបត្តិនៃសង្គមណាករលិកទី ២ ។ នៅសម្រាប់នោះ ភាគីខ្លួនដើរដើរដើរ បានបង្កើតឡើងដឹងដាក់ខ្លួនដាក់និយម ខ្លួនអភិវឌ្ឍនិយម បានធ្វើការប្រជាសំណង ត្រានៅក្នុងសង្គមមួយដែលកំពុងដែលបានរំបាតក្រោម ហើយនិងការប៉ះទិន្នន័យ ត្រានៅវានឹងអ្នកនិយាយបានយិនយាយ ជាមួយអ្នកនិយាយដែលបានរំបាតក្រោម ហើយបានដាក់លាងល សង្គមពេលពេលឡើងកុហ្មកម្ម និងអំពើកែវរកម្ម ។

កាលពីកុមារ សម្រេចបញ្ជាផលនិត្យ ត្រង់ឡើងវិវេនអក្សរខ្លា និង លេខនព្យូននៅសាធារណៈត្នោតត្រួចត្រួចឡើងឡើតដីវា ។ កុមារ យោសនិត្យ រៀនសរសរ រៀនអាណអក្សរខ្លា និងរៀនទន្លេមេស្សត្រកំណាព្យរើនប្រចេងដែលដក ស្រង់បេញពីរើនរាយកែវិរបស់ខ្លួនរំប្រចេញពីប្រជាមិតលោក ។ សម្រេចរៀនអំពី រើនវារំដែលទាក់ទងជាមួយដឹងជីវិតក្នុងអតិថិជនបំបត់ប្រែប្រឈម (ជាកក) ។ បន្ទាន់រៀនអំពីចម្លាចិនយាតិ ការបណ្តុះចិត្តសប្បរស ការអត់ចូត និងការបណ្តា ចិត្តខល់ រួមទាំងគុណាសម្រាតិដើរដើររបស់ព្រះពុទ្ធកាលពីកុមារវាត ។

កុមារ យោសនិត្យ ធ្វើលំហាត់នៅសាធារណៈ និងសុត្រកំណាព្យដើមីលាយ ឡើកអុត្តិមាត់នៃការសិក្សាដូកចិនយាតិ ។ ការអប់រំសម្រាប់នោះ ជារបៀប

អនុវត្តន៍ការសិក្សាព្យាណទេរាប់មាតា ដូចដែលនៅតាមទីធនបទ គោតែងតែពុសម៉ែង
សិក្សាទំនើនមេដែលខ្លួនសំពូកក្រឹងទាន់ប្រជុំពីដីនិងយ៉ា។

នាសម័យនោះ សម្រួចព្រះមហាក្សត្រ បានបុសជាសាមណ៌រ
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ សាមណ៌រ យោសទ្វ បានចូលទៅបំពេញវិជ្ជាត្រា
ធម៌សាលាក្នុងវត្ថុដីដូកការសាលាលិ ។ សាមណ៌រអង្គនេះមានបញ្ហាការងីរ បានរចេះ
ចាំដីវិនិយោគតាមចន្លោះ ហើយត្រូវបានអ្នកក្នុងព្រឹកនិមត្តន៍រោគយកទៅសូត្រ
ដិច បានឱ្យនៅសិត់ត្រប់កម្មវិធីបុណ្យនៅក្នុងក្នុង ។

ពាមព្រះវាជបន្ទូលរបស់សម្រួចប្រាមុន្តោយក នូន ដែក ព្រះអង្គបាន
រំលើកអំពីសាមណ៌រសម័យដើម្បីការនំខ្លាប់នូវឯកសារយ៉ាងខ្ពស់ ។ ព្រះអង្គ
មានច្បាស់របស់ខ្លួន នៅសម័យនោះ ប្រសិនបើបុគ្គលិកម្នាក់ចូលរំពឹងក្នុង
ជីតជាសាមណ៌រ គឺត្រូវរៀនរយៈពេលណាមីនា ទីបន្ទាន់នៅក្នុងរោគយកឱ្យកិច្ច ។
គឺបង្រៀនវិនិយោប់របបជាលើង្វ អំពីរឿយិក្តា បង្រៀនរបៀបស្រីក ិច្ច
បារង់របៀបនិយាយ របៀបសំណែ...គឺនិងវាយយើង ប្រសិនបើយើងធ្វើ
មិនបុច្ចីអើដែលគោលប្រាប់ ប្រសិនបើយើងធ្វើមិនបានត្រឹមត្រូវ គឺនិងវាយយើង
យើងត្រូវដើរដោយភាពស្អែប..សន្សើមិ មិនរោគយកឱ្យរសម្រេចដីន គិមិនរោគយ
ដើរយោលវ៉ាដ គឺរោគយើងធ្វើមិនបានដោយស្អែបស្រីម យើងត្រូវរៀនការសោ
បាលិវិនិយោគតាមចន្លោះ ព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយត្រូវសិក្សាទំនើនរោគយកឱ្យការ
បានឱ្យនៅសិត់ត្រប់កម្មវិធីបុណ្យនៅក្នុងក្នុង ។

ព្រះត្រូវបង្រៀនយើងរោគយកឱ្យលីបង់តណ្ហាគោតិយ មិនរោគយើងជាប់
ជំពោកជាសម្បូរសំភារ់ ប្រសិនបើយើងជាមួយនូវសម្បាល យើងអាចប្រព្រឹត្តជាប
ធម្មតា យើងអាចបិរាណភាពភាហរលូ យើងអាចរៀបការ បុំនែករាលិណាយើង
រោគយកឱ្យលីសង្ឃ យើងត្រូវតែបំភ្លើងឱ្យទាំងអស់នោះ ។

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៣០ សាមណេរ យោសទន្ល និមន្តមកក្នាំពេញដើម្បីចូលរូម
ក្នុងការប្រឡងដោញប្រយោតជាល់មាត់ ដែលលើកឡើងអំពីបានឯធនចំណែក
វិធានក្នុងការប្រឡងដោញប្រយោតជាល់មាត់ ដែលលើកឡើងអំពីបានឯធនចំណែក

នេះគឺជាការពិសោធន៍មួយរបស់សាមណេរ ដែលនិមន្តមកពីជនបច្ចាន
ព្រះខ័យន្ទាត់ ហើយមានការគួចចិត្តចំពោះភាពធម៌លក្នុងសង្គមដែលកែត
ឡើងរវាងអ្នកនយោបាយ និងអ្នកសារព័ត៌មានបន្ទានរហូតដល់ឆ្នាំ ១៩៤០ ។

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៤១ កងទ័ពលបុន្ណែនបានចូលគ្រប់គ្រងប្រទេសកម្ពុជា ប្រទេសសេវាំម
បានផ្តល់យកឱ្យការសេវៈ ដើម្បីទាញពេញការងារគ្រោះរបស់ប្រទេស
កម្ពុជា ដោយប្រទេសសេវាំមបានចូលលួយឱ្យខេត្តមួយចំនួនដែលស្ថិតនៅជាប់
ជាមួយប្រទេសរបស់ខ្លួន ដូចជាផ្ទៃខេត្តបាត់ដំបង មួយធ្វើកឡើតនៃខេត្តសេវាំមរាប
ជាកំទៅត្រាមការត្រួតព្រារបស់ខ្លួន ។

ព្រះករុណាប្រះមហាក្សត្រថ្មី ព្រះពារសម្រួច ព្រះមុនីរង្វ ត្រង់សោយ
ព្រះទីនឹងតក្នុងឆ្នាំ ១៩៤១ ប្រហែលមកអំពីព្រះអង្គុចប្រះខ័យចំពោះការបាត់
បង់ខេត្តបាត់ដំបង និងភាពទុយិសរបស់មហាអំណាចបន្ទះស ដែលមកត្រួតព្រា
ប្រទេសរបស់ព្រះអង្គ គឺដឹបុងឡើយប្រទេសបារាំង បន្ទាប់មកប្រទេសដបីន
ហើយក្រោយមកឡើតប្រទេសសេវាំម ។

ប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវគេទាញពេញការងារដែលនៅក្នុងសង្គមលោកលើក
ទី ២ ដែលប្រជាការស្អាត់ខ្លួនដំបូងឡើង ប្រទេសកម្ពុជាគ្នុងបាន
ប្រយោជន៍អីទាមលីត់សោះអំពីសង្គមនេះ ។ ព្រះអង្គមួយស់ នរោត្តម សីហនុ
ត្រង់ឡើងគ្រងការងារជាប្រះមហាក្សត្របស់ប្រទេសកម្ពុជា គឺស្ថិការងារបន្ទាប់អំពី
ព្រះករុណា ព្រះពារ មុនីរង្វ ។

នៅឆ្នាំ ១៩៤២ ប្រធេសកម្ពុជាដូចប្រទេស៖ ពីតាតារណីថ្មីប្រុកប្រលេខ្លួយ
និងយោបាយមួយរយៈគឺការដឹងទូវចលនាមហាថាតុកម្មដែលមួយ ចូលរួម
ដោយព្រះសង្ឃម៉ែន ៥០០ អនុ និងជនសិរីលាប់ពាន់នាក់បានធ្វើដីណីរ
ទៅដែលអភិសនាទិការាណារំង់ ដើម្បីទាយទារាណារំង់រោយដកកម្មបំផ្តតព្រោះ
មកលើខ្លួន ហើយត្រូវចេញលស្សាល់អធិបតេយ្យភាពរបស់ប្រធេសកម្ពុជា
ឡើងវិញ។ នៅពេលនេះ តែបោះបាតុកម្មនេះថា “សង្កាមម៉ែន” ដោយសារ
ព្រះសង្ឃម៉ែនដែលត្រូវក្រុងបាតុកម្មនេះ ។

ប្រជាពលន៍ខ្លួននៅពេលនេះ មានការភ្នាក់ដើម្បីបង្កើតប្រព័ន្ធផ្លូវការ
យើត្តិកសង្គមបំបុនប្រព័ន្ធព្រាតុកាណារំង់ ។ សំណងជាមុនព្រាតុលមកលើខ្លួន
របស់បាណារំង់ហាត់ដូចជារាយបាត់ ដោយតុលាទូលនូវភាពរដគ្រោះ បុ
ការយើងបំសិរីឡើយ តើសេចក្តីពីនឹងរបស់ប្រធេសកម្ពុជាដែលឱ្យអធិរាជនេះ
មានទំហំប៉ុណ្ណោកក្នុងការទាយទារយកខេត្តបាត់ដែលពីការប្រព័ន្ធរបស់ប្រធេស
សៀវិមកវិញ? ប្រជាពលន៍ខ្លួនមានការត្រួមចិត្តបង្កើនខ្លំចំពោះស្សានការណី
នេះ ហើយបាននាំត្រាប់ក្រោកឡើងធ្វើការតស្សី ។ ជំនាញនេះ សម្រួចព្រះមហាក
រើសទន្លេ ប្រចាំនៅជាយុវសង្ឃ ព្រះអនុប្រចាំនៅជាប និងយល់អំពើពុព្យសង្គម
ជំនាញនេះយ៉ាងច្បាស់ ។

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៤៣ សាមណែរ យោសទន្លេ បិរិយុណីដោយវិជ្ជា និងមាន
ឈ្មោះចិត្តបរិសុន្តិតក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា បានចូលចេះចេញជាមុនប្រទេស
កិត្តិ ក្រោមព្រះរាជាជិបពីភាពដើម្បីខ្លួនខ្លួនរបស់សម្រួចព្រះសង្ឃរាជ ព្រះនាម
ជូន ណាកត ដោកពុព្យានាការ ដែលប្រចាំនៅសព្វព្រះរាជប្រុងប្រចាំឆ្នួលធ្វើជា
ព្រះខ្មែរយើរបស់ សម្រួចមហាករើសទន្លេ ។ នៅសម្រាយនេះ សម្រួចព្រះ

**សង្ឃឹកដៃ ជូន ណាក់ ត្រង់បានទទួលការវេតតាំង ជាជានហ្មាងនៃសាលាតាមី
ជានខ្ពស់ក្នុងភ្នំពេញ គិតុមិកវិទ្យាល័យព្រះសុវារមិត និងបានជាប្រែក្រុងរឿង
របស់ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ធ ដីជំដើ ។**

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៤៤ សម្រួចព្រះសង្ឃឹកដៃ ជូន ណាក់ ត្រង់បានទទួលការវេត
តាំងជាថោអធិករវត្ថុ ឧណ្ណាណាម ជាទិអាសន់សំរាប់ព្រះមហាយោសរឿង
ខ្លួនជំន៉ៅ ។ នៅឆ្នាំ ១៩៤៥ សម្រួចព្រះសង្ឃឹកដៃ ជូន ណាក់ ត្រង់បានទទួល
សមណាស់ភូជានំខ្ពស់បំផុតរបស់ប្រពេសកម្ពុជាដោ ព្រះមហាសុមេធាភិបតី
សង្ឃឹក នាយកគណៈមហាផ្ទៃកាយដឹកនាំប្រពេសកម្ពុជាដែលក្រោមព្រះសង្ឃឹកសំរាយ៖
ពេល ២០ ឆ្នាំ ។

**សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ធ បានចូលសិក្សាបរិយតិចិ ហើយបាន
ប្រឡងជាប់នៅពួកឱ្យនៅតុលាកំដឹង ។ សម្រួចព្រះសង្ឃឹកដៃ ជូន ណាក់
ដែលជាប្រែបស់ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ធ ត្រង់មានការពេញព្រះថ្វី
ព្រមទាំងបានការសរសើរប្រាកំដឹងចំពោះ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ធ
ដែលប្រពេជ់មានបញ្ហាការនៃនិងខស្សាប័ណ្ណយាម សិក្សាតុងភាពជាបញ្ហាធិទេន
ព្រះពុទ្ធសាសនា ។**

**សម្រួចព្រះសង្ឃឹកដៃ ជូន ណាក់ ត្រង់ប្រសួគ្រនោះថ្ងៃទី ១១ ខែមិនា
ឆ្នាំ ១៩៨៣ នៅក្នុងត្រូវសារកម្មិករក្រឹតិក្រុមយោនក្នុមិកក្រោះ សង្គាត់រការកោះ
ស្រុកគុងពិសិ ខេត្តកំពង់ស្តី ។ សម្រួចជាមេដឹកនាំប្រពេសកម្ពុជាដែលបានសិក្សា
ព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលមានបុសគេជាការសាងចិះមេញទិន្នន័យរបៀបតុក
និងជាអ្នកកសាងគមិរដឹកជាប្រើប្រាស់ បានទំនៈប្រកាសាតាមី និងរៀបចំរៀងរៀង**

ដែលជាប្រយោជន៍សំរាប់ការសិក្សាជារ៉ើន ។ ចលនានេះមានរយៈពេល
ដម្លាកយ បានដែលត្រួតពាល់យ៉ាងខ្មៅងដល់យុវសង្ឃ្រែខ្លួនផ្តើមសរុបទី ២០ ។
ចលនានេះដម្លាកយបានធ្វើការបណ្តុះអត្ថសញ្ញាណការសាធារណ៍ខ្លួន វប្បធមិជាតិ
ព្រមទាំងការលើកកំពស់នូវប្រជើងជាតិខ្លួន ។

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩២-១៩៩៣ កាលព្រះអង្គនៃជាតិព្រះគ្រួសង្ឃ្រែត្រា សម្រាប់
ព្រះសង្ឃ្រែរដ ធម៌ន ណាត់ ត្រួត ពាល់បានបំពេញវិធានការងារសាលាសំស្តិត និង
អក្សរសិលាទារិករន្ត់សាលាតារុវំងុំបុរិប្រទេសនាគ្រោងហាលូយ ដ៏រួចរាល់
ខាងក្រោម ក្នុងសំណាក់ណោក លី ហី ណូវតែនឹង លោកវិកីត កុឡូបូរុះ សម្រាប់ត្រួត
បានទទួលត្រួតពាល់អំពីដំណើរការកំណត់ច្រើននេះពីព្រះអង្គម្មាស់ វដ្ឋានរៀបចំ
ត្រួតជាតិសង្ឃ្រែរបស់ប្រទេសថែទ្រង់ដែលបានកំណត់ប្រជើងជាតិ និងប្រព័ន្ធដែល
ត្រួតសាលានៅតាមតំបន់រោគយោទេជាតា រហូតដែលការប្រព័ន្ធដឹកនាំបានការប្រព័ន្ធដឹក
អំពីពុទ្ធសាសនា រួមទាំងការអប់រំនិងគោលការណើសំខាន់ទៅនៃការប្រព័ន្ធដឹក
ព្រះជមិ ។

ក្នុងព្រះរាជបាល៖ជាជាន់ហ្មាន់នៃសាលាតាលិជាន់ខ្ពស់ សម្រាប់ព្រះ
សង្ឃ្រែរដ ធម៌ន ណាត់ ត្រួត ពាល់បានជីវិតរៀបចំប្រព័ន្ធដែលព្រះសង្ឃ្រែ
ខ្លួន ដូចជារបៀបបងិច្ឆិតិព្រះជមិតាមសារ្យក្នុងការបំពេញវិធានការងារ
ព្រមទាំងសមត្ថភាពរបស់ព្រះសង្ឃ្រែក្នុងការបំពេញវិធានការងារសាលាសំស្តិត និង
បានឱ្យ ការប្រកាស់តាមវិវីតយច្ចាស់ ត្រូវផ្តល់ការងារយល់ដឹងជាមួល
ដ្ឋានអំពីចម្លាបិនិយជាម្លាប់ ប្រដោលឱ្យប្រព័ន្ធដឹកនាំបានការងារទាំងអស់
សង្ឃ្រែ ទាំងគ្របាសុក្នុងកម្ពុជាដូច សម្រាប់ត្រួតជាតិរៀបចំនៃការងារទាំងនេះ និង
សារ្យនៃការបង្រៀននៃពិធីកិច្ចក្រោមខ្លួនវិនិយោគ ទៅនឹងក្នុងក្រុងក្នុងក្នុង

ក្រោមការណែនាំរបស់ សម្រួចព្រះសង្ឃឹកជន ជូន ណាកត សម្រួចព្រះ
មហាយោសទទួលដោតជីយកុងការបំពេញចំណោនវិជ្ជារបស់
ព្រះអង្គដោយបិរុណី ។

នៅពេល សម្រួចព្រះសង្ឃឹកជន ជូន ណាកត ព្រះបានឡើងសមណសក្តី
ជាប្រះមហាសុខមធ្យាជិបតិ សង្ឃឹកនាយកគណៈមហាផិកាយ ព្រះអង្គព្រះ
បាមប្រាមព្រះសង្ឃឹកជនអស់រោយដកព្រះកាយថែរីការពេក់តែនូជាមួយ
ការអនុវត្តន៍តាមរបៀបមន្ត្រភាពម ដួចជា ហេរាលាស្រី, ការព្យាពលជីថ្ម
ធ្វើសកម្មភាពជាមន្ត្រីជាការធ្វើង់ ពីព្រះព្រះអង្គព្រះបានឡើងបាន
សកម្មភាពទាំងនេះ ធ្វើឡាយប៉ះពាល់ដល់សេចក្តីផ្តើម្នូរបស់ ព្រះសង្ឃឹក
ជាតិសេស មិនត្រូវបានបំពេលនៅជាមួយភាពបិរិយុទ្ធឌែលព្រះពុទ្ធសាលនា
ដួងដើរ ។

តួន្យព្រះរាជប៊ាន់ជា សម្រួចព្រះមហាសុខមធ្យាជិបតិ សង្ឃឹកនាយកគណៈ
មហាផិកាយ ព្រះអង្គព្រះបានដឹកនាំការងាររំប្រាសាទាលិទាំងស្រុងពីកម្ពីរ
ព្រះតែត្រូវបានដឹកនាំឡើង និងបានរៀបចំនូវក្រមេខ្លួន ដឹលបាន
ភ្លាយជាមួលដ្ឋានទៅរៀបចំឡើង ។ សម្រួចព្រះសង្ឃឹកជនព្រះបានសកម្មភាព
យ៉ាងសកម្មភាពដឹកនាំការសាងសង្គមិជិការជាប្រើប្រាស់ ហើយព្រះអង្គព្រះបានជាក់
ព្រះខ័ណ្ឌអិត្រូយ៉ែកិច្ចការរកិវិញ្ញុនឹងរៀបចំនិង ព្រះពុទ្ធសាលនាលើឡើង ។

នៅថ្ងៃទី ២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៦៤ សម្រួចព្រះសង្ឃឹកជន ជូន ណាកត
ព្រះអង្គព្រះសោយទិវិន្តពន្លេនៅក្នុងព្រះពេណាកំពង់ព្រះអង្គ នារីត្តុខណ្ឌលាម
មួយឆ្នាំក្រោយព្រះអង្គសាងសង្គមិនូវការ ប្រទេសជាតិបានធ្វាក់ចុះ ។ អង្គិចាតុរបស់
សម្រួចព្រះសង្ឃឹកជន ជូន ណាកត បានបញ្ជីនៅវិត្តុខណ្ឌលាមនាក្នុង
ភ្នំពេញសព្វថ្ងៃទេនេះ ។

គ្រុរោយវា កើបចិត្ត ក្រែលន និងជាកិត្យិយសដីខត្តុ ឯកត្តមសំរាប់
សម្រួលព្រះមហាយោសនទូ ដែលប្រចាំថ្ងៃចំណោះវិជ្ជាប្រាមការ
ណែនាំរបស់ សម្រួលព្រះសង្ឃឹរភាព ជូន ណាត ។ នាសម្រាប់នេះ ការសិក្សា
ជូនការលំបាកខ្លាំង ស្របពេលដែលប្រទេសកម្ពុជាថ្មីកំចុះលក្ខណៈសង្គមទោក
លើកទី ២ ។ ព្រឹត្តការណ៍ដែលនាំរោយមានការបញ្ចប់សង្គមនៅពេលនេះ
គឺការទម្លាកំប្រាប់បេករបស់សហរដ្ឋអាមេរិក មកលើទីក្រុងបូរីសីម៉ា និងទី
ក្រុងណាគារាសាតិរបស់ប្រទេសជប៉ុន នៅខេត្តសិរី ឆ្នាំ ១៩៤៨ ។ ការទម្លាកំប្រាប់
បេករបស់បានធ្វើឡាយពីការបោកចំងមូលមានសេចក្តីវន្ថែតយ៉ាងខ្លាំង
ពីព្រះវាជាការទម្លាកំប្រាប់បេបបរមាណូ ។ សម្រួលព្រះមហាយោសនទូ
បានប្រចាំថ្ងៃចំណោះសង្គមការណ៍ពីការបោក សម្រេចបាន
ខិត្តិសចំពោះសនិភាព ប្រាយអំពីព្រឹត្តការណ៍នៃការទម្លាកំប្រាប់បេបនេះ ។

នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៤៦ ឧប្បត្តិបោត្តុមួយបានកើតឡើង តែបានជាកំការទម្លេ
ខុសត្រូវនៃការទម្លាកំប្រាប់បេករបស់កងយោធាតាមរាយរិកាំងមកលើវត្ថុខណ្ឌ-
លោម ដែលប្រាប់នេះ សម្រួលព្រះមហាយោសនទូ កំពុងកសិនិត្តិនៅជាមួយ
សម្រួលព្រះសង្ឃឹរភាព ជូន ណាត ជាធ្រះត្រូ ។ ឧប្បត្តិបោត្តុនេះ បានសម្រាប់
មនុស្សចំនួន ១១ នាក់ និងធ្វើកុត្តព្រះសង្ឃឹរជាប្រើប្រាស់ នៃជាតិបិង្គា
មួយដែលបានកើតឡើងនៅក្រោក សម្រួលព្រះមហាយោសនទូ ។

ប្រាយសង្គមលោកលើកទី ២ រវាងឆ្នាំ ១៩៤៧-១៩៤៨ មានព្រឹត្តការណ៍
មួយចាន់ត្រូករំពេលនៅតួចចំនុងប្រទេសកម្ពុជា នៅពីជាធ្រះត្រូរាជរដ្ឋបុជនិយកិច្ច
ទាមទារនិករាជ្យពីភាពាជនិតមនិយមបានកំង របស់ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ
ព្រះនាទិសម្រួលព្រះ នកោត្តម សិហនុ ។ ព្រះរាជ្យកិច្ចនេះទាមទារបានកំង
អោយដកកម្មចំនួន និងប្រតិបត្តិមកកម្ពុជាហិរញ្ញវត្ថុរំសែវិភាពពេញបិច្ចុណី ។

នាល់ម៉យនោះ មានចលនាទីព្រៃខ្ពស់មួយក្រុមបានបង្កើតឡើង គិតចលនាដែល
តិស្សរៈ ដែលបានប្រមូលដីទៅទិសតាមពីរដែលប្រទេសកម្ពុជា ។ ចលនាដែល
សេវិមួយក្រុមឡ្វ់ត បានបង្កើតឡើងដែរដើម្បីប្រកាសរបបគ្រប់គ្រងដែលព្រះ
មហាក្សត្រ ។ ស្ថានការណ៍នេះនាំរាយកើតមានអំពើលួចប្រើប្រាស់ភាពថ្មីកម្រិត
និងការគិតកំណើនតាមទីធនបទនៃប្រទេសកម្ពុជា ។

ប្រភព៖

ឯកសារនេះដែក្រ៽ចង់ចេញពី សេវាំរករាមួយល្អោះ ប៉ុន ពត និពន្ធដោយលោក Philip Short
និងប្រជាធិបន្ទូលរបស់មួចប្រាងសង្គមរាយក នូន ដ៏តែ

១៥៩វេត្តនំលោវប្រជែងស៊ិទ្ធិ

៤២

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៣ សេបពេលប្រជែងកម្ពុជាទទួលបានធនការជាតិបារាំង
មេចប្រះមហាយោសនន្ទ ទ្រង់និមននាកម្មចេញពីប្រជែងកម្ពុជាថែរបំពេញ
វិជ្ជាច្នាក់បណ្តិត នៅសាកលវិទ្យាល័យ ណាណាយករដ្ឋនាម ផ្លូវប្រជែងស៊ិទ្ធិ។
ព្រះអង្គភាពនៃខេត្តនៅក្នុងសេបពេលប្រជែងកម្ពុជាបានបង្កើតឡាយ
បំពេញចំណោរវិជ្ជាដែនករបិងរាជការមួយព្រះសង្ឃឹមប៉ុនមួយអង្គដែលមានកិត្តិវាម
ឲ្យឈ្មារព្រះនាម និងឈាមស្ស ហួដិ ជាមួកឧបត្ថម្ភមហាក្ស័ត្តិ។

សេមេចប្រះមហាយោសនន្ទ បានដាកកការសិក្សារបស់ព្រះអង្គមួង
ដើម្បីយាងទៅថ្មីល្អរមនៅក្នុងមហាសន្តិបានទែនក្រុមប្រើក្រារព្រះសង្ឃឹម
ព្រះពុទ្ធសាសនា លើកទី ៦ ដែលបានប្រារព្យិលើខ្លឹះងនៅខេត្តក្រោងរុង ប្រជែង
ក្នុមារ ។ សេមេចយាងទៅខេត្តនៅក្នុងសេមេចប្រះប្រគល់ព្រះអង្គទី
សេមេចប្រះមហាសង្ឃឹមដែល ឯកសារ និង ឈាម នៃប្រជែងកម្ពុជា ។ មហាសន្តិបានទេស់
ឧបត្ថម្ភដោយដ្ឋាកិបាលក្នុមារក្នុងអាណាពតិទេនាយករដ្ឋមន្ត្រី ឲ្យ នូវ ដែលបាន
ប្រារព្យិលើខេត្តវិត្ត កាហ អាមេរ ក្រោងរុង ។ មហាសន្តិបានទេស់ប្រព័ន្ធទៀន
សេបពេលពិធីបុណ្យពាក់កណ្តាលសាសនារបស់ព្រះសម្រាលមួតតាំប់ ២៥០០
ព្រះសង្គម នៅក្នុងថ្វីនាសាខបុជា ត្រូវនិងថ្វី ២៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ។
ព្រះពេជគុណា ម៉ាហា សុីសាយ៉ាស្ស មានព្រះរាជតួនាទីជាមួកសំរបស់រូប
ព្រះសង្គម ២៥០០ អង្គ ដែលនិមននាកជ្រុងបង្កើតក្នុងឱ្យការសន្យា ។

ការកិច្ចសំខាន់របស់ក្រុមប្រើក្រារនេះតើថ្វីការដៃនៃដ្ឋាក់រោយបានត្រូមប្រវា

នៃការវែបតម្លើព្រះវេត្តិកាបាលិតាមភាសាជាតិរបស់ប្រទេសនីមួយៗ ហើយ
និងធ្វើការយល់ព្រមជាងឱ្យវានូវតម្លើព្រះវេត្តិកាប ដែលវែប្រចាំមិថុនាំប៉ា
ឡេះពុម្ពតាមលក្ខណៈអក្សរជាតិទាំងនេះ ។

មហាសន្តិធម៌នេះគឺជាពើត្តិការណីដែលទិភាពលាក់ផ្ទៀកពុទ្ធសាសនាថែវាទៅ
ដែលបានបង្កើនឡើងនូវការសិក្សាដើរកុទ្ទិកៈ និងដំណឹងប្រតិបត្តិព្រះជមិតាម
ពុទ្ធមិត្តលេបសំព្រះសម្បាលមួល ។ ពិធីធម្មរោះកំណត់ដែលដែរអំពីគុណភាពរបស់
គុណចំពោះសេចក្តីមិនត្រូវបានពុទ្ធមួល ។ វឌ្ឍាកិតាលក្ខុមារបានបញ្ហារ
គោរយមានការបន្ទូរបន្ទូរយាទាសសំរាប់ណូនិចរយៈពេល ៦ ខែ ប្រាមចំណុប
មេដល់ទោសប្រហារជីវិត គោរយមកនៅត្រីមទោសកិរិត ២០ ឆ្នាំ ។ មានការដោះ
ដែលសត្វាបាបនេះ និងបក្សាបក្សីដែលរង់ចាំការពិយាត ទិសត្វយាត ធម្មរត្រី
និងហាងលកំសាថ់នៅទីទាំងប្រទេសក្ខុមារត្រូវបានបិទចំណាំអស់ ។

លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ឲ្យ និងបង្ហាញរៀបចំការងារនូវក្រសួងក្រសួងក្រសួង
មានរៀបចំប្រចាំឆ្នាំ និងមានបញ្ហាផែនក្នុងដែលមានតម្លៃជាប្រចិនដូចជាមាស
ជាជីម - មានការកសាងនូវសំវិនដែនមួយណាបាបណើក្រោមប្រជាល់ ដែលអាច
ជាកំមនុស្សបានចំនួនមួយមិនប្រាំពាន់នាក់ ។ ព្រះសង្ឃឹមចំនួន ៥០០ អន្តោះ
បាននិមុនមកជូនក្នុងគុណកុហានេះដើម្បី ស្ម័គ្រតម្លើព្រះជមិត់នៃព្រះវេត្តិកាប
ដែលមានរយៈពេល ១៦០០ ឆ្នាំ ។

ព្រះនៅក្នុង និងជាតិ ហូវិ

គុណអំឡុងពេលនៃការគំរបស់ សរុបច្បាប់មហាយោសទ្វ នៅប្រទេស
ឥណទាន ព្រះអង្គបាលបំពេញជាជាមួយព្រះនៅក្នុងគុណ និងជាស្តី ហូវិជាប្រះសង្គ់
ជប៉ុន នៅការសមរបស់ព្រះអង្គដិតដើមពេជិត្រីក្សិជាត ទិកនៃនៅដែលប្រះសម្បា

សម្បត្តម្រោងបានធ្វើដែលនាមដីជាប្រព័ន្ធអាជីវិករបស់បានសិកាតនៅត្រីផាត្រូវតាត ។
ព្រះពេជគុណ នឹងដាស្តី ហួដី គឺជាអ្នកឧត្តម ជាសហការរបស់ មហាក្សៈ
កន្លឹះ និងជាស្ថាបនិកនៃព្រះពុទ្ធសាសនាដំបូងនិកាយ នឹងបុំនិស្សាន មិយួនី ។
ព្រះអង្គសញ្ញាប្រព័ន្ធបានប្រើប្រាស់ជាមួយ សម្រេចព្រះមហាយោសនទិន្នន័យ ជាមួយ ។
ព្រះសង្ឃឹមបុនអង្គនេះ បាននិមន្ទនៅថ្ងៃប្រចេសតណ្ហាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០
បន្ទាប់ពីព្រះអង្គមានប្រជុំបាយជីវិតសង្គរបស់ព្រះអង្គដើម្បីព្រះពុទ្ធសាសនា
រស់ឡើងវិញពីថ្ងៃប្រចេសតណ្ហា ។ កាលនោះព្រះអង្គមានព្រះជន ៤៦ ឆ្នាំ ។
នាសម្ព័ន្ធនេះ គឺនៅខែមិនា មហាក្សៈកន្លឹះ បានធ្វើយុទ្ធសាការនៃលិកអំបីលេ
ដីឱ្យឱ្យរាង ជាចលនាអហិង្សាយ៉ាងដែលជីវិវេជ្ជនៅប្រចេសតណ្ហាអាយុរចនុត
រំពីការបានឯកមេអង់គ្រោល ។ មហាក្សៈកន្លឹះ ត្រូវតែចាប់ដាក់មក្ខិតុយុបំផែនតាមត្រី
មុនឡើងវិញ ព្រោយពេលដែលលោកបានធ្វើយុទ្ធសាការអហិង្សាប្រជាមុខ
ជាមួយអ្នករាងរដ្ឋនៃគ្រប់ ។

ព្រះពេជគុណ នឹងដាស្តី ហួដី បានជួយជាមួយ មហាក្សៈកន្លឹះ ជាលើកដែលជីបុង
នៅឆ្នាំ ១៩៣០ ហើយបានស្វាក់នៅជាមួយភ្នាក់យេះពេល ២ ថ្ងៃ ៣ ខែ នៅ
រាល់ម វ៉ាង នៅពេលនោះហើយដែលព្រះពេជគុណ នឹងដាស្តី ហួដី មានចំ
ណាបប់អារម្មណ៍ថ្ងៃទីការប្រព័ន្ធនេះបានស្វាក់ជីវិញ្ញាបានការអហិង្សាប្រជាមុខ
ដោយធ្វាល់ ដែលតែងតាមចំណាប់អំណាចនៃព្រៃនិងវិញ្ញាបានការអហិង្សាប្រជាមុខ ។

មិនត្រូវបានអហិង្សាបានការប្រជាមុខ នៅព្រះពេជគុណ នឹងដាស្តី ហួដី នៅព្រះពេជគុណ នឹងដាស្តី ហួដី មានឯកាស
គ្រប់ត្រាក់កុងការសង្គែត ប្រព័ន្ធដានមិនិយកម្នាំងនៃចលនាការអហិង្សាប្រជាមុខ ការ
ធ្វើការប្រចេសជាតិ ប្រព័ន្ធប្រជាមានការផ្តាស់ប្តូរ ។ ព្រោយមកព្រះអង្គ
បានប្រើយុទ្ធសាស្ត្រនេះដើម្បីតស្ថិជាមួយសញ្ញាដែរមាយុ និងជាមួយសញ្ញាម

ត្រូវមួយជីវិតរបស់ព្រះអង្គ ។ ដើមចេញពីសេចក្តីវន្ថែតែកើតនៅការទម្ងាក់ត្រាប់
ថែកបរមាណុមកលើទីក្រុងបុរីសិមា និងទីក្រុងណាត្វាសាតិ

ព្រះពេជគុណ និងធម្មស្ស ហូដី បានលាយបង្កើតចុងក្រាយរបស់ព្រះអង្គ
តសុដឹស្សីសន្តិភាពពិភពលោកជាមួយ និងការទាមទាររកាយមានការលួយ
បំបាត់ត្រូវឱ្យសញ្ញាដុំ ជាតិសេស អាកុងនូយក្រោមអេរ ។

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៤៨ ព្រះពេជគុណ និងធម្មស្ស ហូដី បានសម្រាប់ត្រូមួយ
កន្លែងឈ្មោះ វត្ថុសន្តិភាព ជាមីកដីបុរីក្រោមប្រទេសជប៉ុន បន្ទាប់មក ព្រះអង្គ
បានធ្វើចេលនាប្រជាឌាកុងអាកុងនូយក្រោមអេរ ក្រាយមកឡើត ព្រះអង្គបានផ្តើមដើម
កសាងវត្ថុសន្តិភាពនៅពាសពេញពិភពលោក សំរាប់បង្ហាញនូវទីកិច្ចរបស់
ព្រះអង្គ ដែលប្រចាំថ្ងៃចង់បានសន្តិភាពពិភពលោក ក្រាយពីភាពខ្ពុចខ្ពើដែល
កើតអំពីស្អាមលោកលើកទី ២ ។ វត្ថុសន្តិភាពបានផ្តល់ជាក់នៅក្នុងសំរាប់
បង្កើតចេលនាដើមចេញពីកម្មដែរបស់មនុស្សជាតិធ្វើសកម្មភាព ដើម្បីសន្តិភាព
ពិភពលោក ។

សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រូវបានចូលរួមជាមួយសកម្មភាពនេះ
ជាតីកញ្ញាប់ ។ ព្រះពេជគុណ និងធម្មស្ស ហូដី បានបញ្ជាក់ដោចំខាត់អំពីការប្រើ
កម្មាំងអបិរោយធ្វើការតសុ ដើម្បីសន្តិភាពពិភពលោក ។

ក្នុងសន្និរកចារបស់ព្រះពេជគុណ និងធម្មស្ស ហូដី ហើយព្រះអង្គបាន
បង្រៀន សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ដីដែរនេះ ព្រះពេជគុណមានសង្ឃ័
ដីកាជា “បុគ្គលដែលជាប់ស្ថិតជាមួយរឿងនៅយោបាយ បុគ្គលនោះយុត្តិ
យ្យាយអំពីរឿងសាសនា សាសនាខាមុន្ទាស្រីរួមទាំងយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច
និង កម្មាំងទៅ ។ ព្រះសម្បាលមួនកិដ្ឋាប្រះអង្គម្បាស់សិទ្ធិភូជ់ដែលយោងចោល

ព្រះរាជបល្ម័ន ដើម្បីស្វែងរកជម្លើសចូល មកប្រធោមទុស្សរោគយមាន
សត្វិភាព។ នយោបាយជ្រាវត្ថាប់ជាមួយរឿងប្រយោជន៍របស់ជាតិ សាសនា
មិនមាននិយាយអំពីរឿងប្រយោជន៍ បុរាណីរឿងសិទ្ធិទេ សាសនាទីជាការ៖
ដើម្បីរបស់ជិវិក” ។

ព្រះពេជគុណ និងជាស្សី ហួនី មានសង្ឃឹមកាបន្ទាន់ឡើតថា “អារិយមិ
មិនមែនជាកន្លឹមក្រឹងអត្ថិសនិ មិនមែនយន្តហោះ មិនបានជិតត្រាប់ខែក
នូយក្រោងរាជ អារិយមិមិនបានសម្ងាប់មនុស្ស មិនបានបំផ្តាញសញ្ញសញ្ញ
មានជិវិកនៅលើដែននី មិនបានធ្វើសង្គម អារិយមិតិនិយាយកំអំពី
សេចក្តីគោរព និងការស្រឡាញ់រាប់អាគ្នាត់នូវខ្លួនខ្លួន” ។

សម្រួលព្រះមហាយោសទន្ល ទ្រដែលមានចំណោនិធានយោងជ្រើនដែលដើរក
ព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងការកសាងសត្វិភាព និងការធ្វើសង្គ្រាមក្នុងពេលដែល
ព្រះអង្គគ់នៅប្រទេសតិណ្ឌជាមួយព្រះពេជគុណ និងជាស្សី ហួនី ព្រះពេជ-
គុណ និងជាស្សី ហួនី បានបង្រៀនថា “ដល់ពេលរោហាភើយ! ដល់ពេល
រោហាភែលយើងមិនត្រូវនៅសង្គមឡើតទេ យើងត្រូវប្រឆាំងប្រឆាំង
ចេញពីផ្ទះរបស់យើង។ ដល់ពេលរោហាភែលយើងត្រូវសម្រួលមិនមែនទោះ
បានស្អី ពើយត្រូវយកជម្លៃ លើខ្លួនរបស់យើងនៅលើដែននី នេះ
ដល់ពេលរោហាភែលយើងត្រូវនិយាយអំពីសេចក្តីទុក្ខសោករបស់យើង
ប្រាប់មនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ឡើត” ។

ព្រះពេជគុណ និងជាស្សី ហួនី មានសង្ឃឹមការឡើតថា “មនុស្សដែលគេ
ទុក្ខូចជាប្រះគិជាមនុស្សដែលបានប្រកិបត្តិគោលសិកម្មជាប្រាំបុគ្គល
បុសង្គមមានសត្វិភាព គឺមានការអភិវឌ្ឍន៍មួយដែលដើរស្របជាមួយ

គោលសិលជម៌ បុគ្គលបុសអ្នមដែលមិនខ្សោយអំពីគោលសិលជម៌
ឬសិចចំអក ឬបំផ្តាញចោលទូវគោលសិលជម៌ បុគ្គលទោះជាមុនស្ស
តុករណូយ ហើយសង្ឃមទោះជាសង្ឃមថ្មីក្រោមថ្មី ជាលទ្ធផលអំពី
ហិង្សា និងអំពើរយាតកម្មភាយជារបួនសង្ឃមទោះ” ។

ព្រះពេជគុណា និងជាស្ស ហូដី មានសង្ឃឹមការបន្ទាប់ “ការដាក់ជាមីតា
ការបើកអំពីហិង្សាកេកអំណាចយ៉ាងដំឡើ ពេលទោះអំពើយាតកម្ម
និងហាយនភាពនឹងភាយជាដំនាថ្មីរបស់មនុស្សរស់នៅក្នុងសង្ឃមទោះ” ។

ព្រះពេជគុណា និងជាស្ស ហូដី បានប្រកាសថា “ស្ថានស្សតី ដែលនិនិង
ថ្មីប្រឈប់ នៅពេលណាកម្មា នៃការប្រកិបតិច្ឆៃព្រះនឹងធ្វាក់ចុះ” និងមួយ
និងថ្មីប្រពេញបំពើភាពដើមបានដែលរដ្ឋទៅក្នុងដែនទោះ បានបងចុះកិនិយ
នៃព្រះពុទ្ធដែលជាកម្មវត្ថុដើម្បី “សម្ងាត់” ជាលទ្ធផលប្រាក់និងភាយ
ទៅជាប្រះអាណិទ្ធិនៅលើដែនដីនេះ ។

ព្រះពេជគុណា និងជាស្ស ហូដី បានប្រកាសបង្កិលដំពោះការរួចរាល់
នៃ “សង្គមព្រះជាក់” រវាងពួកកម្មយនិត្យ និងពួកកម្មលាងនិយម លទ្ធផលនេះ
បានបងចាំត្រូវសង្គមដែលបានបំផ្តាញប្រចេសកម្មជាថាទាំងស្សុង ។ “មិនចាំ
ជាកិរិយាសាស្ត្រ បុជាបង្រៀនកិរិយាជីវិ៍ បុជានរយាយ បុជាសេដ្ឋកិច្ច
បុជាសេវិនិយម បុជាកម្មិនិស្សិយមទេ តែកំបានយើង្ហាគាត់នៅក្នុងលទ្ធឌី
ទាំងនេះបានការកំងមនុស្សហេយរួចរាល់ការបំផ្តាញខ្លួននឹងទោល់ពេ
សោះ ក្រោតែអំពីការដលិតអារុធិី” ។ បុំន្លែតែនរកយើង្ហាគាត់
ដែលការពារមនុស្សពីការបំផ្តាញខ្លួននឹងនៅក្នុងគោលនៃសិលជម៌ និង
នៅក្នុងគោលនៃសាសនាដែលបានកំណត់យ៉ាងលើសលប់ ។ សាសនា

ជាអំណាចនៃដំឡើផែលធ្វើអាយហិសុខភាព និងកែប្រមុន្តូគ្រប់របាយគោលនៃសិលជម័យដែលមិនវិសមុខ”។

ព្រមទេដើម្បី នឹងធ្វើជាស្តី ហួដី ឬនិងប្រកាសបដិសែជចោលទាំងព្រឹងពីការពិកចំនឹងដែលកែតកំពីបច្ចេកវិទ្យា ។ វិវាទសាល្តូ និងបច្ចេកវិទ្យាតានករើបឱ្យនូវការដលិតគ្រាមៗបែបរមាណុ និងហួត្រូវហ្មត់ ហើយប្រទេសប្រជាធិបតេយ្យមួយនាទីបច្ចុប្បន្នទាំងនេះដើម្បីសម្រាប់មនុស្សក្នុងពេលសង្កាត់,, ការដលិត ការប្រើប្រាស់គ្រាមៗបែបរមាណុ និងហួត្រូវហ្មត់ គួរអាយុវត្ថុសំខុំកចំពោះអាយុម៉ែរសំខុំស្មុគ្មានី។ គោលនៃសិលជម័យធ្វើការនីមួយៗនៅថ្ងៃខ្លួននៅលើអំពីដែលគួរអាយុវត្ថុសំខុំទាំងនេះមកបើទីតាំងការនៃការទួយត្រាប់របស់សហរដ្ឋអាមេរិកដែលពុំមានថ្មីអាមេរិកបានក្នុងពីរបាយ”។

ព្រមទេដើម្បី នឹងធ្វើជាស្តី ហួដី តាំងចាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្ទុវិត្តិនិតិជាតិ ឧបចំសំរាប់ប្រើជាមួយជនសម្បាន៖ និយមក្នុងពិភពលោកទាំងនេះ ។ សាសនាដូលាតី យ៉ាងដំឡែងសំរាប់ពិភពលោកខ្លួនដើម្បីដែលកែតកិរាប្បចិនដំឡើ មានស្ថានពីផ្ទុវិត្តិនិតិពិតិត្រាគដកកែតជាអំណាចការពារជីវិត និងលេបង់រាល់ការកាប់សម្រាប់ដែលបង្កើតនូវសោកសារកម្មយ៉ាងច្បាប់ដែលមនុស្សជាតិក្នុងលោក ។

ព្រមអង្គមានសង្ឃឹមការឡ្វែតម៉ា “ការហាមយាតកល់ការកាប់សម្រាប់គីជាមួលដ្ឋានត្រីដោយរាយដីមនុស្សជាតិ ប្រការនេះគេតុំដែលយើងឱ្យមានការគិតគូរ បួយកចិត្តទុកដាក់ពីសំណាក់ដែកវិវាទសាល្តូ ដើម្បីសេដ្ឋកិច្ច និងដែកនរាយរាយទាមទំនាក់នាក់” ។

“ការទប់ស្ថាក់កុំអាយុវត្ថុការកាប់សម្រាប់ខិះបង្ហាញពីនៅបាន

លប់ជានេបញ្ជាផនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងវិទ្យាសាថ្មីទៅឡើត ត្រូវទាំង្វាត់
ដោយស្រាយបញ្ហានេះជាដាច់ខាតដើម្បីកំណែយមនុស្សជាតិរលៀលាបាយ” ។

និវាទរបស់ព្រះសង្ឃឹមប៉ុនអង្គនេះបានធ្វើឡាយ សម្រួចព្រះមហាវេជ្ជកម្ម

សម្រួចព្រះមហាវេជ្ជកម្ម បានច្រើនទទួលចំណោមវិជ្ជាតីព្រះពេជ្ជគុណ
និងធម្មតា ហើយ អំពីសេវាសំខាន់ទៅការដើរក្នុងសង្គមនុស្សរាល់ថ្វី
ទាំងមហាក្សត្រ:គន្លឹះ ទាំងព្រះពេជ្ជគុណ និងធម្មតា ហើយ បានរមគ្តានិមន្តល់ដើរក្នុង^៩
យុទ្ធសាស្ត្រការប្រជាធិបតេយ្យដែលធ្វើឡាយប្រចេស
តណ្ហាក្តារជាទាសករ ការប្រជាធិបតេយ្យការដើរក្នុងការប្រជាធិបតេយ្យការនោះទៅការ
បំផីចំបែងពាណិជ្ជកម្មដែលសរុបដែលមានអូយូរឈាម និងអូយូរឈាមនេះ ។
ក្នុងពេលធ្វើយុទ្ធសាស្ត្រការនេះ ព្រះអង្គនេះបានជួយប្រជេសមន្ត្រាយ៉ាងច្រើន ។

នៅពេលនិមន្តល់ត្រឡប់មកប្រចេសជប៉ុន ព្រះសង្ឃឹមក្រោងអង្គនេះគឺព្រះ
ពេជ្ជគុណ និងធម្មតា ហើយ បានធ្វើយុទ្ធសាស្ត្រការដើរក្នុងដែលមានឈ្មោះថា
កើហូកូ ដោយព្រះអង្គនេះបានចំណាយពេលវេលាកាប់ពាន់ថ្វី និមន្តល់ដើរតាមភ្លៀះ
នៅប្រចេសជប៉ុន រួមមានការវាយស្អែ និងការស្អែត្រជិត ក្នុងមួយថ្ងៃ ព្រះអង្គ
និមន្តល់ដើរបានចម្លាយ ៤០ គីឡូ ។ ព្រះពេជ្ជគុណ និងធម្មតា ហើយ បានបង្រៀន
សម្រួចព្រះមហាវេជ្ជកម្ម ថា “ព្រះសង្ឃឹម គឺជាប្រពេជ្ជកម្មដែលមិនអាច
នៅមួយកំឡើងទេ” ត្រួតពិនិត្យថា ព្រះអង្គនេះបានជួយប្រចេសជប៉ុន
របស់ខ្លួន អំពីការប្រតិបត្តិធ្លូនុនេះព្រះសង្ឃឹមដែលចំណាយពេលវេលាដែរដើរ
ជាសង្ឃឹមរបស់ព្រះអង្គនិមន្តល់ថ្វីក្នុងថ្ងៃ ធ្វើសមាជិកាមកន្តងនៃព្រះពុទ្ធបរមា ។

សម្អិចប្រាជមហាយោសនទ្ទ ម្រែងបានទទួលចំណោះវិជ្ជាតិប្រាជតែដែរគណ
ទិនដាសសី ហូនី ដែលក្នុងអំឡុងពេល ២០ ឆ្នាំ ក្រោយមកបានដឹងប្រាជអន្តក្នុង
ប្រាជវាជបេសកកម្មស្ថាបន្ទាន់ខ្លួនវិញ្ញានរៀបចំព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ រួមទាំងការនិមន
ដឹកនាំធ្វើជមួយប្រាជរបស់ប្រាជអន្តអស់រយៈពេលពីរទេសវត្ថុវិកន្ទុងមកនេះ ។
សម្អិចប្រាជមហាយោសនទ្ទ ម្រែងបានទទួលប្រាជវាជកិត្តិយលជាកំពុលបញ្ជីត
មានប្រាជកិត្តិមាមធម្មិត្រក្នុងពិភពលោកកៅកកើតអំពីប្រាជវាជបេសកកម្មរបស់
ប្រាជអន្តធ្វើយុទ្ធសាការដើម្បីសន្និភាព និងការផ្សេងៗជាតិនៅប្រទេសកម្ពុជា
ក្រោយពិត្តការណ៍សង្គម ។

ប្រកប៖

សន្តរកចារបស់ប្រាជតែដែរគណ Nichidatsu Fujii ដែលប្រាជអន្តបានសំឡែងការលើ ថ្វីទី១ ខែមិថុនា
ឆ្នាំ១៩៤៨ ឬនាទានៅក្នុងជ្រើនសាសន៍ពិភាក្សានៃប្រាជវាជកិត្តិ និងនាទានៅពាម one-line ។

សូមកត់ចំណាំថា ខ្ញុំមិនស្អាត់មហាវិទ្យាល័យ Nalanda ដែលសម្អិចប្រាជមហាយោសននូវម្រែងបាន
សិក្សាយោងពាមប្រាជវាជដើរប្រាជអន្តបស់សម្អិចដែលមានជ្រើនសាសន៍ពិភាក្សានៃប្រាជតែដែរគណៈ
និងពាមបណ្តាណរួចរាល់ជ្រើនសាសន៍ជ្រើនទៀត ។

សមាជិក្សាល់ក្រា

៤ ន

សមូចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់បានបញ្ចប់ការសិក្សាថ្មាក់បណ្តិតនៅ
មហាវិទ្យាល័យ ឈានវរោនដោ ប្រទេសតុល្យ ។ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៦៤ សមូចត្រង់បាន
ទទួលបានមានជាប្រព័ន្ធភាពកិត្តិយសដើម្បីខ្លែងខ្លួនបំផុតរបស់ព្រះអង្គភី ព្រះមហា
យោសនទ្ទ មាននៅឯថាជាចំអស្សាយ ឬប្រសិរីដៃឡាត្រានេះបញ្ជីជិត ដែលដោញ
ប្រយោទព្រះបិរិយត្តិ ធមិតាន ដែលអាមេរិកប្រជាធិបីចមិនទើសទាក់ ។
សមូចធ្លាប់និទានជាអរបៀបកំប្រឈងថា "PhD មាននៅយ៉ាង ថា Person Has
Dukkha" ប្រចាំ "បណ្តិតភីជាមនុស្សដែលមានទុក" សមូចត្រង់បាន
ព្រះរាជបន្ទូលដឹងថ្មីប្រាយពេលព្រះអង្គបានបញ្ចប់ការសិក្សាថ្មាក់បណ្តិត
រយៈពេល ១៥ ឆ្នាំនៅប្រទេសតុល្យ ។

នៅប្រទេសថ្មីនេះ សមូចត្រង់និមន្តល់បញ្ជីក្នុងវ៉ាត្រ ដើម្បីបំពេញ
ការកិច្ចជាបញ្ជីជករវនាមេរិកសិក្សាបានការសិក្សាបានបញ្ចប់ព្រះបិរិយត្តិ
ចាយណានៅខេត្តនគរសីធម្មាង ដែលស្ថិតនៅការអាជីវកម្មដោយនៅទីនោះ សមូចបាន
ថ្មីនេះដឹងដឹង ។ ក្នុងការបំពេញបញ្ជីក្នុងការវនាកម្មដោយនៅទីនោះ សមូចបាន
ថ្មីនេះដឹងកសិត សម្រាប់ពី គឺ "ស្តារតិ និងសេចក្តីជីនខ្ពស់" ។

លោក ត្រីសុវិ ធមិតាស់ ជាផ្រៃតិិកសិក្សាដែលមកពីបច្ចីមប្រទេស
បានថ្មីបំពេញជមិនវិត្ត ចាយណានៅមួយ សមូចព្រះយោសនទ្ទ នៅក្នុង
ឆ្នាំ ១៩៦៨ បានដំណាក់អំពីព្រឹត្តការណីនៃការមករបស់ សមូចព្រះមហា
យោសនទ្ទ ថា ត្រូវនោះសមូចមានការសារពីស្ថាបនិលិះ ដែលសំគាល់ជា

ព្រះសង្គមនិមន្តមកពីគ្រាប់ មិនដូចព្រះសង្គមដែលមានការសរៀត្រា
ស្ថិត្រូវ ។ លោក ជិតម៉ាស់ បានដឹតាលថា “សម្រួចព្រះមហាយោសទេ
ឡើងការសម្ងាយក្នុងវិវាទនៃសម្រាប់ព្រះអង្គមំងសងខាង សម្រួច
មានអាកប្បែកឱ្យយាសុភាពរបស់ មានដំណើរមួយ។ ប្រកបដោយភាព
សុប់ស្វ័យ ព្រះអង្គមានរូបសម្បត្តិលិណ្ឌណាស់ក្នុងព្រះជន ៤០ ឆ្នាំ” ។

តែបានប្រគេងព្រះដឹតាកំច្ចាយ ព្រះអង្គនៅក្នុងក្រុងមួយសាលា លោក
ជិតម៉ាស់ ផ្តល់បញ្ជីថាមួយបន្ថែមដែលបានពិនិត្យបានបំផុត និងបានបង្កើត
និងបារិបចំ ។ សម្រួចព្រះមហាយោសទេ មានប្រះភកត្រូវពីធម្មតា
ព្រះអង្គមានសង្ឃឹមដីកាមករខ្លួន ព្រះអង្គតែងតែការង់ដែរបស់ខ្លួន ។ សម្រួចពោរ
ពេញដោយមុនិតាចិមិ មានដំណើរិត្តិសាមនសូវទៅការសេចក្តីសុខរបស់អ្នក
ដែលដោយបុរិសមុខ ព្រះអង្គមានមុនិតាចិត្តយ៉ាងជ្រាលយ៉ាងជ្រាយចេញទៅ
គ្រប់ទិន្នន័យ មិនចាប់ខាងក្រោម ប្រើប្រាស់មុនិតាចិត្តយ៉ាងជ្រាលយ៉ាងជ្រាយចេញទៅ
ម៉ែត្រ ។ លោក ជិតម៉ាស់ មានប្រសាលន៍
ឡើងតែ “សម្រួចព្រះមហាយោសទេជាប្រះសង្គមយអង្គគត់ ដែលមាន
លក្ខណៈសម្បត្តិធ្វើនឹងពីមនុស្សដែល ព្រះត្រួមម្មានកោះ ចោអជិករោនទិន្នន័យ
អាកំមេនោះមានការទំនាក់ទំនិនជាមួយសម្រួចធ្វើនឹងពីអ្នកដែល” ។

លោក ជិតម៉ាស់ បានដឹតាលឡើងតែ “នៅពេលសម្រួចឡើងទិន្នន័យ
មកដល់ទិន្នន័យ ព្រះអង្គបានរៀបចំដីរការរស់នៅជាតាបសពេជ្ជាង
នៅទីនេះ ពីរយព្រះអង្គបានរៀបចំដីរការរស់នៅជាតាបសពេជ្ជាង
ព្រះអង្គតុបានប្រាស់យទាក់ទងជាមួយអ្នកណាទោះ ព្រះអង្គបានបង្ហាញ
ព្រះការឲ្យក្នុងពេលចាន់ចង្វាន់ត្រីក និងនៅក្នុងការចូលរួមរបស់ព្រះអង្គ

ក្នុងការសិក្សាអំពី ព្រះដីមួនអ្នកលេតបូណ្ឌភាព៖ នៅវគ្គនេះមានព្រះសង្ឃឹមទី៣ ៩០ ១៨១ ១០០ អង្គរមេដែលជីមួយចំនួន-ព្រះសង្ឃឹមខ្ញុំអង្គនេះ មានបុគ្គលិកក្នុងខេត្តសម្រាយពីព្រះសង្ឃឹម និងមនុស្សដែលទៅក្នុង វគ្គនេះ ”។

ជាទូទៅ ព្រះអង្គមុខទោរក ថ្លែអធិការវគ្គចាយណា មិនពាយព្រះទៅ ទាន់វិតសារៗចំពោះភាពជាក់ខ្ពស់រោយនៅជាថែងឆ្លាយពីគោរបស់បុគ្គលិក ម្នាក់ក្នុងវគ្គនេះ មិនតែបូណ្ឌភាព៖ ព្រះបានជាកវិនិយោះនឹងចំពោះ សមណាសិស្សក្នុងការចេរមេដីនៅក្នុងបិតិសមាជិ នៅក្រោមដី លើធម៌តិវិបាលទៅ ៤ គីឡូ ដីក, ដីរ, លាយ និងអង្គូយ បុំន្លែព្រះព្រំ ធមុខទោរក ហើយជាបានចំណែកដោយការបងបត្រសមាជិ នៅក្រោមដី លើធម៌តិវិបាលទៅ ៤ គីឡូ ដីក, ដីរ, លាយ និងអង្គូយ បុំន្លែព្រះមហាយោសនទ្ទេ ថ្វីរិញ្ជ-ដោយតុមាននរណាម្នាក់ដីនៅក្នុងបិតិមួលហេតុនេះសារ៖ ។

សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទេ បានអារ៉ូញពេក ដីកម្មាល់ មកការ ព្រះរាជដឹកជញ្ជូនការបងបត្រសំពីអង្គ ក្នុងឱកាសនោះ លោក ដីកម្មាល់ មានការភ្លាក់ ផ្តើលយោះខ្លួន តាមប្រសាធនិរបស់លោកថា នេះជាការចំឡូកតែក្រោះលី ដោយលោកតុមានយើរិញ្ជមានមនុស្សណាម្នាក់បានមកដល់ព្រះរាជដឹកជញ្ជូនការបងបត្រសំពីអង្គទៅ ស្មូលិតែបង្វួចកំមិនបានបើកដើរ ។ នៅក្នុងដឹកជញ្ជូន នេះតុមានយើរិញ្ជមានអីដែកក្រោកទៅអំពីក្រុងជាតិ ២ ទៅ ៣ សន្និកបិទជាប់ ជាត្រាំងសរសរវរតិតុម្លើវានៅរបស់ព្រះសម្បាលមួន ជាការសារអន់គ្រោស និង ជាការសារផ្សេងៗទៅបូណ្ឌភាព៖ សម្រួលមានិត្តត្រករអវិករាយជាងម្នាក់ជាតិ ។

នៅឡើវក្រោះ ព្រះសង្ឃឹមអស់ត្រូវកង់ក្នុងវគ្គដីមួយិត្តិកិច្ចិត្តិសចំពោះ ការចេរមេដីនៅក្នុងបិតិសមាជិ ដីខ្ពស់ខ្ពស់ មិនចាតារដូរវិញ្ញាប់ ប្រាមូរិស្សាបេទ ព្រះព្រំ ធមូរិស្សាបេទ ព្រះព្រំ ធមូរិស្សាបេទ នៅឡើវក្រោះ តែងអំពីក្នុងព្រះសង្ឃឹមដីមួន-តីការនិមត្តិជូនទៅក្នុងវគ្គយោះពេល

ជាអ្នកនឹងសង្គមហើយ បុជាអ្នកនឹងខេត្ត ព្រះគ្រួចទានដឹកកាំការរោងជំរុំទៅវក្សាមួយឱ្យ
មិនធានាយប់ បុងច័ន្ទ ដែលនេះជាការរៀបចំដែលការប្រតិបត្តិតាមជីវិតដែលពុំមាន
ទីកំណត់របស់ព្រះពុទ្ធបរមព្រះ។

ព្រះគ្រួចមួយទាហេរ បានដឹកកាំការងារនេះទៅវត្ថុមាយណាចាប់តាំងពីឆ្នាំ
១៩៩៤ ដោយព្រះអង្គារធ្វើតាមដំឡានទៅលើការសិក្សាអំពី “អនាតាមុស្សតិ៍”
គឺ “សភិ និង ដើម្បី” ។ ក្រោមកាលល្អាចព្រះគ្រួចបានរៀបចំអំពីសមាជិកជាតារាងដែល
ព្រះគ្រួចបានដើរបៀវបៀវូសនាពាមរយៈការប្រើប្រាល់នាមដើរដើរដើរក្នុងការ
សមាជិក ព្រះគ្រួចនេះការពិសោធន៍នេះក្រោយពេលព្រះអង្គារអនុវត្តនិងដើរដើរ
នេះអស់រយៈពេល ៤ ឆ្នាំ ដែលធ្វើឡើយព្រះអង្គារពាណិជ្ជការកំក្ថុងការ
បង្កាន់បង្រៀន។

សមណាសិស្សរៀបចំមកទូលបំណោះវិជ្ជានេះ ត្រូវបានតែងចិត្តសមាជិបណ្តុះ
មេត្តា គឺការតាំងចិត្ត.... ការបណ្តុះចិត្តមេត្តាតិតចិត្តអ្នកដៃទៀត... គឺជាសមិទ្ធិ
មេត្តាដាសាកល់។

ព្រះសង្ស័ៃថ្ងៃអង្គារនេះបានបង្រៀនសមណាសិស្សរបស់ព្រះអង្គារលើកដីរួម
អំពីសតិភ្លាប់ជាមួយដើម្បី បន្ទាប់មកព្រះអង្គារបង្រៀនអំពីសមាជិបណ្តុះ
សម្បជញ្ញា៖ ដែលធ្វើតាមដឹកការប្រើប្រាល់នាមដើរដើរដើរក្នុងការបង្កាប់ការបណ្តុះសម្បជញ្ញា៖ ជាលើដើរ។

សម្រេចព្រះមហាយោសលទូ បានបង្រិបតិតាមកម្មវិធីប្រចាំថ្ងៃដែលបាន
កំណត់ជាបានរួចរាល់ ដូចតទៅ៖

ម៉ោង ៨:០០ ឡើបក្នុងមន្ទុលក្នុងព្រះវិហារដើម្បីស្ម័គ្រួចដិច ម៉ោង ៩ និងក្នុង
ឡើបក្នុងមន្ទុលក្នុងព្រះវិហារដើម្បីស្ម័គ្រួចដិច ម៉ោង ៩:៣០ ឡើបក្នុងមន្ទុលក្នុងព្រះវិហារ
ដើម្បីស្ម័គ្រួចដិច ម៉ោង ១០:៣០ ឡើបក្នុងមន្ទុលក្នុងព្រះវិហារដើម្បីស្ម័គ្រួចដិច ម៉ោង ១១:៣០

រស្សែល អង្គយដ្ឋីការនាមប្រជុំនិនិត្តសមាជិ ម៉ោង ៤ ទៅម៉ោង ៥ ល្ងាច
និមន្ទនេចពួកផ្លូវសមាជិ ម៉ោង ៥ សំភកនាន់តែ ម៉ោង ៦:៣០ នាថី ល្ងាច
អង្គយសមាជិ ម៉ោង ៨ យប់ ស្តាប់ដម្លើនេសនារបស់ព្រះពេជ្ជគុណព្រះត្រា
ធ្វើទាក់ទង ម៉ោង ៩-១០ យប់ និមន្ទនេចសមាជិតាមតិវាបទដើរ។

សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ មានព្រះរាជបន្ទូលថា ព្រះព្រឹងមួញការ
ត្រូវរៀបចំការងារសម្រាប់ស្តាប់ដម្លើនេសនារបស់ព្រះពេជ្ជគុណដើរ
ព្រះអង្គភាពសង្គមមិនមែនសម្រាប់ដៃខែឆ្នាំ ដើម្បី
ព្រះអង្គភាពសង្គមមិនមែនសម្រាប់ដៃខែឆ្នាំ ដើម្បី

ក្រើសត្រូវការងារ!

សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រូវបានបង្ហាញអំពីការសម្រេចរបស់
ព្រះអង្គភាពការងារប្រជុំសមាជិ ប្រាប់ដល់សម្រាប់ស្តាប់ព្រះអង្គភាពការ
កំរើកដៃស្អាតំឡើងចុះយើតឱជាមួនត្រូវត្រូវ។ សម្រួចមានព្រះបន្ទូលថា
យើងគូររៀបចំការងារសម្រាប់ដៃខែឆ្នាំ ដើម្បី
សមាជិតាមវិធីនេះរយៈពេលមួយថ្ងៃ យើងអាចកំរើកដៃឡើងចុះមានសតិ
រួចតាមចំណាំកំដែងមិនមួយទេ រាល់ថ្ងៃយើងដ្ឋីសមាជិតាមវិធីនេះ- ពីមាន
អូនិសពីនេះទេ។

ក្នុងនៅ ១៩៦៤ ស្របពេលដៃល សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ កំពុងដ្ឋី
សមាជិតិក្នុងថ្ងៃ ព្រះអង្គភាពទទួលដំណឹងពីប្រទេសកម្ពុជាឌីអំពីបិន្ទាប់
ដែលបានបង្កើនាសកម្មដោយការទម្រង់ក្រប់បែកដោយសម្រាត់របស់
អាមេរិកមកលើទីកដីរបស់ព្រះអង្គភាព នៅពីជាយុទ្ធនាការនៃការរាយប្រហារ
ដែលមិនបានប្រាប់ដៃលើជាមុនរបស់អាមេរិកមកលើទីកដីកម្ពុជា ដែលមាន
រយៈពេល ១៩ ខែ ការរាយប្រហារដោយការទម្រង់ក្រប់បែកនេះមាន

យើងេះថា “ប្រតិបត្តិការសិកអាហារពេលព្រឹក” របស់អាមេរិកដើម្បីបិទផ្ទា
ឃឺហូដីមិញ និងការបញ្ចប់សង្គមនៅក្រោមពេលវេលាយករាយ ។ ប្រតិបត្តិការសិកនេះ
ហើយដែលបានបង្កើតអស់រាជាណាចក្រខេត្តប្រចែកមួយជាតិ ។ ជនភ្លៀសសិក
របស់រយកបំពាន់នាក់បានបុរាណុលិទ្ធផលនៅក្នុងភ្នំពេញ ថាប៉ាតាំងពីពេលនោះមក
ប្រចែកមួយជាតិបានផ្តាក់ចូលយ៉ាងដ្រោក្នុងភ្លៀសសង្គម ។

ឆ្នាំ ១៩៧០ គឺជាក្រុងការណើនេងដួងប្រហាររំលែកបរាជានិយម ហើយជាក់
ជីនុសមកវិញ្ញុវរដ្ឋាកិតាលិយមអាមេរិក ។ ភ្លើងសង្គមនាប់នេះការង់តែ
ខ្សោះឡើងទាបពីឆ្នាំ ១៩៧០ រហូតដល់ឆ្នាំ ១៩៧៤ ហត្ថរបុត្រ ប្រចែកមួយជាតិ
ផ្តាក់ចូលដ្រោក្នុងវិបត្តិ និងអំពើបិងរូបយ៉ាងយោរយោជាទិបំផុត ។

ក្រោយពេលបញ្ចប់សង្គមរបស់អាមេរិក អាមេរិកកំងទនទម្ពាក់ត្រាប់
បែកមកលើប្រចែកមួយជាតិ មានទម្ងន់សរុប ២,៨៥០,០០០ ពាន់ ទម្ងន់នេះ
លើសពីទម្ងន់សរុបនៃត្រាប់បែកដែលបានទម្ពាក់ដោយប្រទសសម្រួលិត្ត
កាលនៅក្នុងសង្គមនៅក្នុងកិច្ច ២ ទៅឡើត ។ ប្រចែកមួយជាតិប្រចែកត្រួច
ដែលមានទំហំបុន្ថែងរដ្ឋវារិយិនពោះ ពុំគុរិយាទុលេរនិការទម្ពាក់បែកដីផ្លូវផ្លូវ
បែបនេះនោះ ។ តាមការពិនិត្យប្រមាណថា ប្រជាធិបតេយ្យនៅខែមីនា ៥០០,០០០
នាក់បានស្មោះដោយការទម្ពាក់ត្រាប់បែករបស់អាមេរិកនេះ ។

ឡើងរាល់ថ្វី សម្រេចប្រែប្រឈមបានយោសនទ្ទី បានស្មោះពីមានតាមវិធី
ផ្សាយរំពីប្រតិបត្តិការណើនេងប្រចែកមួយជាតិ ។ ពីមាននេះបានប៉ះទីផ្សារដីក្នុងបែល
ព្រះអង្គយ៉ាងខ្លំង ព្រះគ្រួងមួយទៅរាយសិក្សាដែលក្រោមព្រះអង្គ ដើម្បីលើកទីកច្ចាស់រោង
បន្ទាក់បានតិចតិច-ការបណ្តុះសន្តិភាពផ្លូវជិត្តរបស់ព្រះអង្គ ហើយព្រះអង្គនិញ្ញ ។

លោក ត្រីសុវិ ដីពមាស់ បានមកជូប សម្បច្ចះមហាយោសនទ្ទី
ចំពោះដែលព្រះអង្គភាពធម្មាធិ ក្នុងព្រះរាជដៃណាកំរបស់ ព្រះអង្គ
គ្រាល់នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៣ ពេលដែលអាមេរិកភាពធម្មាធិ ក្នុងការទម្រង់ក្រោមបែក
មកលើប្រទេសកម្មជាតិ ។ លោក ដីពមាស់ បានចងចាំថានៅពេលនេះ សម្បច្ចះ
មហាយោសនទ្ទី ត្រួលបានព្រះខេត្តសោរកប៉ូនខ្ពស់ ហើយព្រះអង្គមាន
ព្រះរាជបទូលដោយក្រោមក្រោម ស្ថិនឡើកម្នុជាថោររហូញដោយឈាម
ហើយ! ” ។

ពេលម្មួយ សម្បច្ចានទទួលដឹកឃើសននព្រះក្រោមក្រោមក្រោម មាតា ិនា
របស់ ព្រះអង្គ រួមទាំងបងបុរី និងព្រះសង្ឃឹមធម្មាធិត្វូរមជំនាន់របស់ ព្រះអង្គ
បានសុគត់ និងបាត់បងដឹកឃើសនកំហិយក្នុងព្រំត្រូវការណើនេះ ។ សម្បច្ចះត្រួលកំស្ថាប់
ទីកំហុក ។ ព្រះអង្គត្រួលកំនួយឯការនៃថ្ងៃដោយតុលាមីអាជីវកម្មប៉ែទីក្រោមនេះត្រូវ
របស់ព្រះអង្គបាន ទេចំពោះដឹកឃើសនខ្សោចផ្សាយនេះ ចំណោកប្រាគ្រោះត្រូវបស់
ព្រះអង្គបានខិតខំលើកទីកិច្ច និងបានចូលរួមជាមួយព្រះអង្គនូវសេចក្តីទូទៅ
ខ្សោចផ្សាយនេះ ព្រះត្រូវបានសង្ឃឹមឲកាតា ។ “ ព្រះអង្គឈប់បង្កួរទីកំហុកទៅ
សូមព្រះមេត្តាមានសកិរីនិងម៉ាកីឱ្យវិញ សកិនេះប្រើបង្កួចជាបង្កួច បុន្ណោះ
ដែលត្រូវបិទ ឬបិក សកិប្រាប់ដឹងអំពីពេលរំលែកសម្របសំរាប់ធ្វើ
ការងារមីមួយអោយបានត្រីមត្រូវ ។ ព្រះត្រូវបានសង្ឃឹមឲកាតាបន្ទី
ឡើងតែ : “ ព្រះអង្គមិនអាចបញ្ចប់សង្គមនេះទេ បើតើព្រះអង្គត្រូវកសិរី
ជាមួយសេចក្តីទូទៅ និងសេចក្តីក្រាង... សូមព្រះអង្គកើតសកិរីឱ្យ!
ព្រះអង្គត្រូវប្រើបច្ចុប្បន្ន ដើម្បីអាចទិន្នន័យប៉ែទៅប្រើបានដាកិរបស់
ព្រះអង្គវិញ សូមព្រះមេត្តាមានសកិរីឱ្យ!” ។

សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់បានគង់សមាជិកជំនួយ:
ពេលយ៉ាងយុរ ព្រះអង្គបានធ្វើការផ្តល់បញ្ចាំងអំពីសេចក្តីផ្លាមប័ណ្ណប៉ាជាមួយ
និវាទរបស់ព្រះព្រៃធ្យាបាន សម្រួចបានប្រមិះលើពួក សេចក្តីផ្លាមប៉ាជាប់
សេចក្តីផ្លាមប៉ា នេះគឺជាព្រឹត្តការណីដែលកន្លែងដូចទេទៅបើយ ក្រុមព្រៃសរបស់
ព្រះអង្គរមទាំងសមណាមិត្តទាំងនេះបានរំលែកខ្លួនពីលោកនេះដូចទេទៅបើយ
តម្លៃរៀនេះព្រះអង្គកំពុងគិតទៅរកអនាគតគឺជាប់ ពេលវេលានៅខាងមុខដែលមិន
មានភាពថ្មាសសំណាល់ បុប្ផាកដ។ សម្រួចត្រង់បានសំរេចចិត្តធ្វើការរវិមួយ
ដែលព្រះអង្គមានធ្វើបានគឺជាកិច្ចការរដែលស្ថិតនៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នគឺជាបេល
វេលាដែលអាមេរិកបំផ្លូនបាន។ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ មានព្រះបន្ទូល
ថា：“បច្ចុប្បន្នគឺជាអាយារាជនៃអនគក សូមថែរក្សាមាយ។” និងថែរក្សាភុទ្ធមួយ។
បន្ទាប់មកសម្រួចត្រង់បំផ្លូនការដឹងលើបច្ចុប្បន្ន ដោយការតាំងសមាជិកប័ណ្ណប៉ា
ជាមួយចម្លាក់ដើម្បីមសាធារ្មី។ ព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលថា ការដឹងលើម
មិនមែនជាការកន្លែងដូចទេទៅ ការដឹងលើម តាំងមែនជាបេលវេលានៅ
អនាគតដែលមិនទាន់ទៅដឹងលែនោះទេ បុន្តែដឹងលើមគឺជាដែលឱ្យក្នុងពេល
បច្ចុប្បន្ន។

សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់បញ្ចប់សម្រកកិច្ចការក្នុក បើយព្រះអង្គ
មានព្រះរាជបន្ទូលថា “តុមានសេចក្តីទូទឹកសោកដែលស្ថិតនៅក្នុងពេល
បច្ចុប្បន្ននេះទេ តើសេចក្តីទូទឹកនេះស្ថិតនៅណា?” សេចក្តីទូទឹក និងសេចក្តី
ក្រោចទាំងនេះកន្លែងដូចប្រុសទៅបើយ អនាគតពោរពោញដោយសេចក្តីកាយ
ន្ទែត បុន្តែទាំងអស់នេះ មិនបានស្ថិតនៅក្នុងខណ្ឌបច្ចុប្បន្នទេ វាមិនមែនជាបេល
ខណ្ឌបច្ចុប្បន្នទេ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ បានបងិបត្តិជិត់ដែលសមាជិ
ក្នុករៀនៅប្រទេសថែទ្រង់ដឹងលើអស់របៀប នៅពេលវេលាដោយ នៅឆ្នាំ ព្រះអង្គបានសរម្យច

នូវតំណែងទូទាត់ មានសព្ទភីថ្មា ទៅដោយប្រជាពលរដ្ឋអាជីវកម្ម ប្រកបដោយមេត្តាករុណាចម្លិះ ដែលឱ្យពាណាស់ចេញអំពីសមាជិកយោងជាបាយដ្ឋានប់ព្រះអង្គ។

លោក ជិតម៉ាស់ បានវិភ័កថា ត្រាមួយព្រះព្រឹងម្នាច់បាននិមន្ត សម្រួចព្រះមហាយោនទេ ធ្វើធម្មទេសនាងល់ព្រះសង្ឃឹម និងដឹងដីទៅវត្ថុជាយណា សម្រួចមានសង្ឃឹមដីការពេអំពីមេត្តាករុណាចម្លិះ និងសេចក្តីព្រៃកអរ និងការកើតប្រជាពលរដ្ឋអាជីវកម្ម ប្រជាពលរដ្ឋអាជីវកម្មនៅតុបុណ្យការ៖

ថ្វីទៅ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៨៧ នៅក្រោមបានចូលការការប័ណ្ណក្នុងពេញ ពួកមេដឹកនាំខ្លួនបាននេះអាយុថា ពួកគេជាអ្នកសម្រេច ប្រទេសកម្ពុជា ដោយរួមចុះពីការបំផ្តាក់របស់បរទេស ហើយរក្សាបាននូវអត្ថសញ្ញាណជាតិ នៅក្រោមបានប្រកាស់ថាពួកគេប្រជាធិបត្តិការពារជាតិ ប្រជាមានការត្រួតព្រារបស់បរទេស ដោយកងទែបដឹងពីការកើតចេញពីរណី កម្ពុជា កសិករ និងមាតិរបស់បង្កើតនៃគោលការណ៍ហើយ និងការពារជាតិទិន្នន័យបំពីសម្រាប់បង្កើតនៃការបំពេញបង្កើតនៃការពារជាតិបំពីសម្រាប់បង្កើត។

គោលការណ៍ដីការបំបាត់ សម្រួចព្រះមហាសុមេដាចិបតីព្រះនាមហុត តាត ព្រះសង្ឃឹមនាយក និងជាអនុការដឹកនាំសម្រួចព្រះព្រឹងបំបាត់ សម្រួចព្រះមហាយោនសេទ្យ ធនដែរ មានព្រះរាជបន្ទូលតាមវិឡូរំពោនការវារដល់កងកម្ពុជានៃយោជាជាន់អស់រោងទម្រង់ការរួចរាល់ ក្រោយពេលនៃការមកដល់ថ្វីក្នុងពេញ ពាក្យរបស់ពួកខ្លួនបាន សម្រួចព្រះសង្ឃឹមជាបុត្រិក ហុត តាត មានព្រះរាជបន្ទូលថា “សង្ឃឹមនៅក្រោមពេលយិនពាល់បណ្តុប្បន្ន” ប្រទេសជាកិរបស់យិនមានសន្តិភាពបែកឱ្យ ក្រោយពេលសង្ឃឹមដីការអំពេនការពារជាមិនធម្មបំបាត់ព្រះអង្គរមកសម្រួចបានយោងត្រឡប់មកវត្ថុឈូណាបោមិនិត្យ នៅថ្ងៃនេះ ពួកខ្លួនបានបានចាប់ព្រះអង្គរមកទៅយិងយំបាន ដោយចេញព្រះអង្គរជាបុត្រិក មានប្រព័ន្ធ និងក្នុង

កំពុងរស់នៅទីក្រុងបាត់ស ប្រទេសបានវា នៅថ្ងៃបន្ទាប់មក សម្រួចព្រះសង្ឃរាជ ហុត តាត ត្រូវបានពួកខ្លួនរក្សាបាបញ្ជីមកវិញតុង ដែលជាអតិថជនដានីខ្លួនស្ថិតនៅការដើរនឹងទីក្រុងភ្នំពេញ នៅទីនោះហើយដែលពួកខ្លួនរក្សាបាបញ្ជីមកវិញ គឺតុកសម្រួចប្រោសង្ឃរាជដោយបើកម្រោងស្ថិត ឬបុលជូបរួចរាល់អង្គទំនាក់រស់ ។ សម្រួចព្រះសង្ឃរាជ ហុត តាត ត្រូវបាយក្រុងតួនាទីដោយបានបញ្ជីពីការបញ្ចប់ព្រះពុទ្ធសាសនាដែលប្រទេសកម្ពុជាតាមប៉ាតំងពីពេលនោះមក ។

ព្រះពុទ្ធសាសនាដែលប្រទេសកម្ពុជាបានរស់ឡើងវិញព្រោយការផ្តល់របស់ពួកខ្លួនរក្សាបាបញ្ជីមកវិញ ១៩៧៨ ។ រូបសំណាករបស់សម្រួចព្រះសង្ឃរាជ អង្គនេះ មានតាមលេខក្រុងវត្ថុឯណាករិយាល័យសញ្ញាប៉ែន្រែ ។ រូបសំណាកនេះ ត្រូវបានគគរកដើរនឹងទីក្រុងទន្លេមេគគន្លឹមដែលពួកខ្លួនរក្សាបាបញ្ជីមកពេលបានយកទៅបានឡើងទៅក្នុងទីក្រុងទន្លេមេគគន្លឹមដែលបានយកទៅបានឡើងទៅក្នុងទីក្រុងទន្លេមេគគន្លឹម។

ប្រភព៖

កំណត់សំគាល់របស់លោក Chirstopher Titmuss ឯកសាធារណៈអនុកម្ពស់ទី On-line newsletter របស់តាត ។

ការសំគាល់នៅល្អោះ Insight Journal Fall ឆ្នាំ ២០០៤ ក្នុងអត្ថបទមានចំណាំដើម្បី “ក្នុងលោកនេះ សេចក្តីផ្តល់មិនអាមេរិកបំបាត់ដោយសេចក្តីផ្តល់ទេ”

អត្ថបទនេះរបស់របស់ក្រុងក្រុងការបានប្រជាធិបតេយ្យ ។

អ្នយជីបានមួយចុង ផ្តាសាយដោយលោក Jane Mahoney និង Philip Edmonds ។

ម្រោចម្រោចក្រសួងបណ្តុះបណ្តាល

៤ ៤

ខ្សែតុលស្រីសង្គមនៃអាជីវកម្ម

សម្រាប់ព្រះមហាក្សត្រសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលយុទ្ធសាស្ត្រនៃក្រសួងខេត្តរាជធានីកំពង់ស្ទើដែលត្រូវការរំលែកស្ថិតនៅជាប់ក្រោមដែនប្រចាំសប្តាហ៍ដើម្បីក្រោយការដឹងទៅបញ្ជីការក្រោមក្រុងបណ្តុះបណ្តាល ១៩៨៤ ។ ដើម្បីក្រសួងខេត្តចំណែះមានសភាពស្អែកស្អឹង ស្ថិតផែនការអត់អាបារ មានពេលដំឡើ សក់ឡើងពាណិជ្ជកម្ម ។ សម្រេចបានចេកចិត្តបញ្ជាផ្ទៃថ្ងៃទី៣មិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ និងសេចក្តីអត់អាងទៅដើម្បីក្រសួងខេត្តដែលមានពីរប្រធានប្រឈម និងសេចក្តីអត់អាងទៅដើម្បីក្រសួងខេត្តដែលបានបញ្ជីថា “ទោស៖ មិនដែលស្រប់ខោបាយទោស៖ឡើយ។ ទោស៖អាចស្រប់ខោបាយសារវត្ថុប្រព័ន្ធដីប្រាប់ប្រឈមបានបញ្ជីថា ។”

ជីវិជ្ជនក្រសួងខេត្តការក្រោមដែលបានបញ្ជីថារឿងមុនជីវិជ្ជនបង្គាស់ ដើម្បីទទួលជីវិជ្ជនក្រសួងខេត្ត ហានិតាតារីជីតុមិសាក់ក្រោមស្ថិតនៅថ្ងៃទី៣មិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ ការពិនិត្យក្រុមក្រុម និងក្រុមក្រុមក្រោមដែលក្រោមក្រសួងខេត្ត ក្នុងក្រសួងខេត្ត និងប្រចាំសប្តាហ៍ ។

តាមការរៀបចំរបស់សកម្មដីសិទ្ធិមនុស្សពិរុបណ្តុះបណ្តាល ដែន ម៉ាហាន់និង ហិរិយិន នៅកម្លែស៊ី ដែលបានបញ្ជីថាគ្នុងជីវិជ្ជនបង្គាស់ មុនគេបង្គាស់ បានបើកចិត្តភាពទៅដើម្បីក្រសួងខេត្តរាជធានីពេញដោយការរៀបចំការងារ និងត្រូវការដឹងទៀត ។

ព្រៃត្តការណ៍នោះ នៅឆ្នាំ១៩៧៨ អ្នកដែលរស់នាមមានជីវិតពីរបច្ឆាប់
រាលិយាតមានអារម្មណីដែលរួចរាល់ជាយស់ជាប្រជុំតិ៍ប្រជុំតិ៍សង្កាត់ ការបង់
អោយធ្វើការ ការការប់ស្ថាប់ និងការលុបបំបាត់សាសនា នៅប្រទេសកម្ពុជា
នៅខាងក្រោមភូមិស្រុក វត្ថុអាកំម និងផ្លូវការរបស់ពួកគេបានភាសាអាហ្វេរបាយការ
ជាដែល នៅខាងមុខរបស់ពួកគេគឺជាដុំវិជនកេវ៉សង្គម និងសេចក្តីសង្កែមសំរាប់
ការរស់នាមមានជីវិត។ ចំនួនដឹងកេវ៉សង្គមដែលបានរាល់មកជ្រើរការនៅក្នុង
ជុំសាក់ករមានចំនួនការនៃពេជ្ជនទេីង ពួកគេរស់នៅក្រោមកំដោថ្មីក្នុងខ្លួន
មានដំណើរក្រោតប្រចាំត សម្រេចប្រជុំរវេបុរស ត្រួល ត្រួល ចាស់ដែលមាន
សភាពស្អុមស្អាត់ ស្អែកស្អាត់ និងពោរពោញដោយសេចក្តីផ្លូវកម្មាន ។

សម្រួលព្រះមហាឤោយាសននូ ត្រួលបាននិមួនតាមរច្ឆប់ប្រជុំប៊ូយ
បុរាណមួយគ្រឿង ដែលមានសម្រេចលាននៃក្រោតក្រត់ នៅតាមដូរវិបត្តិបន្ថែម,
ម៉ោត និងឡើងកំចំអំភូកធម្មាយដូរជាង ៤០ គីឡូវិម៉ែត សម្រួលត្រួលបាន
ពេនកំពូនលើការវិដែលមិនអាចបាត់ ហើយព្រះពេសរបស់ព្រះអង្គិន ត្រួលកំ
ចាំងក្នុងបិទ ជាយស្សីថ្មីទរបស់ព្រះអង្គធ្លាក់កំលើទ្វានបក់វិចិថា នេះគឺជា
សេចក្តីស្អុប់នៃព្រះសង្ឃឹមយកណ្តាលអង្គនេះ ដែលតាំងមិច្ចាចិរិយាទាល់
នៅសេរីនីពុំ និងចលនាកញ្ចប់ទៅជុធផ្លែព្រះអង្គយោងណាក់ដោយ សម្រួល
ពោញបញ្ចប់របស់ពាយមេត្តាចិ ព្រះអង្គបាននិមួនឡើដីណើរិតមួយអង្គគត់
ព្រះអង្គបានមកដល់ខ្លារបង្គនឹងដឹងកេវ៉សង្គមសាក់ករណ៍ថ្មីក្នុងការ
បង្កើតឡើងនៅជុំវិជន ។

ម៉ោហានំនិ និង អេតម៉ែស៊ែ បានតាំណាលទ្រៀតថា “ជីវិះនោះមានសភាត
សោះក្រោរោះ តាមដូរមួនស្អុក្រុណនាមានការប់សាប់ ទីកសុយប្រព័ន្ធមាន

ប្រឡាយកូច ឧបមុខអាហារ និងទីក ដនក់សម្រួលភាព ប្រើននៅត្រូវត្រូវនឹង ពង្ករណាកាត់ដែលមានជាថ្មីរយ៉ារ៉ែយ ” ។

សម្រួលប្រះមហាយោសនទ្ទ និមននដ្ឋានកាត់បុណ្ណ់ត្រួតពិនិត្យ ប្រះអង្គនិមនន ដើរមួយទេរីកុងដំរើ បានប្រកាសយកាតស្រែនេះស្រែដោលជាបុណ្ណ់ត្រួតពិនិត្យ រាជការពេញកុងដំរើទៅមួល ជនកំសុខនូវបានស្អែសមករកប្រះអង្គ ដែលបង្ហាញ នូវធនិមិត្តរបវនៅប្រះពុទ្ធសាសាធារណៈលើកដីបុងបង្គ់តានរស់ឡើងវិញ ក្រាយការ បាត់បង់អស់ពេលដីយុរកនុងមក ។

សម្រួលប្រះមហាយោសនទ្ទ បានទាញសម្រាយចេញពីស្តា ប្រះអង្គ ចាប់យកលិខិតតុចទៅដែលមានជាថ្មីរបៀកមួយភាពប់ ភាពលិខិតនេះជាពុទ្ធមួរវារ៉ា របស់ប្រះសម្រាសមួលអំពីមេត្តាចមិ ប្រះអង្គបានចេកលិខិតទៅជនកំសុខ គ្រប់រូប ប្រមុជាដំបានស្អែត្រជួលិបុងសុនតាមប្រព័ពេណី ប្រកបដោយមិយាងមិ ទនក្នុង និងការគោរពដីខ្លួនខ្លែង ការពេញការឃរួម និងការម្នាក់រីដីបំផុំមួល របស់ប្រជាជនបានធ្វើរស្រាល ។ ពួកគេបានលត់ជាមួលដីក្របច្ចោយបង់សម្រួលប្រះ មហាយោសនទ្ទ ភាមទេននៅលើប្រើក្រច្ចោកបានយ៉ាងតានដូចតែកនាំពង ពេញដីរីចំនួល ។

សម្រួលប្រះមហាយោសនទ្ទ បានប្រើនដនក់សុខនៅថា ” កំពើនឹង និងការសងសឹក តែងកើត មានសារចុះសារឡើងជាបន្ទូបន្ទាប់មិនឈប់ ឈរឡើយ ។ ការធ្វើដីរីចិនមិនមែនមានឈប់យ៉ា ទេះមាត្រាការប្រាកដឱធមិយម និងលក្ខណ៍លក្ខណ៍ឡើយ បុំន្ទៃយើងប្រើប្រាស់មិរាល់កិច្ចចរចានាំនៃអស់របស់ យើង ។ បញ្ហា និង ក្នុងការប្រាកដឱធមិយមត្រូវបានប្រើប្រាស់បានយុទ្ធមួល ប្រើប្រាស់ការដើរកែដីនូវម្នាក់ ដើរមិនបានឆ្លាយទេ ហើយមិនបានយុទ្ធមួល ទេ អ្នកនឹងអ្នលជាមិនខាន់ឡើយ ដើរមិនបានឆ្លាយទេ និង ក្នុង

អូកគ្រារដើរសបនីមួយា ហេយធានស្តី អូងមួយជំហាន អូងមួយជំហាន!

Step by Step!

នៅថ្ងៃវ៉ាបន្ទាប់ ប្រទេសវៀតណាមបានវាយលុកចូលប្រទេសកម្ពុជា ពួកបារាជនខ្លះក្រហមបានរាតភ្លើងដែនចូលមកក្នុងប្រទេសថែទ្វានដី សម្រួចប្រាម មហាយោសនទូ ទ្រង់បាននិមន្តឡាចិបបារាជនខ្លះក្រហម ព្រះអង្គបានសំណៈ សំណាលជាមួយបារាជនទាំងនេះអំពីពុទ្ធឌីវាទរបស់ព្រះសម្បាលមួចអំពីមេត្តា ដី និងករុណាជមិ ដោយព្រះអង្គពុទ្ធដោលទោសឡើលើអំពីទាំងទ្វាយ ដែលពួកនេះបានធ្វើឡើយ សាមួចមានព្រះរាជបន្ទូលប្រាប់លោក អាណារ៉ា ដែនី ដលិតករវិខ្សោរការពេញ ដែលបានដលិតវិខ្សោរីដើរអីអំពី សម្រួចព្រះមហាយោសនទូ អំពីស្ថានភាពជនក្រោះសម្បូរថា ”ពួកគេលើចាប់ខ្លាំណុាសរហូត ឱកសម្ងាត់ខ្លួន ពួកគេចង់បានសន្តិភាព ពួកគេចង់បានសេចក្តីសុខ ហើយ ពួកគេបែរបង់សុំសេចក្តីសុខសន្តិភាពពីព្រះពុទ្ធដាម្មាស” ។

នៅពេលស្មោចា “ពីព្រះអង្គមានអារម្មណីដូចមេូចចំពោះពួកខ្លួរក្រហម?” សម្រួចប្រាមបារយោសនទូ គោនព្រះកេលបន្ទូលថីប្រពេជ្រោះអង្គ ផ្តើមឈរតបចា: “យើងមានមេត្តាចំណើនដែនចំពោះពួកគេ ពីព្រះពួកគេ មិនស្អាតបំពីសេចក្តីដី ពួកគេបំពុំព្យាយព្រះពុទ្ធទេសេចា ពួកគេបំពុំព្យាយខ្លួនឯង” ។

ឆ្នាំ ១៩៧៩ សម្រួចព្រះមហាយោសនទូ បានការិយាល័យរាជក្រឹងជុំវា ដនក្រោះសម្បូរ ដែលស្ថិតនៅតាមបណ្តាបាយព្រំដែនប្រទេសខ្លួន និងថែទ្វានដី ព្រះអង្គបានបំបុសព្រះសង្ឃឹមិ៍ ទោះបីព្រះអង្គប្រឈមមុខជាមួយបទព្រារ របស់យោជាតិដែលឈានការដោយ ។ តាមសម្បូរបស ការត្រីន ដូចធនក អ្នកជីនាថ្មី ដើរប្រព័ន្ធសាស្ត្រប្រទេសកម្ពុជា បានរោងដីថ្មី នៅពេលចលនាតស្មោចបស ពួកខ្លួរក្រហមចាប់បង្រៀន ដោយការកេណ្ឌជនក្រោះសម្បូរដោយធ្វើចាបាន

ឡើង ១៩៨០ សម្រាប់ប្រជាជាតិ ក្នុងតួនាទីរបស់ព្រះអង្គទទួលបន្ទុក ដើម្បីក្រោមបឹករាស្ត្រ និងសេដ្ឋកិច្ចតាំងរាយនិវេសកជនកម្ពុជា ។

ព្រះសង្គមខ្មែរមានចំនួនសរុបទាំងអស់ ៦៥០០០ នាក់ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នៅមានរស់នាយកដីតែ ៣០០០ អង្គភាព ហើយ ក្រោមរបបគ្រប់គ្រងដ៏យ៉ារិយ៉ារបស់ពួកខ្មែរក្រោមអស់រយៈពេលដីត ៤ ឆ្នាំ។ សម្រួចព្រះមហាផ្សត់ នឹងចូលរួមក្រោមរបបគ្រប់គ្រងដ៏យ៉ារិយ៉ារបស់ពួកខ្មែរក្រោមអស់រយៈពេលដីត ៤ ឆ្នាំ។

យោសទន្ទ មានព្រះរាជបន្ទូលថា “ខ្ញុរក្រហមមានដំឡើចា តូកគេអាច ពោសសំអាតព្រះពុទ្ធសាសនា តូកគេព្យាយាមឈុបបំពាក់ព្រះពុទ្ធសាសនា បីឡើព្រះពុទ្ធសាសនាថីនអាចរលំរាយជាផាត់ខាត ព្រះពុទ្ធសាសនា នៅជាមួយជិវិករបស់ប្រជាផាតិខ្ញុរ ព្រះពុទ្ធសាសនាដាកាសាតាមផ្លាសាច់ របស់ខ្ញុរតាមនឹងពិធីនៅ ជាបិសសព្រះពុទ្ធសាសនាថីជាបិវិកដែលបង្កើប់ យ៉ាងដ្រើក្បានបែងប្រជាការព្រៃខ្ញុរ” ។

បណ្តិត កិតិ ខវិ ជាសកម្មជនសន្តិភាពមួយរបស់ពេលបានធ្វើការ នៅក្នុងជុំដែនក្រំសង្គមដឹងដឹរ នៅបានដីណាងអំពីរបៀវបំដែល សម្រួល ព្រះមហាយោសទន្ទ បានទប់ស្អាត់ការបេរិច្ឆេក្រាមួយរបស់ក្រុមខ្ញុរ ក្រហមត្បូងដែលបំរុងដួងរាបីដាក់ត្រា ។ ព្រះអង្គបានចំណោមយោពេលពេញ មួយចំឡើដើម្បីទន្យយ៉ាក្រុមទាំងនេះអំពីសិក្សាបច្ចេកបិន្ទាចំនាំដំណឹង ។

តាមសម្រួលសំណើនៅក្នុងកិតិ ខវិ បានរោគដឹងថា វត្ថុមានរបស់ ព្រះសង្ឃរោគនៅពេលនោះ មានសារ៖សំខាន់ណាស់ក្នុងការទប់ស្អាត់ការធ្វើដីបិង្គារ និងលេចកិច្ចក្នុងទេស។ ឈោះកិតិ ខវិ បានរំលឿកអំពីរបៀវបំដែល សម្រួល ព្រះមហាយោសទន្ទ បានទប់ស្អាត់ការធ្វើដីរបស់ខ្ញុរដើម្បីដែលស្ថិតនៅ ក្រោមការត្រួតត្រារបស់ពួកខ្ញុរក្រហមនៅដើម្បីទាំង១៩៩០ ។ ពេលនោះ ព្រះអង្គបានប្រមូលមនុស្សពេញវិយទាំងអស់រោគយកត្នាប់ការពន្យល់របស់ ព្រះអង្គពេញមួយចំឡើអំពីសិក្សាបច្ចេកំនៅ ដ របស់ព្រះសម្បាលមួលឯក ។ មានដីណើរ រឿងមួយទេវ៉ាតុជានេះកើតឡើងនៅក្នុងដឹងម្នារាលិកទិ៍ខេត្ត សៀវ៉ាម្រាប់ មកការនៅក្នុងពេញនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ជាមុជាបារណីអំពី សេចក្តីភាពបានរបស់ព្រះសង្ឃរោគដើម្បីការបណ្តុះតំនិតមនុស្សទាំងឡាយរោយ លោប់បង្កែលមាតិនោះទៅក្រោមអំពីបិន្ទារ ។

ក្រោាធិសកម្មភាពនៅក្រោមខ្លួនត្រូវសង្គមនៅចន្ទឹង

ក្នុងរយៈពេល ១៥ ឆ្នាំបុង សម្រេចប្រាជៈមហាយោសទន្ល ឬនបំពេញ
ការងារដើម្បីប្រជាការនគរមុជា ដោយពំមានការឡើយហាត់អស់កម្លាំងការយ
ចិត្តបន្ទិចសោះឡើយ ។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៨០ សម្រេចធ្វើជាអ្នកតំណាងប្រជាជន
ខ្លួនដែលនិរទេសខ្សោននៅក្រោមប្រទេស ។ ក្នុងព្រះរាជបាល៖ជាថីបីក្បាល់នៃប្រជាម
បីក្បាលេសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ សម្រេចគឺជាសហមុក
ស្ថាបនិកវែងបេសសកម្មអនុវត្តន៍សាសនាដើម្បីសន្តិភាពដែលបានផ្តល់ដើម្បី
យុទ្ធភាពការដៅកសាសនាសំខាន់ជាថីបីនូចជា “ទិរាណិភាពលោកវេការសូត្រ
ដីបុងសុង ដើម្បីសន្តិភាពនៅប្រទេសកម្ពុជា និងនៅទីទាំងពីរពលលោក
ទាំងមួល” ។

នៅចុងឆ្នាំ ១៩៨០ សម្រេចប្រាជៈមហាយោសទន្ល ត្រួតបានយាយថែគៀវ៉ា
នៅទីក្រុងប្រើរីដែល ក្នុងរដ្ឋ រឿងអាយុវត្ស នៅទីនោះហើយដែលប្រាជៈអង្គ
បានបង្កើតវត្ថុខ្លួនរបស់នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ។ នៅទសវត្ថុវិទិ៍ ៨០
សម្រេចប្រាជៈមហាយោសទន្ល បានប្រើពេលវេលាដោយពុំពិតអំពីការឡើយ
ហាត់ប្រាជៈការយោងចេញទៅជាបំពេញបេសសកម្មនៅបណ្តាលប្រទេសនៅលើ
ពិភពលោក ដូចជាប្រាជៈអង្គនិមន្ទនីទៅដីបេសហគមនីខ្លួននៅប្រទេសបារាំង,
អាមេរិកខាងជើង, និមន្ទនីបំពុទ្ធសិមាណីតុវត្ថុនៅប្រទេសអូរោះលិការសម្រេចនៅ
សហគមនីខ្លួន រួមទាំងការដើរការកម្ពស់កម្ពស់បិវីសំចាន់ចាន់បានលិតិថិជ្ជិបុណ្យ រួមទាំងការ
យាយដើរការប្រាជៈរាជរដ្ឋបិទកម្ពុជាកម្ពុជាឯើង ជាតិសេសប្រាជៈអង្គបានជូនឲ្យលិតិថិជ្ជិបុណ្យ
ដើម្បីសន្តិភាព និងការផ្សែរផ្សោរ ជាតិសេសប្រាជៈអង្គបានជូនឲ្យលិតិថិជ្ជិបុណ្យ
នៅកម្ពុជា និងការស្ថាប្រទេសកម្ពុជាអ្នកខ្ចិនវិញ ។

នៅឆ្នាំ ១៩៨៣ សមូចប្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រួតយកការអំពីរឿង
វរិប៉េជ្ជិថាលាងសម័ដ បែប ៧៦ ប៉ុល ទី ២ ជាបីកដីបុងដើម្បីពិភាក្សាអំពី
ទូទៅនៃភាសាកូដការកសាងសនិភាពពិភាពណាក ។ ក្នុងពេលចូលគាល់សម័ដ
បែប សមូចប្រះមហាយោសនទ្ទ មានសង្ឃឹមដីការបែបកំបែងចាំ "ខ្សែពាណអោប
សមូច ហើយពាណលើកប្រះអង្គុធុកិធមិ! ខ្សែពាណលើកប្រះវិហាររួមដ៏
កាត្វុលិកជុកិធមិ!" ។ សម័ដ បែប ៧៦ ប៉ុល បានតាំងប្រះវាយល៉ែកដែល
ប្រះអង្គុបាន ងារបសមូចប្រះមហាយោសនទ្ទ នៅក្នុងមហាប្រះវិហារ
វិកិកនៃ ជាប្រែងរហូតមក ។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៨៦ ទិវាសុគ្រាប់មិបុងសុង
ដើម្បីសនិភាពពិភាពណាកត្រូវប្រាកេឡើងជាប្រែងរាល់ឆ្នាំ ដោយមានមេដឹកនាំ
ភាសាកាតិភាពណាកបានមកដីប្រាកេឡើង អាសីសី ដើម្បីធ្វើការសុគ្រាប់
បុងសុងដើម្បីសនិភាព ។ សមូចប្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រួតពាណិមន្ទូយាន
ចូលរួមទិវាងនរវៈឯរាល់ឆ្នាំបុរាណត្រីមពេលប្រះអង្គុសោយប្រះទិវង្វត ។
ទិវាងនេះបានបិតសនិទ្ធិថ្មីប៉ុន្តែផ្តល់ជាការចូលគាល់របស់ សមូចប្រះមហាយោស
នទ្ទ ជាមួយសម័ដ បែប ៧៦ ប៉ុល ទី ២ ។

ប្រោពេជគុយ ជុសិ យុង រៀសិ មានសង្ឃឹមដីការដូចប្រាកាសលើកដីបុង
នៅប្រះវិហារវិនិកចង់ចាំ "ខ្សែមានភ្លូសំណាន ដែលពាណដីរសមូចប្រះ
មហាយោសនទ្ទ ប្រះអង្គមានរួមបានសុក្ហុម-សុក្ហុមណាស់ ទន្លេក្នុង ប្រះអង្គ
មានប្រាកាសដើរឯកណាលើលើឱង ណាលីក្រហម ណាលីតិិកប្រែច... ប្រាយពេល
សម័ដបានចូលគាល់សម័ដ បែប ខ្សែពាណសុរសមូចអំពីការដូចបាមួយសម័ដ
បែប របស់ប្រះអង្គុបានប្រពើត្រូទៅយ៉ាងណាលើដែរ? សម័ដត្រួតដើរជា
"សមូច បែប ធម៌ណាស់! យើងពាណជូបគ្នាដែរដើររីនមហាប្រះ
វិហារ ដែលមានមទលស្ថិតម៉ោងប្រាកេតាកេទានមិលសម័ដ បែប ងារបសមូច

ព្រះមហាយោសនទ្ទ -សីជ្រុះដែលការបស់ព្រះអង្គ” ។ បន្ទាប់មកសម្រេច
ព្រះមហាយោសនទ្ទ ននបន្ទាករយាយនទៅទទួលសម្រេច ប៉ុប មនុស្សគ្រប់ត្រា
មានការភ្លាក់ដើរលម្អិតពេលវេលាដែលក្នុងការរាយការណ៍នេះ បុំន្តែនៅក្រោមផែនកម្ពុជា គេតែងតែទៅ
ទទួលអ្នកដែលជាឌីសក្រារ៖ នេះគឺជាបោតុជាលើសលេខ សម្រេចព្រះមហាយោសនទ្ទ
ត្រង់មានព្រះបន្ទូលថា សម្រេច ប៉ុប ទន បូំល ធ្លានលកាស៖ សម្រេច ប៉ុប ទន
បូំល នានយាយ សម្រេចព្រះមហាយោសនទ្ទ ដើម្បីមិនមួចលើរមនៅទីវាស្សែត្រ
ដើម្បីបងសុងដើម្បីសនិភ័យជាមួយមេដឹកនាំសាសនាតិកតាមនាក់ត្រូវក្រោង
អាសុធសុី ។ តើឡើងទីវាស្សែត្រនេះត្រូវជាតិវាទិដែលបានប្រារព្យិលើឡើងជារៀន
រាល់ឆ្នាំបើយ សម្រេចព្រះមហាយោសនទ្ទ នានយាយនទៅចូលរួមរបុតត្រីម
ពេលព្រះអង្គនៅរាយព្រះទីវិណ្ឌ ។

នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៨៣ សម្រេចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់បាន
ប្រារព្យិលើយោនទិន្នន័យក្នុងពួកវិរិយក នៅម៉ោងមម ០៩:៣០ ខាងកើតផ្លូវលេខ ៣១
ពិធីនេះមានក្រោមពួកវិរិយក ៣០០ នាក់ ដែលអារ៉ាប្រុមកិច្ច
ប្រទេសនៅក្នុងការក្រុងក្រុង ដូចជាប្រទេសកម្ពុជា ប្រទេសលាង, ប្រទេសកូមារ
និងប្រទេសថែងជីសម្រេចព្រះមហាយោសនទ្ទ គឺជាប្រះសង្ឃឹមយកដែកតែងតាំងបាន
ដែលបានចូលរួមនៅក្នុងពិធីនេះ សម្រេចបានរោប់ដែលបានរាយក្រោង និងបានរោប់
ទៅក្រោងវិនិច្ឆ័យបងសុំ ។

ថាប់តាំងពីពេលនោះមក ប្រទេសកូនតំបន់រាលិការត្រូវស្វែងរកក្នុងការបង្កើតរបស់ខ្លួននៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលនោះ ។

នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៨៤ ក្រោយអំពីការឧទ្ទិសវត្ថុសនិភ័យនៅទីក្រោង លីវេវ៉ីក
នៃ ម៉ាសាធិប្បីត រួមក សម្រេចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់បានដ្ឋានទៅទៅ
ទីក្រោង លីវេវ៉ីក តាមការនិមួលរបស់ព្រះពេជកុណា និងបុនស្រាន មិញ្ញូហ្មិ ។

ដើម្បីជាការរំលើកទេស្តីងវិញ្ញាអំពីអតិថតប្រែបស់សម្របជាមួយប្រាជៈពេជកុណា
និងដាស្សី ហូដី សម្របទនកសាន្តរបារប្រាជៈពុទ្ធសាសនាដែរមួយកន្លែង
ដែលមានអតិថតនៅក្បែរវត្ថុសិកាតរបស់ប្រាជៈប្រុ និងដាស្សី ហូដី។

កទចំសន្លឹកនាពលស់សម្របច្បាជមាយោសនន្ទ

នៅឆ្នាំ ១៩៨៦ សម្របច្បាជមាយោសនន្ទ ប្រចាំពាណិកខ្លះប្រាជៈសង្ឃ
មួយក្រោមនិមន្ទនៅទីក្រុង ប្រាកាតា ប្រទេសតណ្ហីនេសិ ដើម្បីផ្តល់រមនៅក្នុង
កិច្ចរបាលសិកាតដែលបានមួយអនុការសហប្រជាធាតិ ក្នុងប្រាជៈនាមនៃ
ប្រទេសកម្ពុជា។ នៅក្នុងពេលកំពុងចរចារ ប្រាជៈសង្ឃបានប្រាកិដិស្សិកាត និងការ
ឯកភាពជាតិ ការធ្វើឈើមាតិ ការរៀបចំពិបាយជាង្មោះការ ដើម្បីសិកាត និងការ
ឯកភាពជាតិ ការធ្វើឈើមាតិ ការធ្វើឈើមាតិ ការធ្វើឈើមាតិ ការសំរាយ
ភាគីមានជំនាញដើម្បីការសំប្តូរសម្រាប់គ្មាន-ការសំរាយនាមួយដើម្បីការកំនែ
ភាគីខ្លួនប្រភាគ និងមែនដឹកនាំភាគីប្រជាមួយខ្លួនប្រភាគការយក
មាតិ “សិកាតដឹកជាបំណងព្រាត្រារបស់យើងគ្រប់គ្នា”។

ប្រាជៈរាជវត្ថុមានជាអរព្រក្រិត្យភាពបស់ សម្របច្បាជមាយោសនន្ទ
រមជាមួយគណៈប្រពិភីសង្ឃ បានបង្ហាញក្នុងវគ្គភាពការរបរម្យតាមរបៀបរាជកិច្ច
មានជំនាញ ។ មួនជំបូង ភាគីកម្ពុជាយិស្សិជាសំជាមួយពិធីការតាមសាសនានេះ
បុំន្តែដោយមានការស្នើសើរបស់ សម្របច្បាជមាយោសនន្ទ នរោត្តម សីហនុ
សម្របច្បាជមាយោសនន្ទ ត្រូវបានច្នាយប្រាជៈរាជកិច្ចិយសនិមន្ទគង់ជាប់
ជាមួយប្រាជៈមហាក្សត្រនៅពេលដែលគណៈប្រពិភីនេះ ភាគីនិមួយទាំងបង្ហាញ
វត្ថុមានរបស់ឱ្យការនៅក្នុងកិច្ចប្រជាធាតិ ។ សម្របច្បាជមាយោសនន្ទ ប្រជំបាន
ជួយបន្ទូនជំហរបស់ភាគីដែលប្រជាមួយភាគីកម្ពុជាយិស្សិ ដែលប្រាយមក

បានកែពជាដោន្លេតាបន់សារឡើងវិញទៅប្រព័ន្ធពុទ្ធសាសនា ដែលបានកំណត់ជាសាសនាបរស់ខ្ញុំមានចំណេះគ្នាបង្អាញបរស់ប្រទេសកម្ពុជា ហ្មាមការដឹកកាំខ្សែងខ្សែស់បរស់ សម្រេច ហើយ សែន ជាភាយករដួមនឹង។

“សន្តិភាពអាមេរិកប្រចាំឆ្នាំ” នេះជាប្រព័ន្ធរៀបចំ សម្រេចប្រចាំឆ្នាំ យោស់នេះដែលប្រចាំឆ្នាំមានទទួចចាំពេលការតីឡើកសិទ្ធិប្រជុំតាមការប្រពេទសាស្ត្របានកំណត់ថា សន្តិភាព ដែលមានរាជរដ្ឋប្រចាំឆ្នាំបានការប្រើប្រាស់គ្នាបង្អាញក្នុងពេលវេលាបានភ្នាក់ជាប្រពេទសាស្ត្របានកំណត់ថា សន្តិភាពនេះជាប្រពេទសាស្ត្រដែលបានកំណត់ដោយអង្គភាពក្នុងពេលវេលាបានភ្នាក់ដែលមានរាជរដ្ឋប្រចាំឆ្នាំ។ នេះជាការកំណត់ថាធ្វួនដែលបានកំណត់ទាំងពីរនេះជាប្រពេទសាស្ត្រក្នុងពេលវេលាបានកំណត់ថា សន្តិភាពនេះជាប្រពេទសាស្ត្រដែលបានកំណត់ដែលមានរាជរដ្ឋប្រចាំឆ្នាំ។

លោក ភាគីនីមិក បានកំណត់សំគាល់ថាទាមរយៈសន្តិភាពនេះកិច្ចចរចាសន្តិភាពរបស់ភាគីខ្មែរ នេះ សម្រេចប្រចាំឆ្នាំយោស់នេះ បានផ្តល់ជាមួយបញ្ហាផិតាកាត្តិករូមាំងមួយអង្គភាព ឬ ម៉ាក សម្រេចបានដោយចំណេះដែលធ្វើពេលវេលាប្រចាំឆ្នាំ នៅក្នុងសាធារណរដ្ឋប្រជុំសម្រាប់ការប្រពេទសាស្ត្រដែលបានបង្កើតឡើង។ នៅលើកម្បាប់សារិយវត្ថុ សិទ្ធិក្រោម ១៩៨០ ។ សម្រេចប្រចាំឆ្នាំយោស់នេះ បានឈ្មោះនូវតែប្រពេទសាស្ត្រជំនួយភាគីអាមេរិក និងកម្ពុជា បានបង្កើតឡើងដោយជាការប្រចាំឆ្នាំ។ បានរាយការណ៍នៃប្រជាពលរដ្ឋប្រចាំឆ្នាំ នៅក្នុងក្រសួងការធនការជាតិ ក្នុងក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្រសួងការធនការបានបង្កើតឡើង។ លោក ភីអិក បានដឹងថារបស់ខ្លួនបានរួមចិត្តរបស់ខ្លួនចូលរួមនៅក្នុងប្រពេទសាស្ត្របានបង្កើតឡើងនៅក្នុងសាធារណរដ្ឋប្រជុំអាមេរិក និងកម្ពុជា បានបង្កើតឡើងនៅក្នុងសាធារណរដ្ឋប្រជុំអាមេរិក និងកម្ពុជាបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងសាធារណរដ្ឋប្រជុំអាមេរិក និងកម្ពុជា។

នៅក្នុងក្រសួងការធនការជាតិ ក្នុងក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្រសួងការធនការបានបង្កើតឡើង។ នៅក្នុងក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្រសួងការធនការបានបង្កើតឡើង។ នៅក្នុងក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្រសួងការធនការបានបង្កើតឡើង។ នៅក្នុងក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្រសួងការធនការបានបង្កើតឡើង។

ឯកសារនេះបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្រសួងការធនការបានបង្កើតឡើង។ នៅក្នុងក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្រសួងការធនការបានបង្កើតឡើង។ នៅក្នុងក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្រសួងការធនការបានបង្កើតឡើង។ នៅក្នុងក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្រសួងការធនការបានបង្កើតឡើង។ នៅក្នុងក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្រសួងការធនការបានបង្កើតឡើង។

ក្រោប្រទេសក្នុងអំឡុងពេលរបបខ្លួនរក្សាម ក្រាយមកព្រះអង្គភាពនិមនត
ទៅតង់នៅប្រទេសបាតាំង និងប្រទេសអូត្រូណាលី បន្ទាប់មកព្រះអង្គភាពនិមនត
ត្រឡប់មកតង់នៅជុំសាយធ្វើ ដើម្បីបង្រៀនអំពិសិទ្ធិមនុស្សដែលឧបត្ថម្ភ
ដោយអង្គភាពសហប្រជាតិ ។

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៨៨ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំនៅទីក្រុងបានឯក សម្រេចព្រះមហាក្សត្រ
យោសននឹង ត្រូវបានថ្វាយសមណសក្តីបានអំឡុងប៉ែងចាត់ សម្រេចព្រះមហាក្សត្រ
សង្ឃរាជ ជាសង្ឃទាយកំខ្លួនិភពលោក ។ ព្រះអង្គភាពទទួលយកព្រះរាជ
បាន៖នេះជាបាយណ៍អាសន្ន រហូតមានការពើសរើសព្រះសង្ឃរាជដើម្បីដែលត្រូវ
តង់នៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញ ។

បន្ទាប់មកនៅឆ្នាំ ១៩៨៩ មហាកិត្យាលីយ ប្រើរិអង់ ទីក្រុង ប្រើរិអង់ នឹង
រួមរាយទៅក្នុងបានប្រគេនព្រះរាជបាន៖ថ្វាយ សម្រេចព្រះមហាក្សត្រយោសននឹង
ជាបណ្ឌិតកិត្តិយសសំរាប់ព្រះរាជបេសកកម្មរបស់ព្រះអង្គ ក្នុងកិច្ចការប៊វិ
មនុស្សជមិ ។

ប្រកប៖

សៀវិភ័យជីបានម្នាន លោកបុណ្ណោមជូនយោដោយ Jane Mahoney និង Philip Edmonds
Kathryn Poethig "ដែលរួមរាយការពីរឿងមួយបានព្រះអង្គជាតិ" ប្រវត្តិសាស្ត្រពុទ្ធសាស្ត្រ
និងមេន្ត្រិតនាសាស្ត្រនៅក្នុងជាតិ លោកបុណ្ណោមជូនយោដោយ John Marston និង Elizabeth Guthrie ។
ប្រចាំមិថុន់ឡើងវិញនៅក្នុងជាតិ ក្នុងទូទៅនៅជីវិត Peter Carey.
ព្រះពេជ្ជកុណ Jakusho Kwong Roshi, Sonoma Mountain មជ្ឈមណ្ឌល Zen ស្ថានរកចា
តាម on-line នៅមជ្ឈមណ្ឌល Zen ទីក្រុង Providence,
ពីតិចប៉ុត្រិតិមាន ក្រុង Providence ឬចំណែកិច្ចិក ខេកក្តាត់ ឆ្នាំ១៩៨៨ អតិថិជនអំពិ
ត្រូនុសាសនិកជនខ្លួនរើសរាយព្រះសង្ឃរាជ ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

៤ ន

ក្នុងទសវត្ថុ ១៩៩០ ភាពអស់ សង្កែ មនោ នៅពេលបន្ទាល់មាននៅកម្ពុជា ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែររាប់រយពាន់នាក់ នានាក្សាយជាជនក្រោសសិកនៅក្នុងប្រទេស របស់ខ្លួន ក៏ពីអំពីការរាយប្រយុទ្ធគ្មានរាយការកងម៉ែនខ្លួនរក្សាបាម ជាមួយកងម៉ែន ខ្លួនត្រូវបានបង្កើតឡើង ។ ភាពវំដើរលើផ្ទៃកសេដ្ឋកិច្ច និងសេចក្តីភីតាមការកំណត់ឡើង នៅទីទូទៅ ។ ក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធនឹងមីយកដីនៃនេះលើវដ្ឋាកិបាល ក្រោមការគ្រងគ្រាងរបស់ប្រទេសវ្រែតណាម ប្រទេសចិន ប្រទេសថែងជំនួយដី និងកងម៉ែនភាគមិកបានបន្ទាល់ការគាំទ្រពុកខ្លួនរក្សាបាម នៅក្នុងការប្រយុទ្ធគ្មាន នៅតាមតំបន់ភាពខាងលិចនៃប្រទេសកម្ពុជា ។

នៅចុងឆ្នាំ ១៩៩០ សភាអាមេរិកបានជាក់សម្ងាត់រាយជកការគាំទ្រ ពុកខ្លួនរក្សាបាម ហើយបង្កើលដីនូយនេះទៅជាដីនូយមនុស្សជមិសំរាប់ប្រជាជន ខ្លួនវិញ ។ កិច្ចប្រមូលប្រែងនៅទីក្រុងបានដែលបានចុះហត្ថលេខានៅឆ្នាំ ១៩៩១ បានស្វើរាយបិទជុំនៅតាមបណ្តុះបណ្តាល ព្រំដែនថែ និងការធ្វើមាតុក្នុង និវត្តន៍នៃជនវេសខ្លួនចំនួនបិន្ទុលមកក្នុងប្រទេសកម្ពុជានិង ។

សម្រួលព្រះ នរោត្តម សិហនុ ព្រះមហាក្សត្រខ្លួន ប្រជុំព្រះមេដ្ឋាន ខ្លួនចំពោះព្រះរាជសកម្មភាពដីផ្ទៃតាមរបស់ សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទេ ។ ព្រះក្តុមបានស្វើរាយបាលពី សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទេ ដោយព្រះអង្គភាពការខ្លល់ខ្លាយយ៉ាងខ្លាំងចំពោះខ្លួនក្នុងនៃនោះប្រជាភាសាប្រចាំរបស់ព្រះអង្គភាព ពេលស្វើរាជាតិសម្រួលបានថ្នាក់យ៉ាងយោបល់អ្នីទៅព្រះមហាក្សត្រ សម្រួលប្រជុំបាន ដើរតែបាន ” យើងបានថ្នាក់យ៉ាងយោបល់ទៅព្រះក្តុមបាន សូមមេយោព្រះអង្គភាព

កំយុតចេញដើម្បីខណៈបច្ចុប្បន្ន សេចក្តីទួនិនឆ្លាក់មកលើព្រះអង្គភាសណាប្រាង៖អង្គគិកទៅក្រោមរាជរដ្ឋប្រជុំអភិវឌ្ឍន៍អភិវឌ្ឍន៍អង្គភាសណាប្រជុំបច្ចុប្បន្ន ព្រះអង្គិនមានសេចក្តីសុខ ជីវិតគិតជា ខណៈបច្ចុប្បន្ន ការអកដែនីមចូលគិតសិតិ៍ទៅក្នុងខណៈបច្ចុប្បន្ន ការអកដែនីមចេញគិតសិតិ៍ទៅក្នុងខណៈបច្ចុប្បន្ន ដែនីមមិនកើតឡើក្នុងត្រាដែលកន្លែងហូសធុកទៅទៅ ការអកដែនីមមកមិនសិតិ៍ទៅក្នុងពេលអនាគតដែរ ដែនីមរបស់យើងមានដំណឹងនៅក្នុងពេលតម្លៃនេះ....."

សម្រួលព្រះមហាយោសទួល ថ្លង់ពន្លបញ្ចក់ដីដែរថា "សង្ក្រាមក្នុង ចិត្តថ្លែរការពេលរំលែកដីមីរិលតម្លៃការបានសង្ក្រាមកាលណុនកំត្រឹង.... យើងក្រោរការរក្សាទាលដោយមេត្តាជម្រើ យើងក្រោរត្រូវដែលបំបាតនេះ សម្រួលព្រះមហាយោសទួល ថ្លង់មានព្រោះបន្ទូលថា "ខ្ញុំមិនចូលបំបាត់ពេលពារស្របហ័រមួក និងជាន់ត្រូវបានបន្ទាន់ជាប្រព័ន្ធបំផុតទៅតារកបំបាត់ ដីមីរិលកំរែចុំហូសបញ្ចប់ទៅការបានបំបាត់ដោយបានបន្ទាន់ជាប្រព័ន្ធបំបាត់ កំហើងនិងការសងសឹក តែងកើតមានសារចុំសារឡើងជាបន្ទូលបន្ទាប់មិនឈប់ឈរឡើយ។ ការរួមៗជ្រាវមិនមែនមានទំនួចចាប់ចាប់ការក្រោកអិយម និងលក្ខណៈឡើយ បុន្តែយើងបើរីមេត្តាជម្រើកលិចិចរចានាំងអស់របស់យើង។ រាជាណទំយ៉ាងយើងមេដីលខ្លួន យើងកោរយយើងច្បាស់នៅក្នុងសង្ក្រាម សង្ក្រាមជាមី? សង្ក្រាមីសង្ក្រាមទាំងអស់ដែលនៅក្នុងមេហការ។ ហើយខ្ញុំយើងជ្រូលកំជាមេហោ:នៅពីរដោប្រើប្រាស់ដែរ ហើយខ្ញុំ មានកំមេត្តាជម្រើ ព្រោះបុរិហារនិងសកិដែលបានជិតចិត្តដោយត្រឹមត្រូវហើយទៅខ្លួនចេញពាន់ ។

សម្រួចព្រះ នរោត្តម សិហនុ ព្រះមហាក្សត្រកម្ពុជា ន្រែងបានប្រោស
ព្រះរាជទានប្រគល់ព្រះបរមាធារច្បាយ សម្រួចព្រះមហាយោសនន្ទ ជា
សម្រួចព្រះ បន្ទីមលើ មហាយោសនន្ទ ។ នេះជាសមណ៌សភិតុល់បំផុត
ដែលព្រះអង្គបានទទួលពីព្រះមហាក្សត្រកម្ពុជា សម្រួចព្រះមហាយោសនន្ទ
ដែលមានអត្ថនឹងយ៉ាងមេឡិចធិត្រូវបានព្រះពេជ់ខ្ចោះខ្លោះ ខ្លួនខ្លួនខ្លាងក្តា ។
បន្ទែមទីនេះ ព្រះករុណាដាម្ពាល់ជីវិតន្រែងប្រោសព្រះរាជទានព្រះរាជបានជា
សម្រួចព្រះសង្ឃឹមសត្វិភាព សំរាប់ប្រទេសកម្ពុជាដាច់ដែរ ។

នៅថ្ងៃទី ១២ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៩២ សម្រួចព្រះមហាយោសនន្ទ
ន្រែងបានដឹកនាំមួយក្រោមការបើកចុះការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្លូវការ និងការង្រៀរង្ហោះជូនជាតិ
ដែលមានរយៈពេលមួយខែនៅការទាមអាជីវកម្មប្រចាំឆ្នាំ តើនៅមុននេះពេល
នៅការមកដល់របស់អាជ្ញាតរបរណ៍របស់អាសន្នរបស់អង្គការសហប្រជាតិ
ហេត្តកាត់ថា អុនតាក់ ។ ធម្មយាត្រានឹងមីសចិត្តការ បុជាមួយក្រោមការង្រៀរ
សត្វិភាព បានប្រព្រឹត្តត្រួចមានរយៈពេលជាប្រើប្រាស់ថ្ងៃ និងជាប្រើប្រាស់ថ្ងៃ ។
ព្រះពេជ់គុណ ពីរមិថុនា កិត្តិសង្ឃឹមយអង្គដែលបានចូលរួមនៅក្នុង
ធម្មយាត្រានៅដែរមានសង្ឃឹមកាត់ ”តាមរយៈធម្មយាត្រានេះ សម្រួចព្រះ
មហាយោសនន្ទ និតខំតាស់កកាយឱ្យដែលយើងបានកាត់បង់ទេ និងមី
រោយត្រឡប់មកវិញ ។ ខ្លួនជាតិសាសន់មួយមានចិរយាមិថុន់ថ្ងៃថ្ងៃរ
សុភាពកបសារ មានចិត្តល្អោមត្រង់ និងមានករុណាបង់ខ្លួនគ្រោ
លំបាត ខ្លួរចេះជូយភ្នាក់ យើងចេះធមិយាយរកភ្នាក់ដោយសេច្ចិត្រការព...
តក្បែរនេះយើងបាត់បង់អស់ហើយនៅក្នុងសង្គ្រាម អំពើហិង្សា និង
ការបំពិចចំថ្ងៃពីរ ” ។

ធម្មបារាំលើកទី ១ របស់សម្បូចព្រះមហាយោសននូវឯកតានូវការអបអរសារយ៉ាងដំឡេង និងខ្ចឹងជំនួយបាយពីសំណាក់មហាផន ។ ធម្មបារាំលើកទី ១ នេះគឺជាការចាប់ផ្តើមនៃការវិភាគព្រមទាំងការពិនិត្យនៃជនក្រោះសុខនៃខ្ពស់រមកការនៃមាតិកមិនាពិជ្ជរោនតាមបណ្តាលយក្រពំដែនថែ ។

សម្រេចព្រះមហាក្សត្រសម្រេច ព្រំងបានបញ្ចក់ថា ធម្មយាត្រានេះពីនេះ
ជាពាណិកម្នានយោបាយទេ ធម្មយាត្រានេះក៏ពីនេះជារឿងចំម្លកក្នុងព្រះពុទ្ធប្រ
សាសនាដែរ ។ ធម្មយាត្រា គឺការធ្វើដំណើរកាមព្រះពុទ្ធ បរម ព្រៃនាលំ ព្រះអង្គភាព
ជាប់បានដើរកនាំសារីករបស់ព្រះអង្គភាពដើររបស់បន្ទោះជានេះ ២៥០០ ឆ្នាំ កន្លែង
មកហើយ ។ ព្រះអង្គភាពនាំព្រះសង្គមីកម្មានខ្សោយបានតែដើរ និមួនឡើ

ការង់ទិដនបទ ដើម្បីទេសទានក្រល់ពីរឿងសន្តិភាព និងផ្លូវសំរាប់នឹងខេត្ត ពីទុក ព្រះសម្បាលមួនដ្ឋាមប៉ែងដែលរក្សាការសមរភូមិដែលកំពុងមានការប្រយុទ្ធត្រាងងដែរ ។

សម្រាប់ព្រះមហាយោសនទុ នានាំវិករឿងមួយនៅក្នុងសម្រាប់ពុទ្ធកាលដែលទាក់ទងជាមួយស្តីដៃរាបិណី ដែលបញ្ជីបនិងផ្លូវសង្គមរវាងប្រទេសជិតខាងត្បាតីរី ការាលិយ៖ និងសក្ស់ ។ ស្ថានការណ៍នេះគឺត្រួចរឿងរវាងរាជរដ្ឋសម្រាប់ជាមួយស្តីដៃរាបិណី ដែលនៅសងខាងស្តីដៃត្បាតា ។ នគរទាំងពីរនេះសូឡូតែជាសម្រាប់ព្រះពេជ្រាវតែមសក្ស់មួនគឺព្រះពុទ្ធអង់ នានាប្រជំមកអំពីថ្ងៃដើម្បីមិនអាចដោយសារទីកក្រោងដ្ឋាកំពិចពេកទីកស្តីដៃរាបិណីរាក់បើយុទ្ធស្រុវិមិនទាន់ដាក់ប្រាប់ អ្នកប្រុកប្រាយបានអំពីការប្រមូលដែល ។ ប្រជាពលរដ្ឋទាំងសងខាងចង់បានទីកតែរឿងទីនេះ ហើយមានការដែកក្នុងប្រកបដោយកំហិង ដោយប្រើពាក្យប្រមាណដែរប្រហែចដាក់ត្បាទិន្នន័យទៅមក ។ រឿងនេះបានព្យាយិត្រិនក្នុងប្រព័ន្ធដែលនគរទាំងពីរ ហើយបានរៀបចំដើម្បីធ្វើសង្គមជាមួយត្រា ។

ព្រះពុទ្ធអង់បានទទួលព័ត៌មានអំពីស្ថានការណ៍នេះការប្រយោមមុខដាក់ត្រារវាយកន្លែងទៅនេះនគរទាំងពីរ ។ ព្រះអង់គ្លេសបានសំរែចព្រះថែមយោងចូលដោះអន្តរភាពមនុស្ស បើមិនដូចដោះពុកគឺនឹងសម្បាប់ត្រាជាមិនខាង ។ ព្រះពុទ្ធភាពនៅក្នុងសមរភូមិដោយច្បងយោងទៅចេះកងទៅទាំងពីរ ។ នៅពេលដែលបើចុចព្រះពុទ្ធអង់ ក្រុមព្រោះពុរិយបស់ព្រះអង់គ្លេសមានការស្រួលដាច់ចិត្ត និងខ្ញាស់រៀវន ហើយភាគិទាំងសងខាងនំត្រាចំណាក់អារុំដ ក្រាបថ្មូយបង់ ព្រះពុទ្ធអង់ដោយសេចក្តីគោរព ។ បន្ទាប់មកព្រះពុទ្ធអង់បានស្អែកទៅការពិទ័រថា “រវាងទីកស្តីនឹងយោមមនុស្ស តើមួយណាមានតែម្រោង?” ។ នគរទាំងពីរយោលស្រប

ថា ល្មាយមនុស្សប្រាកដជាមានតម្លៃជាងទីកសិន ។ ព្រះពុទ្ធគង្ហាលនពញល់ឡើតថា ”ប្រសិនបើការប្រឈមមុខដាក់គ្មានកើតឡើងដោយបុរីហេតុទីធន ពិភពលោកជាបំណុលនឹងពីរនឹងធ្វើអោយទីកសិននេះដោយភ្លាយឡៅជាបាយការបើយ” នគរចាំនាតិនៅឡើមក្នាត់ ។ ព្រះពុទ្ធគង្ហាលច្រៀងមានពុទ្ធផារបន្ទុល់ឡើតថា : ”ប្រសិនបើការប្រឈមមុខដាក់គ្មានកើតឡើង ដោយបុរីហេតុទីធន តើមួយណាមានតម្លៃកិចជាង.. ពិភពលោកជាបំណុល.. មិនគូរបំផ្តាញជិតមនុស្សទេ តើមួយណាមានតម្លៃដែងជាង បួមួយណាមានតម្លៃបុរីបុរីជាង” ។

ធម្មាយប្រាកដនេះកើតចេញអំពីទីកចិត្តដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង សម្រាប់ព្រះមហាយោសទួល ដើម្បីប្រែប្រឈមអង្គភាពនិមុនដោយធ្វើដើរនឹងផ្លូវការតំបន់នានានៅតាមបណ្តាប្រព័ន្ធដែលខ្លួនដី និងផ្លូវការតំសមរភូមិដែលពេញដោយប្រាកប់មិន។

សម្រាប់ព្រះមហាយោសទួល ត្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ”យើងជាតុនសាសនិក ត្រូវស្រួលរកសេចក្តីភាពនៅបច្ចុប្បន្នតិវិករបស់យើង ហើយចូលរៀបចំរវាងការសេចក្តីភាពនៃមុនស្សាធាតិ គិតវិត្តិភាព ពេលពេញឡើង សេចក្តីភាព ។ ប្រសិនបើយើងស្អាប់ព្រះពុទ្ធប្រះព្រះពុទ្ធប្រើប្រាស់យើង មិនអាចធ្វើឡើតឡើងទេ ដីរីក្សាសសិក ពន្លឺនាគារ កំបងអ្នកទិនាល់ក្រសរៀល់នៅអាណីនីសមរភូមិនិងក្រុងក្រាយជាតុនបន្ទូលយ៉ាង” ។

សម្រាប់ចំណែក

អីបីស្សាប់កិចចិត្ត បិនស្អែន បានរឿបឯកអំពីចម្លាយប្រាកដលើកទី ១ មានមនុស្សរបស់ពាន់ត្រូវបានឈរដាងរបាយការបណ្តាប្រព័ន្ធដែលមិនមែនមនុស្សស្ថិកភាព

ដែលកំពុងដើរជាក្សោនផ្តល់ការតំឡើង ស្ថិករបស់ពួកគេ ដែលពួកគេមិនធ្លាប់បាន
យើត្តិទីមុនមក នើកលេងតែព្រឹត្តការណ៍នៃការជំឡើងប្រជាជនដោយ
បង្កំចេញពីក្រុងភ័ណ៌ពេញបស់ពួកខ្លួនក្រហមថែបុណ្យណា នៅពេលក្សោនធមួយបាន
ផ្តល់ការតំឡើង បុទ្ទិប្រជុំជន អ្នកធ្វើដីណើរសោក្តុងក្សោនបានហ្មារៈទីការតំអ្នក
ឈរតាមដីផ្លូវ ហើយបានដំឡើងថា "ស្រោមចប់ហើយ!"

បើតាមសម្រួល ឯមសេន ធមួយបានបង្ហាញអំពីដែរី
ដូចជាការធ្វើរោងចុះស្រីយដល់ប្រជាពាណ្យខ្លួន ដែលបានដឹងប្រទេស
នូវសេចក្តីណើមានចំណែកអារម្មណ៍ និងក្រុងពេលក្សោនមក ។ សេចក្តីត្រូវអរគុណយក្សំ
ជាមួយទីក្រុងបានកែតែឡើងជាមួយអ្នកធ្វើដីណើរក្តុងក្សោនដាច់នៅក្រោសិក
ក្រោយពេលដែលពួកគេបានដឹងបានក្រោមត្រូវសារដែលបានបែកតាមរយៈ
ពេល ១៣ ឆ្នាំ ១៩ ឆ្នាំ និង ២០ ឆ្នាំ។

សម្រាប់មហាយោសននឹង ត្រូវដោលបានប្រាយពិនិត្យប្រាប់បាន ទីកម្រិតបាន
ប្រព័ន្ធដើម្បីដោយការស្ថិតិថតិមិ បុងសុំដើរដីជាប្រជាធិបតេយ្យ និងព្រឹត្តការណ៍
ទីឱ្យខ្សោចជូនក្នុងប្រជាធិបតេយ្យ ។ សម្រាប់ត្រូវមានត្រោះរាជបន្ទូលថា
"អាត្រា..ជាបុត្រូលធម្មតា ការស្រាវចនាទីកនេះប្រមកថាការណានំអាកត" ។

ឯមសេន បានបន្ទាត់ថា ធមួយបានបានដឹងបានក្នុងការលំបាកនៅរដ្ឋវេជ្ជៈ
ជាចម្លាតាយើងបានកំណត់ពេលចេញដីណើរបាប់ពីម៉ោង ២ ប្រម៉ោង ៣ ម៉ោងបន្ទី
ជាបោះដែលត្រូវជាក់ ។ ខ្ញុំចំណាត់ថាទីក្រុងក្សោនខ្លួន ឱ្យបានយើត្តិស្ថិតិមិដែលបុរស
ជាបី ដែលអ្នកទាំងពីរមានអាយុប្រហែល ៦០ ឆ្នាំ នៅពេលជីតិដល់ស្ថាន
មានពន្លិ៍ពិលចាំងយើត្តិស្ថានបានកំដោយកន្លែង ខ្ញុំបានស្រើនៅនីយាយថា
"ប្រយ័ត្នត្រូវនេះ មានស្ថានបានកំដោយខាងស្តាំ យាយដំហានទី២" តាមពីត
បូរបស់ស្រើនៅពីការអ្នក ខ្ញុំបានស្រួលថាការតំឡើងនៅឯណារៈ ការតំបានប្រាប់

មកខ្ញុំថា ”នៅថ្ងៃយើ! ចម្លាយពីទីនេះទៅថ្ងៃគាត់ ២០ គិត្យូម៉ែក្រ ” ។ គាត់បាន
ឯកសារបញ្ជីថ្ងៃខ្លួន ពួកយើដឹងបានរួចរាល់ថា មានភាគលីកម្មិលមិញមកថា
ក្នុងធម្មាប្រាតាពាណិជ្ជកម្មសំខាន់ខ្ពស់ ពួកយើដឹងត្រូវតែមកចូលរួម នេះជាប្រឈម
និងដែលបានយើងឯកសារប្រាត់ទៅក្នុងធម្មាប្រាតាពាណិជ្ជកម្មសំខាន់ខ្ពស់ ។

ធម្មាប្រាតាពាណិជ្ជកម្មបានធ្វើឡើងប្រសិទ្ធភាពជាថ្មី ដែលបានកែតែឡើង ។
មុនពេលចេញដីណី មានមនុស្សជាប្រឈមនាក់បានបង្ហាក់យើងថា ធម្មាប្រាតោ
នេះមិនអាចធ្វើឡាបានទេ ពីព្រះមានឧបសត្វក្រាប់មិនកំណត់ឡើងដីជ្រើន
ណាស់ ។ ឯធម៌ស្អែន នៅថ្ងៃខ្លួន ឧបសត្វដោយនឹងត្រូវពំលើធម្មាប្រាតាពាណិជ្ជកម្ម
ប្រទេសដែរវិក កើតអំពីម្រឿងរបស់អង្គភាពសហប្រជាធិបាទរាជការដំឡើង
ឧបសត្វកើតអំពីពួកខ្លួនក្នុងក្របាម និងភាគីខ្លួនរបស់តុកចេងនៅតាមមូលដ្ឋាន ។ ឯធម៌ស្អែន
បាននិយាយឡើងថា នៅពេលនោះ យើងបានសម្រេចថា ដីណីរដឹងធម្មាប្រាតោ
ត្រូវតែបន្ថែមទៀត ឡេះបិជ្ជីបានសត្វក្រីកំដោយរួមទាំងបញ្ហាអាកាសធានាតុ
ក្នុងនាមីនីរោងដែលមានកម្មិតឡើងដល់ ៤៥ អង្វារ និងបញ្ហាមីនីទីក ។

ធម្មាប្រាតាពាណិជ្ជកម្មសំខាន់ខ្ពស់ខ្លួនបានចូលរួម និងបានចូលរួមជាតិ
នៅពេលនោះ ។ មនុស្សធម្មយចំនួនបានចូលរួមដីណីជាមួយយើងធម្មយរយៈខ្លួន
ខ្លួន ឡើងបន្ថែមដីណីជាមួយយើងក្នុងចម្បាយផ្ទុរវិនេះ ។ នៅតាមផ្ទុរវិនេះ អ្នកក្រុក
យកចង្អាន ចំណុចអារារា និងទិកមកប្រពេទព្រះសង្គ្រោះទាំងការរៀបចំកន្លែង
សម្រាក់ពេលយប់សំរាប់អ្នកធ្វើធម្មាប្រាតាពាណិជ្ជកម្មសំខាន់ខ្ពស់ ។ ជាទុទេក្នុងធម្មាប្រាតោ
ជ្រើនតែសំចត់នៅក្នុងវត្ថុ ។

ធម្មាប្រាតាពាណិជ្ជកម្មសំខាន់ខ្ពស់បានយើងធម្មយប្រជាធិបាទយ៉ាងច្រើនកុះករនៅតាមកូមិ ស្រុក

ដែលយើងបានផ្តល់កាត់ ។ បុរសចំណាត់ម្នាក់បានប្រាប់ខ្ញុំថា ”កូនខ្លួនបានខ្ចីបាន
ស្ថាប់អស់ហើយ ខ្ញុំរស់នៅម្នាក់នេះ តម្លៃព្រះពុទ្ធសាសនាថាមកជូយ
យើង យើងធ្វើបម្ចុទ្ទសូម្រាប់ប្រើប្រាស់បានដើរដោរក្បៈដើរមិនអាចបាន
ទិន្នន័យឱ្យការរស់ឡើងវិញទៅព្រះពុទ្ធសាសនា ប្រទេសជាតិបានយើងទិន្នន័យ
ទួលបានសេចក្តីសុខកេរមក្បាស់ ។ ដោយសារវិតាយើងក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
យើងបានដើររៀងរាល់ការបំសម្ពាប់គ្នា ធើសង្រាមបង្អើរឈាមគ្នា
តម្លៃនេះយើងបានមកជូយបង្កើតុវិញព្រោមមួយទៅព្រះពុទ្ធសាសនា” ។
ស្រីម្នាក់បានទំនួលថា ”ខ្ញុំយើងមិនដែលស្ថាប់សន្តិភាពអស់រយៈ
ពេលយុវរមកហើយ យើងមិនដែលស្ថាប់សន្តិភាពទេ តម្លៃយើងបាន
យើងព្រះសង្ឃឹមរមទាំងអ្នកធ្វើឯមូលយាងព្រោមទាំងអេយេយើងគិតថា ព្រះសង្ឃឹម
មកបានព្រៃនីយើងអេយេយើងបែងចាយព្រោមបំភាគគ្នា និងការរួបរួមគ្នាមិន
វិញ ។ នៅពេលខ្ញុំបង្ហិដការណ៍នេះ ខ្ញុំកែហិចិត្តខ្ញុំអេណាស់ ខ្ញុំនិយាយមិន
រួចទេ យើងបានកុំពានទួលបានសន្តិភាព! ” ។

នៅថ្ងៃទី ១៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ ១៩៩២ មនុស្សចូលរួមគ្នា ដើរ
ចូលយាងព្រាមានចំនួនការ៉ែន្រែចំនួនទី១ ចំនួនកើនជាន់មួយពាន់នាក់
បានមកដល់ខ្លួនខ្លួនពេញលេញនៅថ្ងៃបុណ្យព្រឹត្តិកាលបុរិយាត ។ ព្រះសង្ឃឹមរបៀបអ្នក
រមទាំងអ្នកជីវិះរបៀបនិងមនុស្សដើរដោយភាពស្សែរស្សែរ ប្រកបដោយសេចក្តី
ថ្ងៃថ្ងៃនៅតាមដងវិចិ ដែលបានចម្លាយដូចជាន់មួយគឺថ្ងៃថ្ងៃម៉ោង៣ ។

ការយាយត្រឡប់មកវិញរបស់ សម្រេចព្រះមហាយោសទេ បានបង្កើត
នូវតាក្រុមចាមអារាមដើម្បីមចេញពីពុទ្ធឌែលទាយបុរាណមួយដែលពេលថា
”ប្រាយពីការអូលរលំនៅពុកទិន្នន័យឱ្យអត់សាសនាដុំតែទេ ជូបអ្នកបុណ្យម្នាក់
ជាប្រោះអ្នកម្នាក់រាយការពុំចិត្តសំខាន់ខាងមកសប្រាំប្រជាក្រោះ” ។

នៅឆ្នាំ ១៩៩២ មានព្រឹត្តការណ៍ពីរបានកែតាមឯកសារ ទី ១: ការបោះពុម្ព សៀវភៅកោការចំនួនបញ្ហា និង ក្រុមាធមិ មួយជីបានមួនរបស់ សម្រាប់ មហាយោសនន្ទ ដោយ Parallax Press សៀវភៅនេះបានបកច្ចាស់ ការងារ ខ្លួន និងព័ត៌មានយក្ស ។ ទី ២: មូលនិធិ កំហុត្តិ នៃទីក្រុង បីគិន ប្រទេសណ៍រៀង បានប្រគល់រង្វាន់អំពីសិទ្ធិមនុស្សច្បាប់ សម្រាប់ មហាយោសនន្ទ ។

ប្រភព:

ការរំលើកអំពីធម្មបារារាំលើកទី១របស់សម្រាប់មហាយោសនន្ទក្នុងអតិថិជនរបស់លោក Scott Hunt ស្តីអំពីអនាគតនៃសង្គមភាព Harper Co ឆ្នាំ២០០២ ។

Kathryn Poethig "ដីលើរដ្ឋិសកាត់ធម្មបារារាំលើកម្នុជា" ប្រវត្តិសាល្សព្រះពេទ្យសាសនា និងចលនាសាសនាក្នុជាដោយ John Marston និង Elizabeth Guthrie ។

អតិថិជនរបស់ Elizabeth Bernstein ក្នុងព្រឹត្តប្រព័ន្ធឌីមានប្រព័ន្ធសង្គម្រោះ ខេកក្នុជា ឆ្នាំ១៩៩២ មានចំណោមដឹងថា "លាយសំអាតស្ថាប្រឡាក់រាយ" ។

ឧប្បញ្ញត្រានជីវិ៍ឃ

៤ ន

ធម្មយាត្រាបានក្លាយជាចលនាបន្ទទៅធម្មយាត្រាបើកទីលដលាន
ធ្វើឡើងនៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៣ មុនការរបៈនៅក្នុងរបស់ប្រទេស
កម្ពុជា ។ សម្រួចព្រះមហាយោសនទូ នានជីកនាំធម្មយាត្រានេះផ្តល់ការ
តាំបន់ដែលកំពុងមានស្រាមនៅឡើយ ដោយព្រះអង្គមានគោលបំណងយោង
ទៅនៅក្បែរប្រជាធិន្ទន៍ដើម្បីលើកទីក្រុកគេពុំពាររាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ
កំយុទ្ធសាស្ត្រភ័ណ្ឌកន្លែងយោបាយ ប្រការបំភិតបំការយុទ្ធសាស្ត្រភ័ណ្ឌកន្លែងយោបាយ
និងការបៀប្រាស់សិទ្ធិក្នុងការរបៈនៅក្នុងការ ។

ព្រះសង្ស័ែនដី ឧបាសក ឧបាសិកា ប្រមាណជាង ៤០០ នាក់ បានស្តីពីចិត្ត
ធ្វើធម្មយាត្រាដែលបានយោនិនីដីបានទីធម្មយាត្រាបស់គេក្នុងដំណឹងផ្លូវ
៣៥០ គិតឡើម៉ែត្រ ផ្តល់កាត់ខេត្តដែលកំពុងដំហកហ្មរគ្គុដោយស្រាម ដូចជា
ខេត្តសៀមរាប ខេត្តកំពង់ចាម ខេត្តកំពង់ចាម និងខេត្តកំពង់ចាម ។

មុនពេលចេញដីរឿងក្រុងខេត្តសៀមរាប គណៈកម្មការជីកនាំក្បែនធម្មយាត្រា
បានធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលអ្នកដើរក្បែន រួមទាំងការអនុវត្តន៍ការងារដើរីងទាំង
នៅវគ្គដីណាក់ក្នុងខេត្តសៀមរាប ។ សម្រួចព្រះមហាយោសនទូ ប្រជែងបាន
ដិលាល ថា “ត្រានេះ យើងបានរួស្សារកំពើនូវរបស់ភាគីកំពុងប្រយុទ្ធផ្លូវ
នៅក្បែរក្រុមធម្មយាត្រា ត្រាប់កំពើនូវមួយចំនួនបានហោះទម្រៃដូចនាំ
ព្រះវិហារា អ្នកធ្វើធម្មយាត្រា ៣ នាក់ បានត្រូវរបុស ដោយខ្លាក់ត្រូវចំ
ស្មានយោទេម្មាង” សម្រួចព្រះមហាយោសនទូ ប្រជែងបានដាស់តំបន់
អ្នកធ្វើធម្មយាត្រាចំនួនអស់រោងរក្សាការពិភពលោក ព្រះពិភពលោក កំយុទ្ធសាស្ត្រ

ដោយព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលថា “ពេលខែ៖ យើងមានកំយ បុំន្តែបន្ទិច ត្រកាយមក ការភិតកំយនេះរលក់ជុកពិយឱង ។ យើងត្រូវតែបន្ទីដៃកីរ របស់យើងដើម្បីធ្វើឯកសារយោងត្រាចម្លើ ក្នុងការពេញនិន្ទិរ របស់បុគ្គលគ្រប់បុរាណក្រោមពិស្សដ្ឋាម” ។

បញ្ជីត បហ ម៉ាក និង អូលិស្សរបីត បិនស្អុន ដែលបានចូលរួមក្នុង ធម្មយាត្រានោះ បានដំណាកលអំពីដំណើរធម្មយាត្រាកាលត្រានោះមានរឿង ចំម៉ោកទានកៅតទេរីង ។ ទីវត្ថុដែលក្រុមធម្មយាត្រាបានប្រមូលផ្តុកត្រាជើ សមាជិកតីនៅព្រៃលិមម៉ែទិត ខំខសកា បានភារយជាធិតាំងសមរូបិប្រយុទ្ធត្រារ រាយកក់ខែខ្លួនរបាយការ និងកងទែនដ្ឋាកិបាល ។ ការប្រយុទ្ធត្រានោះបានប្រព័ន្ធដោយសំរាប់ពេលជិត ៤ ម៉ោង ធ្វើឡាយសមាជិក ធម្មយាត្រាតានាក់ ត្រូវរង របុស ។ ក្នុងពេលកំពុងប្រយុទ្ធត្រានោះ ភាគិបងិបក្នុងបានគែប្រាប់បេកម្មយ គ្រាប់ចូលមកក្នុងបន្ទប់ ឆ្លាក់ចំកណ្តាលក្រុមធម្មយាត្រា ដែលមានគ្មាល់បាន ២០០ នាក់ រួមទាំង សម្រួលព្រះមហាឨោយសន្និដ្ឋ ដែលជាអ្នកជីកនាំ ធម្មយាត្រាដីដែរ តែជាកុលលគ្រាប់បេកនោះពុំបានផ្តើម ។ ពេលដែល ការប្រយុទ្ធត្រាបានស្មប់ទៅ អ្នកចូលរួមធម្មយាត្រាដីនំអស់បានប្រមូលផ្តុក នោះជិតិ សម្រួលព្រះមហាឨោយសន្និដ្ឋ ដែលមានព្រះរាជរដ្ឋបាន ព្រះរាជបន្ទូលថា “ព្រះរុនុយយឱង! ” ។

អ្នកធ្វើធម្មយាត្រាដីនំអស់ត្រា តែងចាប់ធ្វើមេញឡើងដើម្បីជាប្រជុំរាល់ ព្រឹកនោះម៉ោង ៤ ទៅ ៥ ភ្លូវ ពីព្រះជាបាយលេងត្រជាក់ ដីដំណើរធម្មយាត្រាអារ៉ាស៊ីយ ទៅការិស្សនភាពសន្តិសុខនៃក្នុមប្រុកដឹងដែរ ។ សងខាងដងផ្លូវក្នុងតែជា ចំការមិន សិតុណ្ឌភាពកៅត ៤០ អង្វរ ធម្មយាត្រាដីនំនេះកាត់ទិតាំងរបស់ កងកម្មាំងរក្សាសន្តិភាពរបស់អង្គការសហប្រជាតិ ដែលបានបង់ចោលដោយ

សារព័មានសុវត្ថិភាព ដូនកាលមានក្នុង ដែលធ្វើអាយអ្នកជីណើរទឹកជោគជាំងអស់ អ្នកដែលយូរនៅថ្ងៃទូលាតាមដីផ្លូវកែវិទិកជោគជោគដូចត្រូវដោយ ។

បញ្ជីត ម៉ាក និង បីនសេន បានរៀបរាប់អំពីព្រឹត្តការណ៍នៅខោះថា ពេលយើង ចេញដីណើរម៉ោង ៤ ភ្លឺ នៅទីក្រុងកំងកងបច្ចេកដែរ ប្រជាផន្លេស្អួរតែត្រប់ត្រូសារបានយូររងចាំនៅខោះក្រោងព្រះនាស់គេ ដោយមានហ៊ែតមានទីក ពេញមួយទៅមានឡើនិងផ្លូវបានបាទទីក និងប្រសិទ្ធភាពដីនូវអ្នកសុកទាំងនេះថា៖ “សូមអោយអ្នកមានសិទ្ធិភាពក្នុងចិត្ត... ក្នុងត្រូសារ... ក្នុងក្នុង... និងក្នុងប្រវេសយើង...” ចំណោកអ្នកសុកដែលកំពុងយូរតាមដីផ្លូវបានបាទទីក មាតាំលើដីនូវប្រែសង្គម ដូនដី ដោយជូនពាន់ពុំសាច់ការថា “សូមអោយព្រះ តែដីគុណភាពបំអន្ត អ្នកដីត្រូវបានបន្លែនចាំ” សូមអោយយើងអាត ដោកនៅលើផ្លូវកែវិទិក! ពេលយប់យប់ អោយយើងប្រមូលក្នុងថ្ងៃល ក្នុងត្រូវបានបន្លែន! សូមអោយយប់បានព្រោះត្រូវបានបន្លែន!” ។

ពេលដែលចម្លាយត្រាសងការតែខ្លួនប្រឈមប្រយុទ្ធរវាងកងទៅខ្លួនក្រហម និងកងទៅរដ្ឋាភិបាល ពួកទាហារនានាដាក់អារុចចុះនៅមាត់ផ្លូវ ហើយបានច្បាយបង្គំសម្រេចសុំប្រសិទ្ធភាពពីព្រះអន្ត់ ទាហារទាំងនេះបានសំឡុងនៅក្រុងពេលដែលចិត្តអំពីសង្គមបង្កើរបាយម្ខាតា ។ បំណងប្រាញ្យរបស់ពួកគេនោះអស់ ពិចិត្ត គឺជាសេចក្តីសុខសិទ្ធិភាព ។

បញ្ជីត ម៉ាក និង បីនសេន បានរៀបរាប់អំពីព្រឹត្តការណ៍នៅបន្ទាន់ឡៀត ថា ក្នុងចម្លាយត្រាបានយូរសំរាប់នៅក្នុងវត្ថុមួយ ពេលនោះពួកទាហារ ជាថ្មីនៅក្នុងបានសំរុកចូលទៅក្នុងព្រះវិហារ ពួកគេសំដូចបាមួយប្រែសង្គម

ដែលដឹកនាំជម្លាយត្រា ។ ទាបនេងទៅបានដាក់កំភ្លើងនៅលើកក្រោម
ព្រះវិបារ ពួកគេលើតុដង្វ័របង្កំត្រាយបង្កំត្រាយពេជកុណា ពេញម៉ោង ដោយសូម
អាយក្រោមនូវរោយពារស៊ូសាតុការដល់គេ ដើម្បីការពារគោររោយបាន
សូខសហ្មាយ ។

ទាបនេងម្នាក់និយាយថា “ យើងមិនចង់សម្រាប់នរណាម្នាក់ទេ បុសុម្ភី
តុកត្រីមធ្វើគោមនៃរូបសីរីយ៍ ហើយក៏សូមកំអោយនរណាម្នាក់ពាយ
យើងដ៏រោ ” ។

ទាបនេងម្នាក់ឡើងចុលមកច្បាយបង្កំព្រះសង្ឃ ដើម្បីពុំពារដោយការ
ប្រចាំថ្ងៃ កំអោយត្រាប់កំភ្លើងយើងទៅប៉ះពាល់នរណាម្នាក់អោយសោះ
ហើយសូមកំអោយត្រាប់ភ្លើងគេមកប៉ះពាល់យើងឡើយ ” ។

នៅទីប្រជុំដែលមានមនុស្សប្រើប្រាស់ម្នាយ មន្ទីរដួងបាលម្នាលដ្ឋានព្រាយាម
ហាមប្រាមអ្នកស្រុក កំអោយមកអើយពីជាមួយដម្លាយត្រា បុំនែនដួងយេទិត្រ
ពួកអ្នកស្រុកបានមកស្អាតមនឹកយើងបួសពីការស្វាន ។ អ្នកស្រុកទាំងនេះបាន
ត្រូវត្រូវបានយើងពីការបាមប្រាមរបស់រដ្ឋបាលគ្នាស្រុកថា “ គោលហាម
យាត់យើង កំអោយមកទីនេះ បុំនែនគេមិនអាចបញ្ចប់យើងបានទេ
នេះជាដីគ្រឿបស់យើង យើងស្រកយ្យានសត្វិកាបណ្តាស់ ” គោលប្រព័ន
ជង្វាន់ព្រះសង្ឃឹមដីដោយសង្គា ។

ជម្លាយត្រាបានផ្លូវការតែក្នុងម្នាយដែលមានដំណឹងខ្លឹមអំពីការសំណាប់
រដ្ឋបាលមនុស្ស ៣០ នាក់ អ្នកស្រុកបេព្យាមកស្អាតមនឹកជម្លាយត្រា យើងបានជួប
បុរសម្នាក់បាននិយាយប្រហ័លយើងថា “ នេះជាបេរិកទីម្នាយដែលរួមរាយការយើងពាន
ឱ្យបង្កើតុា វិចិថុនេះមកទូលាបម្លាយត្រា ។ អ្នកស្រុកមកទីនេះគ្រប់គ្នា
អ្នកលក់អ្នរដ្ឋូក ដ្ឋានបិទ អ្នកខ្លះទម្នាក់ការងារចោល ដើម្បីមកមើល

ធម្មយាត្រារបស់ព្រះសង្គម ក្នុងយើងមានសេចក្តីព្រៃកអរណាលាស់ ដោយ នានយើងធម្មយាត្រាឌីមីរកសត្វិភាពសំរាប់ក្នុងយើង។ អ្នករាសហ-ប្រជាតាតី “អូនភាក់” នានបញ្ចូនមនុស្សរបសិបនាក់មកពីគ្រប់ប្រទេស ត្រួនពិភាកេវីការដីមីរកសត្វិភាព បុន្ថែលស្ថានការណ៍នេះក្នុងយើងមានអី ថ្មីប្រចុលឡើយ មានតែលោកសង្គមអាចធ្វើអោយយើងមានសត្វិភាព ព្រះសង្គមដឹងទាំយើងអោយឈប់ការសំណាប់ឆ្នាំ បើយើងគិតតែពីសម្ងាប់ឆ្នាំ គ្មានសត្វិភាពទេ...យើងសង្គមទាំងស្រីនឹងទៅលើព្រះសង្គម” ។

នៅពេលក្បួនធម្មយាត្រាមកដល់ក្រុងក្នុងពេល ដែលជាទីក្រុងមានភាព តិនវំពេងនិងប្រហុកប្របល តែសមាជិកនៃធម្មយាត្រាបានកើតឡើងរហូតដល់ ៣០០០ នាក់ បានចូលរួមក្នុងការដាក់ដោយស្ថាប្រចិត្ត។ អ្នកធ្វើការមួយចំនួន បានជួកការងារ ដើម្បីមកចូលរួមដីណើរជាមួយធម្មយាត្រា ។ បុគ្គលិកខ្លះ ម្នាក់ដែលធ្វើការជាមួយអនុការអនុរាជាតិបាននិយាយប្រចាំយើងថា “ខ្ញុណេ យើងក្នុងធម្មយាត្រា ធ្វើដំណើរកាត់មុខការឈាល់យុទ្ធដីតិតែ ខ្ញុងថ្ងៃ តែម្នាក់ដែលធ្វើការងាររបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំអាចទៅលើព្រៃកបានឡើយ ខ្ញុណេដើរចេលការងាររបស់ខ្ញុំ” ។ អ្នកធ្វើការម្នាក់ទៀតបាននិយាយហំនួលម៉ា ”ធម្មយាត្រាបានជួយបន្ទាយ សេចក្តីកំយុទ្ធទា និងបានផ្តល់សេចក្តីសង្គមឱ្យមួយសំរាប់យើង” ។

ធម្មយាត្រាបានបញ្ចប់ទៅខាងមុខព្រះបរមាណានៅ ដែលមានមនុស្ស យ៉ាងប្រចិនកុះករបានប្រមូលផ្តើតាក្រិសមាជិត និងស្ថិត្រជមិនឃងស្បែង ។ ព្រះករុណា ព្រះបានសម្រេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ ព្រះមហាក្សត្រ ត្រង់យាងមក បងិសណ្តាបិច្ចក្បួនធម្មយាត្រា ។ ព្រះអនុបានអំពេរនៅរដល់ប្រជាការស្ថាបិច្ច ជាកូនធនៅរបស់ព្រះអង្គ “សូមបញ្ចប់អំពើហិង្សានិងការស្ថាប់ខ្លឹមឆ្នាំ សូម បំពាក់ចេលទូរគំទិកសង្គមឱ្យម្នាចាប់ពីថ្ងៃនេះទេ”

បញ្ជិតកាតូលិករូមំង់ ហប មាក មានការវារីបចិត្តយោងថ្វកែលដំពោះ
អង្គនៃំសមេចប្រាមហាយោសទន្ទ ដែលត្រួចបានផ្តល់នូវប្រាមភាពខ្លួនសំប់
ពុកនិកាយប្រាមយ៉ាសិត្រិសុ ។ បញ្ជិតអង្គនេះបានសំម្បងនូវសេចក្តីដើរគុណ
ដីខ្ចោះខ្ចោះដែលត្រួចបានបណ្តុះដឹងចិត្តរបស់ប្រាមអង្គយោងជាបានជាដី ។
“ខ្សោនពេនស្ថ្រាប្រើធនាគារសំអំពីអត្ថតីយោងជាក្រីសុសាសនិក ជាកាតូលិក
និងជាកាតូលិករូមំង់ពីកុឡូបិស់ជាចិត្តរបស់ខ្លួន” ។ សមេចប្រាមហាយោសទន្ទ
មានប្រាមបន្ទូលថា “ប្រសិទ្ធភីលើកចង់ធ្វើការដើម្បីសិទ្ធិភាព
នៅប្រេសរបស់ខ្លួន” សូមអព្វិញមកតាមខ្លួន ។ សមេចមិនបានប្រាមបំខ្លួន
ត្រូវធ្វើដី ធ្វើរបៀបណា ធ្វើជាមនុស្សដី បុជារបៀបកាតូលិកនៅទេ ប៉ុន្តែ
សមេចត្រួចប្រាមបំពេមានប្រាមបន្ទូលថា “លើកអព្វិញមកដើរជាមួយខ្លួន”

បញ្ជិតកាតូលិករូមំង់អង្គនេះបានដំណើរដឹងកិរិតមួយបាត្រាកាល
ថ្វីជាមួយ សមេចប្រាមហាយោសទន្ទ ឡ្វេតថា អ្នកស្រួកអង្គយោន៍តាម
ឯងជីវិះ ដោយមានចុងទឹក និងចូប រដ្ឋចាំស្រាគមនឹងចម្បែយបាត្រា ដែលបានដើរអស់
រយៈពេល ៣ ថ្ងៃ ៤ ម៉ោង នៅពេលប្រើក...នៅពេលទទួលទឹកមន្ត្រីធ្វើមួយបាត្រា
អ្នកស្រួកដែលក្រោមបាននូវការ ជាតិសេសមនុស្សជាស់ ។ ត្រីត្រូវការណីនេះ
តាំងការយុទ្ធមាននូវការ ។ ” គេអាចបំផ្តើរបានប្រាមបន្ទូលទឹកមន្ត្រីធ្វើមួយបាត្រា
គេអាចដកហូករូមំង់បានបន្ទាន់សាសនាតិមនុស្ស បុំន្តែគេមិនអាចដកហូក
បោះឆ្នោះរបស់មនុស្សបានទេ” ។

ចំណោក សុត អេបដែលបាយ បាននិយាយថា ធម្មយោបាត្រាបានផ្តល់
សេចក្តីក្រុហានចំពោះប្រជាផនកម្ពុជា តុកការពុំពារឱយបានសម្រេចឡើ
សេចក្តីកិច្ចិយខ្មែរបស់ពុកគេ បន្ទាប់ពីសំង្វាម អស់រយៈពេលជាថ្វើនឹងកន្លែង
មក ។ បុន្ណានថ្វើមុនការបាននោះ ពួកខ្លួនខ្លួនបានសម្រាប់ប្រជាផនក

សិរិយមួយចំនួន រួមទាំងកនករក្សាយសន្និភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ “អូនតាក់” ចំនួន ២០ នាក់ ដឹងដោរ ។ សម្រួលព្រះ មហាយោសទួល ត្រួនធនគិត និងទាយទុកជាតា ការរបៈនៅតាមនេះនិងមិនធ្វើបែបខបសត្ថភីទេ ។ អ្នកទោះនៅតាមលេរវត្ថម្រង ដូរក្រាមដែលកំណើនក្លែងអស់រយៈពេលជាថ្រើនម៉ោង ដើម្បីទោះនៅតាម ។

តាមសម្រួលរបស់ អេបដែលបាយ បានបញ្ជាក់ថា ធម្មយាត្រាបានបណ្តុះ សេចក្តីសង្ឃឹម និងភាពដើរដាក់ របស់ប្រជាជនក្នុងការចូលរួមការបាយនៅតាម ហើយបានពុំពាររោយបានសម្រេចលើភាពកំយ៉ឡាច ដែលកើតអំពីការ តាំងការកំហែង ការបើកអំពើឯធម្មរា និងការរាមនៃរបស់ពួកខ្លួនក្រោម ។ ត្រានោះ សម្រួលព្រះមហាយោសទួល រួមទាំងអ្នកដែងផ្លាមព្រះអង្គបានមកដល់ទីក្រុង ភ្នំពេញ ។ មានប្រជាជនរប់របាយពាន់នាក់បានយោរតាមដឹងផ្លូវដើម្បីផ្តល់កម្មដំនឹង ចិត្តដល់អ្នកធ្វើធម្មយាត្រា ។ ប្រជាជនប្រមាណជាន់មួយមិននាក់បានចូលរួម ជាមួយសកម្មភាពនេះ ។ ការបាយនៅតាមជាតិបានកំណត់ជាប្រវត្តិថាគ្រោះដើរ និង ទិន្នន័យបំផុត ប្រចាំសកម្មជាតិ ដែលជាតាមនូវការបាយនៅតាមមួយសេវានិង យុត្តិធម៌ដែលមានប្រជាជនចំនួន៩០ភាគរយបានទៅបាយនៅតាម ។

ភ្នំពេញដែលរាជធានីរបាយណ៍រាល់អាសន្នរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិនៅកម្ពុជា “អូនតាក់” បានបង្កើតលក្ខណៈជាថាំបុច្ចុម្យយចំនួនសំរាប់បាននាមួយការបាយនៅតាម ។ ប្រជាជនកម្ពុជាដារីនិងនាក់រួមទាំងអ្នកធ្វើការនៅក្នុងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បានសំមែងការរោគចិត្តចំពោះការបោគលីយ៉ែនិងមួយយាត្រាកំណលមានការចូលរួម ពិមហជនយ៉ាងប្រើប្រាស់សម្រួលទៅក្នុងក្រុងក្រោម ។ អ្នកចូលរួមដើរិករាយមួយយាត្រាបានសេចក្តី ភ្នំពេញ មានកម្មវិធីចិត្តខ្ពស់ និងទូលាទានការគារពាល់ និងការពារសារសិរី សំណាល់ភាគិជម្លោះទាំងអស់ ។

ការធ្វើនេះ ជូនិក បានសរស់ចាំ ក្រោយការបានដោតបន្ទិចមក សម្រួល
ព្រះមហាយោសទេ ឡើងបានដឹកនាំសកម្មភាពមួយចំនួនដើម្បីតាំងប្រជល់
សន្តិធម៌រដ្ឋដម្ចាស់ទុក្ខ ដោយព្រះអង្គមានការខ្សោយខ្សោយអំពីការអនុវត្តន៍លទ្ធផ្លូវ
ប្រជាធិបតេយ្យ សម្រួលបានដឹកនាំព្រះសង្ឃឹមដើម្បីដើរិសមាជិដើម្បីខ្សោយ
ចំពោះរដ្ឋដម្ចាស់ទុក្ខដើម្បីនេះ ត្រូវតាក់តែងឡើងរោងរាយបានត្រឹមត្រូវប្រកបដោយ
យុត្តិធម៌ នៅក្នុងសម្រាប់ប្រសិទ្ធភាពជាតិ ដែលប្រសួរត្រូវបានដោត។

មជ្ឈមណ្ឌលជាតិ និងអនុរាតិ បានទទួលស្ថាល់ការដឹកនាំរបស់ សម្រួលព្រះ
មហាយោសទេ ប្រកបដោយការគោរពដើម្បីអង្គភាព ។ ក្រុមអង្គការមិនមែន
រដ្ឋាភិបាលមួយក្រុមបានបង្កើតបណ្តាញរម្យភាពូមិ៍ ជាគ័ណេត្រូវបានដើរិស នៅក្នុងការមិនមែន
រដ្ឋាភិបាលបានប្រគល់ព្រះរាជបារាំងនេះថ្មី ដែលប្រសួរត្រូវបានដើរិស ។
សម្រួល គឺនៅក្នុងសំព័ន្ធអាសជាតិតាំងនៃមជ្ឈមណ្ឌលដើម្បីយាត្រារូមជាមួយ
ការិយាល័យនៃក្រុមការងារដើម្បីសន្តិភាព និងការរង់រៀប។

សម្រួលព្រះមហាយោសទេ ជាអង្គដែលបានជួយតិចលើយ៉ាងខ្ពស់
ក្រោមឯកតាមីនីត្រាននៃរដ្ឋដម្ចាស់ទុក្ខរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ជាជ្រាប់កំពុល
របស់ជាតិមួយក្នុងពិភពលោក ដែលបាននូវការគោរពសិទ្ធិមនុស្សយ៉ាង
ពេញលេញ ។

ប្រភព៖

របាយការណ៍បច្ចុប្បន្ននៃរដ្ឋដម្ចាស់ទុក្ខ និង Liz Bernstein មានចំណោមដើម្បីចាំ “មួយខណៈ
នៃសន្តិភាព-សេចក្តីសង្ឃឹមលិចអំណែត”

“យោបល់ដូច្នេះក្នុងមក្ខុងមក្ខុង” របស់ R. Scott Appleby

Kathryn Poethig “ដើរកើនឡើងកាត់ដម្ចាស់យាត្រារោះកម្ពុជា” ប្រវត្តិសារប្រុះពុម្ពសាសនា
និងមនុស្សនាសាស្ត្រក្នុងបានះបានះរួមជាយ៉ាង John Marston និង Elizabeth Guthrie ។

ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିବାର

អំពីក្នុងការអនុវត្តន៍របស់ខ្លួន

୬୩

សម្រួចមានព្រះរាជបន្ទូលទេរតថា “ការសាងសង្គភាពគឺការរក្សា
ដើម្បីមានចេញ-ចូល ប្រសិនបើបញ្ចប់ដើម្បីមកប្រមកថាស្ថាប់ ដូចមេដើម្បី
ធ្វើវេតបន្ទុ ” ។

ក្នុងធម្មយាត្រាឌុប្បិតការណ៍រន្ត់នឹងប្រកបដោយភាពគ្រោះថ្វាក់ក្នុង
កិច្ចបើនៃប្រជាធិបតេយ្យ បញ្ចប់បញ្ចាលភាគគឺខ្លួនក្រហមនិងភាគគឺខ្លួនច្បាប់លមក
ផ្សេងៗជ្រើន។ អំពីដែលបាយ បានសរស់រាល់ទេស់ នយោបាយនិងបំណង
របស់ធម្មយាត្រាបានផ្តល់បញ្ជី (ចាប់តាំងពីធម្មយាត្រាផ្លូវ ១៩៩៣) ធម្មយាត្រា
ដំឡើ ១៩៩៤ ធ្វើឡើងដើម្បីការប្រជាធិបតេយ្យ ដែលការរៀបចំជាតិមួយខែក្រោម
ពេលពួកខ្លួនក្រហមបានចូលរារ៉ាការបំមួលដ្ឋានទៅជាបុណ្យនៅក្នុង
បំពិន័នៃធម្មរណីដោយនឹង ត្រូវដំឡើការណ៍តែមេ និងបុន្ណោនដោយក្រោយ ការដ្ឋាក
ដែលការចុរចាសសង្គភាពរវាងភាគគឺខ្លួនក្រហមជាមួយដ្ឋាកិតាលមចំរែះ ដែលបាន
បង្កើតឡើងក្រោយការបោះឆ្នោតដំឡើ ១៩៩៣ ។ បុគ្គលិកធ្វើការនៅអង្គភាព
គណៈកម្មិតការមិនឈ្មោះណាម Mennonite Central Committee បាន
រួមការក្រើមពីការណ៍រាល់នៅក្នុងកិច្ចបានកំណត់មកដល់ទីតាំង
ក្នុងអំឡុងពេលមួយខែក្រោមចំឡើសិល ដើម្បីធ្វើឱ្យជាដឹកជានិមិត្តរប
នៃការប្រសួន្ត និងការផ្សេងៗជ្រើន ហើយបានចំកិត្តបណ្តុះស្សីអំពីការការបំ
បង្ហាញត្រេដើម្បី និងគ្រោះថ្វាក់នៃគ្រប់មិនជាដើម ។

សម្រួចព្រះមហាឨោសទន្លេ មានព្រះរាជបន្ទូលប្រព័ន្ធប្រជាពិរិះស
កម្ពុជាតាមីកដែលព្រះអង្គភាពនៅថ្ងៃមុខអង្គរវត្ថុថា “ប្រសិនបើប្រទេស
កម្ពុជាតាមីលិចលាច់ក្នុងសង្គម ក្នុងអំពីហិរញ្ញ ក្នុងលេកកេ: ក្នុងតំបន់បុរិយុទ្ធការ
សងសឹក មនុស្សគ្រប់គ្នានិងលិចលាច់ទៅជាមួយដែរ។ យើងរស់នៅក្នុង
ប្រទេសកម្ពុជាមួយគ្នា។ យើងត្រូវធ្វើដំណើរដើមីសង្គភាពចាប់ដើម

ពីថ្ងៃនេះ កស់វិថី សន្តិ៍មិសន្តិ៍មិ អ្ននុយដាំហាន! ជំហានទិមួយា
ជាសមាជិ ជំហានទិមួយាជាសច្ចាមិត្តាន ជំហានទិមួយាជាការកសាង
ស្ថាន...”។

អូលិស្សរប់ចំក ីនសេន ជាអ្នកធ្វើធម្មយាត្រាម្មាកំបាននិយាយថា
ត្រាគនោះនៅថ្ងៃទី ២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ធម្មយាត្រាបានផ្តល់ការតំបន់
ផែលមានសង្គមកំពុងប្រយុទ្ធឌ្ឋាន ។ ព្រះសង្ឃឹមប្រមាណ ៤៥០ អគ្គ នឹង ដូនី
ចំនួន ២៥០ នាក់ ព្រមទាំងខុតាសកខុតាសិកាចំនួន ១០០ នាក់ បានប្រមូលផ្ទិត្តា
នៅវត្ថុបរិរលនៃខេត្តបាត់ដីបង់

មុនពេលចេញដើរ គេបានបង្រៀនអ្នកដើរក្នុងទាំងអស់អំពីអបិរាជ
អំពីសិសម្បជាតាំង និងវិជ្ជិយសង្គមជាបន្ទាប់ ។ នៅពេលធម្មយាត្រាបានមក
ដល់ស្ថាយបន្ទិច យើងពួស្តុរការកិនដែល យើងបានធ្វើសេចក្តីអំពីរការយបព្យោប់
ការបាត់គ្នាដាបនាន់ ក្នុងធម្មយាត្រាបានមកដល់ក្នុមិអ្នកស្ថុក មនុស្សរាប់
ពាន់នាក់យេរតម្រង់ដូរនៅតាមដងផ្លូវមានផុងទីក និងផ្ទុបរងចំឡូលទីកម្ពុជា
ពីធម្មយាត្រា និងការក្រុមិកដោយចូលប្រួលស្ថុន ស្តុំគោរយបញ្ហាប់សង្គម ។

ធម្មយាត្រាបានធ្វើដើរអស់រយៈពេល ៣ ថ្ងៃ យើងនៅថ្ងៃស្អែក ធម្មយាត្រាប់
ផ្លូវលើយ៉ា ។ ីនសេន បានដឹងលាងថា គ្រប់ទីកនៅនៃផែលធម្មយាត្រាបាន
ទៅដីលំអ្នកស្ថុកយ៉ានេច្ចិកកុះករមកទួលយើងដោយការគោរពដោយមាន
ធំនៅ មានទីក ផ្លូប ។ ពួកគោរពចាប់ការប្រោះព្រំទីកម្ពនុពីធម្មយាត្រា និងយក
ចង្វាននៅថ្ងៃដែលធម្មយាត្រាចូលសំចត ។ នៅតាមក្នុមិធមួយៗ សម្រួចព្រះ
មហាយោសននូវ ច្រង់បានពន្យល់អ្នកស្ថុកអំពីធម្មយាត្រា ។

ក្នុងដើរបានចេញពីក្នុមិធមួយអំពីលចំពេលដែលការប្រយុទ្ធឌ្ឋានវិតតែ
ខ្លំងឡើងទេ យើងបានមកដល់ក្រោកជិតសម្រាប់ អ្នកក្នុមិភាពចេងនៃថ្ងៃ

ពីផែលមេដ្ឋានរបស់ពួកគេ តាត់បានប្រាប់យើងថាកំនើងដែលកំពុងប្រយុទ្ធឌាតា
នៅចំណាយ ជីឡូវ៉ែ ពិទិនេះ ។ យើងយើងប្រាប់យើងថាបានចោរកំរាធិចិត្ត លុកជួង់
ថ្វាយបង្កំប្រាប់សង្ឃោះនៅតាមដឹងដឹងវិន័យនៅទីកន្លែង ។ ត្រានោះមានមនុស្ស
ចាស់ម្នាក់បានបន្ទាបខ្លួននៅក្នុងជាមួយទាបកន នៅក្នុងដែរបស់តាត់ម្នាន
ការអំពើបញ្ចប់បាយ ដែម្នានឡើតាការបំណែកដែកស្នាបកបានបានបំបាន ដែលមាន
សរស់រក្សាទុក និង ស្ថិតិ ហិរិ សុខ ប្រចា តាតមានសុខណាសិតិសុប់ ។

ក្បែនដម្ពុយប្រាបានផ្តល់ការពិភាក្សាប្រាប់បានបំបានបំបាន ជានិប្រជុំដែលដែល
ធោបោះបង់បោះ ។ ព្រឹត្តការណើពេលនោះមានប្រាប់កំពួលមួយប្រាប់បានបំបាន បោះ
ពីធមិជម្ពុយប្រាប់បានបំបានសុវត្ថិភាពជិនិងបុងស្នើដោ សុមស្បែ
សញ្ញទាំងអស់រូបថាកុតិទុក សុមស្បែសញ្ញទាំងអស់រូបថាកុតិទុកយឺ
សុមស្បែសញ្ញទាំងអស់បានរស់នៅក្នុងសត្វិភាពករៀនៅ ។ វច្ឆៈត្រាង
និងរចយនុវត្តដែលដឹកញូកទាបកនបានបន្ទាយលើវ្រឿន ទាបកនដែលដីនៅលើ រច្ឆៈត្រាង
និងរចយនុវត្តទាំងនោះបានបន្ទាន់ខ្លួននៅពេលពួកគេផ្តល់ការពិតោះសង្ឃោះ
និងបុងនិង ដែលកំពុងឡើសមានធម៌ដោយភាពស្បែប់លើវ្រឿន ។

ការប្រយុទ្ធនរវាងកងទៅនៅការពិដែលមានជម្លោះវិតតុខាងមីនីងទាំង
បានបង្កំអ្នកដើរក្នុងដម្ពុយប្រាប់ប្រាប់យករាយទៅក្នុងមិនអាជិវិញ ។
នៅពេលនោះភាពច្របុកច្របលបានកើតឡើងអ្នកខុះបានដកចិប អ្នកខុះ
ឡើតឡើងដីមួកបុណ្យនៅត្រឡប់ទៅប្រាប់យករាយវិញ បុំនុំ សម្រេចប្រេះមហា
យោសននឹង ព្រះអង្គបានបេងបិតិតុដើរិប្បីបញ្ចប់ដម្ពុយប្រាប់ប្រាប់យករាយទៅកើតាំងដែលបាន
កំណត់ ត្រានោះដឹងដឹងបិតិបានសង្ឃោះបានសំស្រកឡើងដោ សំរាប់បុខ្សោះកំនែ
ខ្ញុំត្រូវតែដើរកាមសម្រេចប្រេះមហាយោសននឹង ខ្ញុំបន្ទាន់ណើរឿបាមួយព្រះអង្គ
ប្រាប់ប្រាប់យករាយទៅកើតវារសំរាប់បុខ្សោះកំនែ ។

នាល្អាចទនោះដូចជី និងអ្នកដើរក្បែននៅសល់ចំនួន ២០០ នាក់ បានដកចិយ ទៅនៅជាមួយប្រជាជនដែលរត់រៀវសម្រួលរាប់ពាយ់ត្រូវរារត់ចេញពីការវាយប្រយុទ្ធស្ត្រា ។ ឯធន ស្ថិន បានដឹងហាលថា ធម្មយាត្រាតាមដើរជាមួយខ្សោយរកនេះ គោ មួយ និងកនែដែលមានដូកចិងទីក នាក់អ្នក មានចោរ ផ្លូវបាន រួមទាំងក្រោងទៅ ។ ប្រជាជនបានឡើងលើផ្ទុរធ្វើដឹងណ៍ដែលរកនេះរបស់អ្នកស្រួល ក្រោមពេលវេលាដូចខាងក្រោម និងស្ថិនរកងារនេះរបស់អ្នកស្រួល តែបុណ្យភាព ស្រីម្នាក់ដែលតស្សិជាមួយក្នុង ៤ នាក់ បាននិយាយថា “ រោលនេះ យប់ហើយ តើយើងដោកនៅឱណាត ? ”

អ្នកដឹកនាំដែលយាត្រាតាមស្ថិនរកផ្ទុរស្តាត់ ដោយការដើរសំង់ដោកនៅទីត្រា ។ យើងបានស្ថិនរកទីពុកទាបានរកផ្ទុរដែលមិនមានមិន ។ ទាបានម្នាក់ស្រួរការកំស្តិិលមិនមានការកំភ្លើងដើរតាមក្បែនយដ្ឋាមយាត្រា ។ ទាបានជាប់ចិននាក់ឡើតដែលមានអារីធានដើរចុះឡើងក្នុងផ្ទុរមួយយាត្រា ដោយពុកគេបានប្រាប់យើងថា “ យើងមានការកិច្ចិកដើរឈរការទៅខីនេះ ” ។

ក្នុងដែលយាត្រាតាមផ្ទុរប្រទេះជាមួយទាបានខ្លួនរកបាយ វំពេចទនោះ ការដូចអាណាពរវាយកងមិនទាន់បានជាមួយការកំណើនប្រយុទ្ធស្ត្រា ។ ក្នុងច្បឹត្តការណីទនោះ ការប្រយុទ្ធស្ត្រានេះបានឡើងការណាប់នៃការដឹងបានចំពុំប្រយុទ្ធស្ត្រា ។ ក្នុងច្បឹត្តការណីទនោះ ការប្រយុទ្ធស្ត្រានេះបានឡើងការដឹងកូតុតព្រះសង្គមចំនួន ៣ អង្គ និងដូចជាម្នាក់ព្រមទាំងមានរូបសង្គមចំនួននាក់ឡើត ក្នុងនោះរួមទាំង ព្រះពេជ្ជកណ្តាល កុលសារម្ម ធម៌ដែរ ។

ខ្លួនរកបាយបានបំបុំអ្នកដឹងដែលយាត្រាដាថ្មីនាក់ ដោយបញ្ចូនពុកគេទៅការកំងើននៅក្នុងទីត្រា ។ ទាបានខ្លួនរកបាយការដឹងជាយុវជនក្រោងទៅ បានសំម្រេននូវសេចក្តីទិន្នន័យក្រោមក្រោយពីបានទទួលដឹងថា ការប្រយុទ្ធ

ត្នាពាណធ្វើគុណព្រះសង្ឃម្មយច្ចនន ។ ឯធនស្រួល បានកត់សំគាល់រក្សាយពេល
ទាបការខ្លួរក្របាមបានបញ្ញានាតាត់ទៅកន្លែងយុំយាំង អ្នដែលធ្វើឱយកាត់
ពីការរំដួលចិត្តនោះ គឺទាបការខ្លួរក្របាមម្នាក់មានរាយុ ២៧ ឆ្នាំ មានសេចក្តី
ន្លែតែយ៉ាងខ្សោះដោយគោលយ្មាតិម្មាយរបស់គោរអស់រយៈពេល ១៥ ឆ្នាំ ហើយ ។

មេបញ្ជាការខ្លួរក្របាមបានធ្វើការសំទាលដល់សកម្មជនសន្តិភាព ដោយ
បានពន្យល់វំពិម្យលបេរិបៀនពីការរាយប្រហារនេះ គឺដោយសារមាន
ទាបការនៅក្នុងបានបង្ហប់នៅជាមួយផ្លូវយារ្យ ។ មេបញ្ជាការរួបនោះបាន
និយាយឡើងពីចាត់ចង់បានសន្តិភាពដើរ ។ តាត់បានស្រើស្ថុអ្នដើរម្មយារ្យ
ដោយសិតនៅជាមួយក្រុងពីរប្រព័ន្ធដែល ក្នុងដំណឹករារ
ផ្សេងៗជាតិនេះ ។ ឯធនស្រួល បានចិត្តសម្រេចមេបញ្ជាការរួបនោះថា “សូមាំរីក
ទោសលំពុកបរទេសទាំងអស់ដែលកំពុងធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា
អាយាពាណជ្រាបថា ប្រជាធិបតេយ្យកម្ពុជាទាំងអស់ រួមទាំងភាគីកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ចង់បានសន្តិភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍ ។ ខ្ញុំសូមអភិបាយទោសចំពោះ
មរណ៍:ការបស់ព្រះសង្ឃ ប្រសិទ្ធភីកម្ពុជាបានបង្ហប់នៅក្នុង
ក្បួននោះទេ យើងក៏មិនបានធ្វើគុណព្រះសង្ឃដ៏ ” ។

មេបញ្ជាការរួបនោះ បានស្រួរវំពិចម្មយារ្យ និង សម្រួលព្រះមហាប
យោសទូ ដែលព្រះអង្គបានជួយកសាងវត្ថុនៅក្នុងជុំជនក្រែសុខនៅទៅ
ប្រទេសថែង្សោដី កែបីយានជនក្រែសុខនៅខេត្តខ្លួនដែលខ្លួនជាប្រជាមួក អង្គ ។
មេបញ្ជាការរួបនោះបាននិយាយថា “ យើងខ្ញុំចង់ជួបជាមួយអង្គ យើងចង់រកច្បោះ
សំបែរដោយព្រោយ យើងផ្តល់ទ្រាន់ជាមួយសម្រាមខ្ញុំនិងណាស់ សម្រាម
ដែលមានរាយុ ២០ ឆ្នាំនេះ ” ។ ក្រោយពីបានដំឡើងគ្មាន រយៈពេលជាង
ម្មាយម៉ោងនូវម៉ោង ខ្លួរក្របាមបានដោយដែលក្រុមធ្វើធម្មយារ្យ ។

ក្នុងប្រព័ន្ធគម្ពិសីយតបទៅលើមរណៈភាពគ្រូអោយរន្តតែរបស់ព្រះសង្គម
ព្រះករុណាប្រព័ន្ធមហាក្សត្រខ្លះ សម្រួចព្រះនរោត្តម សីហនុ ឬនដ្ឋរាជសារ
មួយច្បាប់ប្រគល់ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទិនិងអ្នកធ្វើធមួយាភ្រោះ ព្រះអង្គ
សុំអោយសុបទោលដំណើរធ្វើធមួយាភ្រោះ ដោយព្រះអង្គ ឬនដ្ឋរាជសារ
អំពីការព្យួយបារមុនទៅសុវត្ថិភាពរបស់អ្នកធ្វើធមួយាភ្រោះកើតពីអំពីបិង្ញា ។
បុំនែនអ្នកដើរក្បួនដឹងមួយាភ្រោះ ឬនដ្ឋរាជសារ ឬនដ្ឋរាជសារ ព្រោះមួយពុក
ឬនដ្ឋរាជសារ ព្រោះមានព្រះរាជបន្ទូលថា “ យើងប្រការខ្លាប់អបិង្ញាមេ
ប្រែមកថា ការកសាងសន្តិភាព ការផ្សេងៗផ្សាយជាតិ និងការងារការងារជាតិ
ព្រះមហាក្សត្រទានសិល្បៈអោយយើងដកខ្លួនចេញ អំពីករុណាជម្រៀនេះជាតិ
ករុណាជម្រៀនេះជាតិ ការិយាល័យខ្លួនជាតិដំណើរជាមួយធមួយាភ្រោះ ឬឱ្យ
ដំណើរទៅមុខ” អ្នកខ្លះការិយាល័យខ្លួនជាតិដំណើរជាមួយធមួយាភ្រោះ ឬឱ្យ
អ្នកខ្លះទៅមួយច្បាប់បន្ទូនដឹងមួយាភ្រោះ ឬឱ្យដំណើរទៅទិន្នន័យដើម្បី
កើយបានជូលបានមួយប្រជាធិបាយបានមួយច្បាប់បន្ទូនដំណើរទៅទិន្នន័យ
ពួកយើង ដោយទិន្នន័យដំណើរទៅទិន្នន័យដំណើរទៅទិន្នន័យ ។

ធមួយាភ្រោះមានដំនោះសារយប់សំចត់ទៅអង្គវត្ថុមួយប់មុនពេលបន្ទូ
ដំណើរពាមដ្ឋិមួយឡើង នៅពាមដ្ឋិមួយ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទិនិងបាន
ស្ថាប់ពុ និងបានយើងជាតិដំណើរទៅទិន្នន័យដំណើរទៅទិន្នន័យដំណើរទៅទិន្នន័យ
រាជរដ្ឋបានកើតអំពីកើនិស្សាប្រជាមក ការិយាល័យប្រជាមក ការគាំមកកំហែង ការកំបស់ស្ថាប់
និងការវំណោកមិនមែនអស់មិនមែនបើយ សម្រួចបានយើងជាប្រជាមក កើតឲ្យក្នុង
កក់ពាមវាមលិស្សន៍ក្រោមពាណិជ្ជកម្ម ការិយាល័យប្រជាមក ការគាំមកកំហែង ការកំបស់ស្ថាប់

ដែលធ្វើបានឡើងកាត់ យើងបានជួបជាមួយអ្នកស្រីក ដែល
កំពុងពេមានទូកលិចកដើរត្រប់ភ្លឺ ត្រប់វត្ថុថ្មីនឹងមួយបានដោយ
បានសំឡែងនូវកត្តុញួរ។

ស្អើម្នាក់បានក្រាបដីទូលច្បាយ សម្រួលត្រូវបានយោងទូ ថា
“ក្នុងមួយឯករាបសំខ្លះព្រះករណានេះ ជួបតែប្រើប្រាស់គ្នា ប៉ុន្មាន
ចំណុចនិងការបង្កើតប្រចាំឆ្នាំ តាមគិតមិនមែនទៅក្នុងមួយឆ្នាំទេ
ព្រះករណា រត់យ៉ាងកិច្ចច្បាប់ តើខ្ញុំយើងកើតមកសំរាប់ត្រូវតែលូក
មួយឯករាប់ទេ? នៅពេលនោះ ព្រះសង្ឃឹមបានស្អាតជាប្រើប្រាស់គិត្យថា “តើព្រះ
ម៉ោងប្រចាំឆ្នាំ តើប្រចាំឆ្នាំមិនមែនទៅក្នុងមួយឆ្នាំទេ?” ស្អើនោះបានធ្វើយ៉ាង
ខ្លះព្រះករណា ចង់ប្រចាំឆ្នាំមិនមែនទៅក្នុងមួយឆ្នាំទេ តើក្នុងមួយឆ្នាំ
ការងារមិនត្រូវរារាងមួយអ្នកដើរព្រះយើងមានពេលចំការ យើងអាចប្រកប
មុខរបរនេះដោយខ្លួនឯងបានហើយ បុន្ថែកស្រួលសំណើតិចរាយការណ៍ទេ តើត្រូវបាន
អាយប្រជាការស្ថិតិយោគដោយសុខស្ទិកាណេន!” ។

ក្រោយពេលបញ្ចប់មួយបាន នៅថ្ងៃទី ២៧-២៨ ខែឧសភា សម្រួលត្រូវបាន^១
បាននិមុនយោងទៅការងារប្រចែកក្នុងខោះដើរ ដើម្បីចូលរួម
ពិភាក្សាម៉ោងពេលស្ទិការ “ស្ទិការជាបំណុលមកអល់ និងជាបំណុលចេច្ចាប់
ណើរឿរ” នេះជាមួលហេតុដែលយើងត្រូវបានដើរជាប្រើប្រាស់ឡើងឡើងឡើង។
កើយយើងមិនដាក់ថ្មីនឹងការងារប្រចែកក្នុងខោះទេ ”

ផលិតករខ្សែរការយេន្ទម្នាក់លោក អាម្ចារ សេនណី បានមកដល់
ប្រចែកកម្ពុជានៅ ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដើម្បីរៀបចំការងារផលិតការយេន្ទស្តីអំពី សម្រួល
ព្រះមហាយោសទូ និងការងារសន្តិភាពរបស់ប្រែអង្គ ។ ការយេន្ទនេះបង្ហាញ
អំពីតម្លៃនៃព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងក្រុងក្រោមបិងរា សំរាប់ការស្ថាបនាសង្គមកម្ពជា

ឡើងវិញ ។ លោក ដែនណី បានដំណាលថា "ខ្ញុំបានដឹបសម្រួចព្រះមហាយេស៊ីន ជាថីកដំបូងទាំងរាស្ត្រលម្អិយ ដែលមានភាកាសពាណិជ្ជកម្ម ហូតហេងទៅត្រួតដំបូង នៅព្រះអង្គភាព មកដល់មាត់ទ្វារនៃព្រះរាជធានីភ្នំពេញ អង្គ ខ្ញុំបានសំឡើងមិលជូនិរឿង កំណត់ថាមព្រះហត្ថលេខាបន្ទាប់ព្រះអង្គ ខ្ញុំជាមនុស្សចំឡើកពីព្រះខ្ញុំមិនបានជួយដំណឹងមុនអំពីការចូលគាល់ព្រះអង្គ ។ សម្រួចបានយើងខ្ញុំព្រះអង្គបន្ទាប់ព្រះការឃុំ ហើយបានអារិយ្យខ្ញុំចូលក្នុងកុង" ។

"បុន្តានតែថ្ងៃព្រះការឃុំបានអង្គយដ្ឋាល់តួន្ទិកលំមុខព្រះសង្ឃរាជដែលមានព្រះរាជក្រឹត្យពីព្រះការឃុំ នៅព្រះអង្គនេះ...ខ្ញុំបានស្អារឡើងព្រះអង្គអំពីអ្នកដែលនាំរោយព្រះអង្គភាយជាអ្នកបុស ពីព្រះអង្គបុសជាមនុស្សមិនមានសេតកាមម្បាច់ជាមនុស្សពីព្រះកិត្តជាបំណងពិតប្រាកដក្នុងលោកកិច្ច បន្ទាល់ថា "នេះជាឌំឡើមខ្លាប់ខ្លួរ" សម្រួចបានពន្លឺលោកពីកុងប្រមកថា "អ្នកសូមទាន់" ។

ខ្ញុំបានសិកសំនួរឡើងសម្រេចថា "ពីព្រះអង្គមិលខ្លួននឹងជាអ្នកសូមទាន់ដែរបួនេ?"

សម្រួចជ្នើសលំណើរ វួចមានព្រះបន្ទាល់បរិញ្ញថា "បាន..ជាអ្នកសូមទាន់ពីសេស"

ដែនណី បានស្អារបន្ទាល់ថ្ងៃពីថ្ងៃនេះ ថា "ពីព្រះក្រុមសាររបស់ព្រះអង្គទូលរាលើក្នុងនៅទៅរបបខ្លួនរបស់ព្រះអង្គទៅទៅ" ដែលបួនេ?

សម្រួចផ្លើយ៖ "បាន..."

ដែនណី បន្ទាល់សម្រួចផ្លើយមកវិញថា "ក្នុងគាត់បានធ្វើមរណកាលអស់ឡើងហើយ"

មេនណី ស្វា " ចុះចំណោក មាតាបិការបស់ព្រះអង្គ? "

សម្រួលផ្សែយ : " ពរ...."

មេនណី ស្វា : " ចុះចំណោក បងបួនរបស់ព្រះអង្គ? "

សម្រួលផ្សែយ : " ពរ...."

លទ្ធផលភេទអំពីការជួបប្រាស់បានដាម្ចាយ សម្រួលព្រះមហាយោសទទួលនេះបើយដែលលោក អាណាព មេនណី រួមជាម្ចាយលោក ដើរក បានជូនិតខ្សែវិធីអូម្បាយមានចំណោមដើម្បីថា "ជិវិកបរិសុខ" ក្រឹងនេះមានលក្ខណៈពិសេសបង្ហាញអំពីអង្គនៃខ្លួន សម្រួលព្រះមហាយោសទទួលជាម្ចាយដម្ចាយត្រា។ ខ្សែវិធីអូម្បាយនេះ បានបញ្ចាំងជាលើកដែលបានអ្នកចូលរួមទស្សនាថ្មីនៅពី 100 ឆ្នាំ ក្នុងនោះមានមត្តិជាអំឡុងនិងមនុស្ស និងអគ្គិភ័យកិត្តិសាលាបែនពុទ្ធសាសនា និងពិភាក្សាដែលកិច្ចកម្មជាតិ។ សម្រួលព្រះមហាយោសទទួលព្រះរាជបន្ទូលប្រាប់គ្រឿវដែលមកទស្សន៍នេះថា "បុគ្គលមានសត្ថិភាព មានសច្ចាមិះមានមេត្តាមិះ នាំកោយកើតមានដល់សង្គមជាតិ" សម្រួលមានព្រះរាជបន្ទូលឡើងថា: "សង្គមជាតិមានបេត្តិភាព កើតអំពីបុគ្គលមានសត្ថិភាព មាតីក្នុងវាទោកទៅការនៃសត្ថិភាពមិនមែនកើតឡើងឡើងទៀតក៏ដែនឹងកំអំពីការបួនសុំ ឬសមាជិម្មាយមុខនោះទេ បុំន្តែវាកើតអំពីកិត្តិ និងចិរយាជមិនដឹងដោយប្រសិទ្ធភាពបុគ្គលរស់នៅក្រោមអំណាចកំតុំ ភាពលោកលំនៅ និងសេចត្តិក្រោមបុគ្គលនោះកំមានសត្ថិភាពទេ បុំន្តែប្រសិទ្ធភាពបុគ្គលកយកចិត្តសុវត្ថិភាព មេត្តាមិះ ត្រូវបានការពារិភាព និងយុត្តិធម៌មកដាក់ជិនូយិរួយ សង្គមជាតិរបស់យើងនិងបានសុខសត្ថិភាព និងមានសុភកម្មងាយលើ "។

ក្រោយពេលបានទស្សន៍ សម្រួល ទេរ វិនុ ព្រះអគ្គមហាសង្គររាជខ្មែរ ទ្រង់បានការពារសិរីវិធីអូម្បាយនេះ ហើយព្រះអង្គបានទទួលស្នាល់ថា

“វិធីអ្ននេះនឹងធ្វើយចម្រើនសត្តិភាពនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា” សម្រួលព្រះមហាគម្មរាជប្រចាំមានប្រព័ន្ធលទ្ធផ្សេតថា “វិធីអ្ននេះនឹងធ្វើយផ្សេងៗជ្រាយអំពីសត្តិភាព និងការផ្សេងៗជ្រាយជាតិ នៅកម្ពុជា និងមានមធ្យាយសំរាប់ការបញ្ចាំងវិធីអ្ននេះនៅតំបន់ខេរក្របាម” ។ ត្រាមឈរនៅ ឆ្នាំ ១៩៩៧ សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទេ បានបង្ហាញវិធីអ្ន ឬវិវិតបរិសុទ្ធ” នៅអតិថែរបញ្ជាការកងវរសនាត្រូវខេរក្របាម ដែលជាប្រចាំឆ្នាំនមកចុះចូលជាមួយការបោះឆ្នោត ខេមរភីមិន វិទ្យាសានខេររដឹងប្រជាធិបតេយ្យ បានបែបប្រើប្រាស់រិះរាបស់សម្រួល ក្នុងកម្ពុជានិងបណ្តុះបណ្តាលសំរាប់ទាបាទាគំដែនជាបន្ទូបន្ទាប់ ។

លោក ឱក ប្រទេស អ្នកការវេសពីខ្មែរ ដែលបានទទួលជីយណាកិត្យនៃខេរគ្មាន អូស្សាន នៅក្នុងរឿងវាលពិបាត បានខិលយិត្តិក្តិពលរបស់ សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទេ នៅប្រទេសកម្ពុជាប្រាស់ដ្ឋាម ដោយលោកមានប្រសាធនឹងថា “ប្រទេសជាតិរបស់យើងនរការវិនាសអន្តរការ ទួរក្រុងត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ប្រចាំឆ្នាំ ការបាត់បង់មនុស្សជាទីស្រឡាញ ត្រូវឱ្យក្នុងឯធម៌ ដូចសម្រេចនូវបំផ្តុះពាយខ្មែរ ខ្លួន យើងទទួលការរងចុក្រោះនៅក្នុងវេទោះ ការរួមឱ្យចាប់ ការអនស់សង្កែម និងការចាត់ឱ្យឯកចិត្ត សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទេ ទ្រង់បានិមន្ទនៅក្រប់ិទិសនឹងប្រទេសកម្ពុជា ព្រះអង្គ និមន្ទនៅការអំណុំជួនកែវិសទូទៅក្នុងប្រទេសបែងច្យែងដែលនឹង និមន្ទនៅការក្រុមស្រីប្រុកនានាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងនិមន្ទនៅជុវិញ្ញិកតាលោក បានធ្វើការយើងរួចរាល់ ព្រះអូន្ទសាសនាមានប្រព័ន្ធដែលត្រូវឱ្យបានបញ្ជី ហើយប្រះអូន្ទ កំពុងនៅជាមួយយើង ព្រះអូន្ទសាសនាមានបង្ហូបយ៉ាងប្រចាំនៅក្នុងការទទួលខ្លួនប្រព័ន្ធជាបស់យើង ។ លោក ឱក ប្រទេស មានប្រសាធនឹងខ្សោំតែ យើងគួរចូលរួចរាល់បានក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

មហាវិវស្សោ ពីគ្រោះព្រះអង្គភាពជាន់លើកដើរ អតិថជ្ជប៊ូខែការប្រតិបត្តិ ព្រះនឹមីរបស់អង្គ មួយដំបានម្ខាង សន្យោម ដោយការប្រុងប្រយ័ត្ន ប្រកបដោយសកិគ្រប់កាលរៀលា ហើយមានដំណើរបន្ទទេម្ខ" ។

នៅថ្ងៃទី ២៧ និង ២៨ ខែឧសភា សម្រាប់ព្រះមហាក្សត្របានយកសន្លឹក
ប្រជែងបានដើរកនាំមន្ត្រីសង្ឃគោជន់ខ្លួនមួយប្រចាំយោងទៅការអ៊ីតិត្យ ក្នុងយ៉ាង
ប្រទេសកូវេខាងដើម ដើម្បីទទួលយកធម្មកុងកិច្ចចរចារសន្តិភាព ព្រះមន្ត្រីរាជ
អធិបតីភាពដើម្បីខ្លួនរបស់ព្រះករុណា ព្រះមន្ត្រីសម្រាប់ព្រះនៃក្រសួង សិបទុយ
កុងដោលកិច្ចចរចារសន្តិភាពកំពុងដើរការនៅប្រទេសកូវេខាងដើម សកម្មដនន
ធម្មយាងត្រានៅប្រទេសកម្មជាបានដើរកនាំយុទ្ធសាស្ត្រការមួយ បំផុតសប្តាហ័រអាយ
ចងចែករៀបចំក្រុមហ៊ុនដែលបានដើរកនាំយុទ្ធសាស្ត្រការ ព្រមទាំងការចងចែកដោយ
ពាកស់ពេញឯកត្រីប្រចាំពាណិជ្ជកម្ម នៅពេលភាគីជំនះចុះពីបានទទួលលលឡើលអំពី
ការចរចារ ភាគីបានរិលក្ខភាពិវិញទៅមកអំពីព្រះខ្លួនបែង សម្រាប់ព្រះមហាក្សត្រ
យកសន្លឹក ថា "សន្តិភាពជាទំណុចនៃការមកដល់ សន្តិភាពជាទំណុច
នៃការបេញដំណើរ" នេះជាមួយលក្ខភាពដែលយើងត្រូវចាប់ផ្តើមមួនឡើត
មួយដំបានមួន ហើយយើង មិនរាជយចំពោះដើរការនេះទេ ។

បេសកកម្មដើម្បីមនុស្សជិរស់ សម្រាប់មហាយោសនទ្ទូ បានបន្ថ
របុតដល់ភ្លាំ ១៩៩៤ សម្រាប់ បានយកអង្គភាពរបស់ខ្លួនដើរការចរចាត់
សន្តិភាពពុម្ពលិកទី ២ នៅទីក្រុងភ្នំពេញ។ សម្រាប់ទានដឹកនាំប្រពិភីកអន្តរ
សាសនាមួយក្រុមហានអាជាក់ទី ក្រុងក្នុងមួយបុ ប្រទេសស្រីលង្ហារ ក្នុងការចូលរួម
ដើរការចរចាត់សន្តិភាពនៅទីនោះ និងការវេស់រកការបញ្ចប់សង្គម
សុវិល ។ សមាជិកត្រួតស្រាវជ្រាវដោយ ក្រុងក្នុង ដើម្បី ប្រពានគណៈ
កម្មាធិការទំនាក់ទំនងកិច្ចការអន្តរជាតិនៃ ពីរសាសនាបង្គាមីរកិច្ចការ

ច្បាយ សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទ ឈរជាព្រះរាជបេក្ខភាពសំរាប់ការ
ព្រៃសនិសពនរង្វាន់ណូបែលសន្តិភាពពិភាក្សាលោក ។

នៅថ្ងៃទី ៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៤ សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រូវបាយការ
ទៅបន្ទាយយុទ្ធមុនសូលូយោះ អូសិដីចស្ស័ ប្រទេសបុរីទ្វាភុ ដើម្បីប្រសិទ្ធភាព
ចំពោះការចេញដីណើរវែងក្នុងដីរដីរដីមួយនាទី ដែលបាប់ផ្ទើមពិបន្ទាយ
នៅ អូសិដីចស្ស័ ឡាងទៅទីក្រោង បឹរីសុមាំ ។ យុទ្ធទាការនេះបានកំណត់
អំពីការបើកកិច្ចប្រជុំ នៃក្រុមអ្នកដីណើរក្សាអនុសាសនាដើម្បីសន្តិភាព
និងជីវិត ។ នេះគឺជាដីណើរក្សាទិភាក្សាលោក ដែលបានប្រារព្យិលេខិត្តដើម្បី
រំពួកអំពីសង្គមលោកលើកទី ២ ។ កម្ពុជានឹងបានទទួលការខុំត្រូវឱ្យការ
សហព័ត៌មានដើម្បីសន្តិភាព និងការង្មោះង្មោះ ។

ក្នុងដីណើរនេះជូនដីមទ្វីន និងដីកន្លែងដោយព្រះពេជ្តុណា នឹងបុនស្រាវ
មិយ៉ែប្រើដី ដែលប្រារំចេញដីណើរនៅថ្ងៃទី ៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំការប្រទេសនៅក្នុងរុប
ខាងកើត តំបន់មជ្ឈមុនិក ប្រទេសតណ្ហ រមទាំងប្រទេសនៅតំបន់អាសី
អាគ្រូយ៉ែ រួមបើយ៉ឡាងទៅការអំពីក្រុងបឹរីសុមាំ និងថ្ងៃក្រុងណាត្រាសាសី
ជាតិតាំងបញ្ចប់នៃក្នុងដីណើរត្រីមថ្ងៃទី ៥ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ។

ក្នុងអំឡុងពេលនៃកង់នៅប្រទេសអីរូប សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទ
បានយាយទៅថ្ងៃល្អរមក្តុងសន្តិសិទ្ធិសាសន្តិភាពថ្ងៃក្រុងបាស្សីឡើយណា ប្រទេស
នៃស្អាត់ពុំលុំ ។ សន្តិសិទ្ធិនេះរៀបចំដោយអង្គការ UNESCO អ្នកដីកន្លែងសាសនា
ចំនួន ៥០ នាក់ បានមកជូនបង្កើតិភាក្សាលើប្រជាធិបទសិរីអំពី "កិច្ចបិទ្យាត
នៃសាសនា ដើម្បីកសាងរួមឱ្យមែនសន្តិភាព" ។ លទ្ធផលនៃការពិភាក្សាត្រូវ
សន្តិសិទ្ធិបានចេញលក្ខណីថ្ងៃនេះការរួមសិរីអំពីសន្តិភាពដែលជាតិថ្ងៃក្រុង
នៃវប្បធមិសន្តិភាព ប្រមទាំងគិតិបណ្តិតនៃប្រព័ន្ធផិសាសនា ដីខ្ពងខ្ពស់ ។

សេចក្តីផ្តើមការណ៍ដី ក្រុងបាស្អែរណាបាននូវបញ្ចាំងអំពីតិចតិល
របស់ សម្រួលព្រះមហាយោសននឹង ដែលបានផ្តើមជា ”យើងកំពុងប្រឈម
មុខជាមួយវិបត្តិដែលកំពុងធ្វើ ហេយយើងភ្លាយជាអ្នកធ្វើ អត្ថយក
ខ្លួននឹង ។ វិបត្តិនេះទាំងអេយយើងកំពុងការភ្លាក់រលីកចិត្តឱ្យមួយ និងសេចក្តី
សង្ឃឹមចិត្តឱ្យមួយ ។ យើងមានជំនួយថា សត្ថិភាពពិតជាអាមេរិកប្រជាធិបតេយ្យ....
សត្ថិភាពបញ្ជាក់អំពីការរក្សាទានេយោពេញលេញទៅក្នុងបានដី មេត្តា
ដី សេចក្តីផ្តើមទីរបស់មនុស្សជាតិ និងយុត្តិធម៌ ។ សត្ថិភាពបញ្ជាក់យ៉ាង
ច្បាស់ថា មនុស្សមាត្រក្រោរយល់ថា ការរស់នៅម៉ោងការទំនាក់ទំនាក់
បុគ្គារអាស្រែយត្តាមឱ្យទិន្នន័យក៏ ទោះជាបុគ្គលិក ទោះជាសម្បែកភាពក្នុង
ក្រោរទួលខុសត្រូវចំពោះសុខមុខភាពសំរាប់អ្នកជំនាញ ក្រោរយ៉ា សត្ថិភាព
ទាមទារការគោរពដីវិតស្សែស្សែនៅបីដែនដី ជាតិសេស ជីវិតមនុស្ស។
យើងមានសម្បូជ្យាគេះខ្លោះដើម្បីកំរើកហេយបានទូវ ការប្រើប្រាស់បច្ចេក
វិទ្យា ។ យើងវិតខំណុបបំបាត់វប្បធម៌ប្រើប្រាស់និយម និងធ្វើហេយប្រសើរ
ឡើងនូវគុណភាពនៃជីវិត ។ សត្ថិភាព គឺជាដូចខ្លះ-ដែលក្រោរឡើងដោរដោយ
បានទិបញ្ញប៉ុច” ។

ប្រកប: អតិថជនរបស់ Elizabeth Bernstein ក្នុងប្រព័ន្ធប័ត្រពិតិមានប្រះសង្ឃោត្រ ខេកក្ខែង
ឆ្នាំ១៩៩២ មានចំណោមដើម្បីថា ”មានសំអាតស្ថាប្រឆ្លាក់យ៉ាង” ។ អតិថជនសង្គមចិត្តឱ្យ
កំណត់សត្ថិភាពរបស់កម្ពុជា ក្នុងប្រព័ន្ធប័ត្រពិតិមានប្រះសង្ឃោត្រ” ផ្សាយនៅខេមករ
ឆ្នាំ១៩៩៤ សេរសរជោះយ៉ា Joe Clare Hartsig រួមជាមួយ Walter Wink ។

ការសង្គម ឯធមានរំលើរបស់ Alan Channer អំពីអ្នកយករួលឃ្លោះសំរាប់ ការប្រើប្រាស់និយម
នូវការសង្គមដើម្បីបែលសន្និភាពពិភពលោករបស់ប្រជែងកម្ពុជា ។ ក្នុងប្រព័ន្ធប័ត្រពិតិមានប្រះសង្ឃោត្រ
ប្រះសង្ឃោត្រ ទៅជាផ្សាយនៅខេមករ ឆ្នាំ១៩៩៦ ។ អតិថជនសង្គមចិត្តឱ្យតាម on-line ។

គោរពទំនាក់របស់អ្នកការសហប្រជាតិដែលផ្សាយពិតិមានអំពីសន្និសិទ និងសេចក្តីផ្តើមការអំពី
វប្បធម៌សត្ថិភាព ។

ចម្លៃយោត្តាណីអាគីណ៍

សំគាល់បង្កើត

៤ ន

ខេត្តសកា ឆ្នាំ១៩៩៨ សម្រួលព្រះមហាយោសនន្ទ ត្រូវបានដឹកជញ្ជូនយោត្តាណីអាគីណ៍ ៤ ដែលបានរៀបចំឡើងជាប់ព្រំដែនប្រទេសវេរិចណាម ។ ធម្មយោត្តាណីអាគីណ៍ ៤ នេះជាតារិយភាពបានប្រចាំថ្ងៃ និងដឹកជញ្ជូនជាន់ ១០ លានគ្រាប់បង្អប់ នៅក្នុងដី ។ គ្រាប់មិនទាំងនេះទេ តែបន្ទាល់សម្បាប់ និងធ្វើរោគរបុសដល់កុមារ និងត្រូវបានរៀបចំឡើងជាប់ព្រំដែនប្រទេសវេរិចណាម ។ ក្នុងពេលកំពុងធ្វើធម្មយោត្តាណីអាគីណ៍ ៤ នេះ ត្រូវបានប្រចាំថ្ងៃ ៣៥០០០ នាក់ ដែលបានតាំងត្រូវដល់យុទ្ធសាស្ត្រការបាយបាត់ការប្រើប្រាស់មិន ។

នៅព្រំដែនរវាងប្រទេសវេរិចណាម និងកម្ពុជា ធម្មយោត្តាណីអាគីណ៍ ៤ បានជួយស្ថាតមនឹងជាមួយក្រុងដីនៃនំនួនអនុរាយសាសនានិមីសនិកាត ដែលបានចាកចេញពីបន្ទាយបំបាត់មនុស្សនៅ ឱ្យសម្រួលស្រួល ប្រទេស ប៉ុទ្ផោ កាលពីឆ្នាំមេន ក្នុងដំណឹងនោះទៅប្រទេសជប់ ដឹកជញ្ជូនរួមចំណែកខ្លួន ៤០ ឆ្នាំ នៅការទម្រង់ការប្រើប្រាស់គ្រាប់បំបាត់ក្រុងបិវីសិម័យ ។

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៨ ធម្មយោត្តាណីអាគីណ៍ ៤ ត្រូវបានធ្វើដំណឹងចំណែកខ្លួន ក្នុងបិវីសិម័យបំបាត់ ស្ថិតនៅ ទិសពាយពុំទៅប្រទេសកម្ពុជា ជាអគ្គិសនាជាជីវិតរបស់ពួកខ្លួន ក្នុងបិវីសិម័យបំបាត់ នៅក្នុងបិវីសិម័យបំបាត់ ដឹកជញ្ជូនរួមចំណែកខ្លួន ៤០ ឆ្នាំ នៅការប្រើប្រាស់គ្រាប់បំបាត់ក្រុងបិវីសិម័យ ។

រវាងកងទំពារដើរកិច្ចាល ជាមួយកងទំពេខ្សែរក្របាម ។

ເລາກ ພາຍໃນ ເມືອງກຳເປົດຕັ້ງຂ່າຍ ມາຮັບຊີ່ຖຸຜູນທີ່ບູດໃຈຕີ ຕະເກມ
ກີກີຕີ ຜອ ໃໝລຫາວເຫຼື້ອກາຣເຄສະໄໝເປົ້າມຸ່ນັ້ນພາຍໃນຍົງຍະນາສີສູງຮຽບສ່ວນ
ສະໜູດຕະເກມ ພາຍໃນ ເມືອງກຳເປົດຕັ້ງຂ່າຍ ” ດັ່ງນີ້ແລ້ວ ທັນເບດຖະກິດຕົກສຳກັບ
ຍຸງໃນເນື້ອທານະລູບເປົ້າມີຄວາມສົ່ງສົ່ງໃຫຍ່ ” ແລ້ວ ພາຍໃນ ມາຮັບຊີ່ຖຸຜູນທີ່ບູດໃຈຕີ

“សម្រួចព្រះមហាយោសទន្ទ ទ្រង់ជាម្នកលើកទីកិច្ច ជាម្នកបណ្តុះចន្ទេះ របស់យុវជនយ៉ាងសំខាន់ សម្រួចមិនចានអត់ទេដោម្បួយភាគីណាម្បួយ ដែលកំពុងច្បាប់នៅត្រា មិនចាត់ជាកាតីខ្លួរក្រោហម បុជាកាតីរដ្ឋាកិចាល បុំន្តែ សម្រួចចានជាក់ព្រះការឃបស់ព្រះអង្គគន់ទេដោម្បួយព្រះពុទ្ធឌ ”។

សម្រួចសង្ឃរាជម្បួយអង្គុខាន់សាសនាងកនិយមបានអារម្មណ៍រាជសារ របស់ សម្រួចព្រះមហាយោសទន្ទ “សត្វិភាពជាថំណុចនៃការមកដល់ និងសត្វិភាពជាថំណុចនៃការចេញដំណើរ នេះជាមូលហេតុដែលយើង ត្រូវបាប់ផ្ទើមម្បួនទៀត មួយដំបានម្បួន។ ហើយយើងមិនកចិយចាំពោះ ដំណើរនេះ បញ្ជាផីជាអារុធរបស់យើង មេដ្ឋានឯករុណាកីជាប្រាប់ សតិតិជាអារិក្រាប់ យើងធ្វើដំណើរហូតទាប់កំប្រឡើសកម្ពុជា និង ពិភពលោកទាំងមូលមានសត្វិភាព” ។

នៅខែវិច្ឆិកា សម្រួចព្រះមហាយោសទន្ទ បានយានចោរូល្អូល្អូល្អូ សន្តិសិទ្ធិម្បួយដូចជាអ្នើវិញដោយរាជជាតិបានកម្ពុជាសិរីអំពី “ព្រះពុទ្ធសាសនា និងការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមខ្មែរ” ។ សន្តិសិទ្ធិនេះរៀបចំនៅក្នុងវត្ថុម្បួយសិទ្ធិនៅ ជាយក្រុងបាត់ដីបង ម្ចាយប្រហែល ៣០ គិឡូម៉ែត្រ ពីទីកិចិដែលត្រូវបាន ដោយខ្លួនរក្របាម ។ ត្រូវឱ្យកាលនេះ សម្រួចព្រះរាជអគ្គមេបេសី មុនិទាធ សិហនុ ព្រះអង្គុបានយានធ្វើជាប្រះរាជរាជធមិបតីដីខ្ចោះខែសំរែក្នុងកម្ពុវិធី ពេលវ្រឹក ព្រះរាជអគ្គមេបេសីសម្រួចព្រះរាជអគ្គមេបេសី បានព្រំងរាយ កម្ពុវិធីបានប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងអធិកអធិម ដោយមានការដោះស្រាយអណ្តិភាព ដំពីរក្បាលទៅក្នុងស្រែៗទីកិចិកវត្ថុ ព្រមទាំងការប្រួចប្រាស់សង្គមសត្វិភាពដែរ ។ សន្តិសិទ្ធិនេះមានអ្នកចូលរួមចំនួន ៣៥០ នាក់ ជាប្រះសង្គម ដូនជី មន្ត្រីរបស់ រាជជាតិបាន ព្រមទាំងបុគ្គលិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាកិចាលបានមកដូចបីត្រា

ដើម្បីពិភាក្សាតាមអំពីបញ្ហាឯ៉ាន់ទេសយុទ្ធនៅវិជ្ជា អ្នកចូលរួមទៅក្នុងសន្តិសិទ្ធិមានសកម្មភាពមួយចំនួន ដូចជាការខែងទេសយុទ្ធនៅត្រា កែតអំពីការពិភាក្សា ការនិយាយកំប្លែង ការធ្វើសមាជិ ការសួគ្រប់មិនបានបែកត្រា ដោយបានតាំយកទៅជាមួយនាយកដៃនេះទីនឹងមានជីវិ៍យ៉ាងមុនតម្លៃទៅលើព្រះពុទ្ធសាសនា ជាមួយដានត្រីសំរាប់កសាងសន្តិភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍ ។ ថ្ងៃកំដើរកនាំកម្ពុជា ទាំងអស់បានទេសយុទ្ធនៅខ្វះរីដែរ ហើយ ត្រូវបានយាយចូលរួមទៅក្នុងសន្តិសិទ្ធិនេះដើរដោយ ព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលថា “ទំនាក់ទំនាក់នៅក្នុងប្រទេសជាតិ” ។

ក្នុងព្រះរាជបន្ទូរកចាត់បារបស់ សម្រួលព្រះមហាយោសនទួល ត្រូវបានព្រះបន្ទូលថា “ប្រសិទ្ធភីអ្នកបើកបរយោនាគិតិ៍ស្រីនេ តើតាតំអាថបើកបរួចមេះ? ប្រសិទ្ធភីបើបុគ្គលិមមានមិនស្ថាប់ទេ បុគ្គលិកនោះមិនអាថទាំយកសន្តិភាពមកផ្លូវប្រទេសជាតិទេ” ។ ផ្សេវពេលទំន់ទំន់ពិភាក្សាចូលរួមទៅក្នុងសន្តិសិទ្ធិ សម្រួលព្រះមហាយោសនទួល និមន្តយោនជុំសុរសុខទុក្ខត្រួតសារជនកេវសម្រួល ដែលបានវិលត្រឡប់មកដល់ភូមិស្រុករបស់ពួកគេវិញ សម្រួលបានជូនជាមួយគ្នាដូចសារដែលរស់នៅលើដីជីមុយក្បាលត្បូច ក្នុងទិន្នន័យមាត្រាយ៉ាងសោះកគ្រាប់បាននៅត្រោះពីធនាគិតិនេះ សម្រួលបាននិមន្តមកដល់កម្មាមំងចិត្តនិងបានប្រសិទ្ធពេលដែលជ្រើនរៀន៖ ។

ធម្មមេរោគសាស្ត្រ

អង់គេងក្រោមឈើ

៤ ឯ

ឆ្នាំ ១៩៩៦ សម្រួលព្រះមហាយោបលនទ្ទេ ត្រូវដែលបានព្រមទាំងយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីរាយការការប៉ែត្រាយឱ្យយោងអនាគិបតេយ្យនៅក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា ។ សម្រួលបានដឹកការធំជម្លួយបាន ដើម្បីកម្រិចនេះដោយការយក ចិត្តទុកដាក់ទៅឈើការបានតែងតាំងផ្លូវយឱ្យ កំពើការរំលោភបំពានដោយអំណាច យោង ការការប៉ែយឱ្យខុសឆ្លាប់ និងការបន្ថុសង្គមាសុិវិល ។ សម្រួលព្រះមហាយោបលនទ្ទេ ត្រូវបានចងុលបង្ហាញក្នុងពីការទំនាក់ទំនងរវាងព្រៃយឱ្យជាមួយ ជីវិតមនុស្សនៅក្នុងទូទៅបញ្ហាតិនៃព្រះពុទ្ធបានធ្វើឡើង ដើម្បីសំម្រេចនូវការប្រើប្រាស់អំពើហិង្សាដែលកើតពីការបន្ថុប្រយុទ្ធត្មានរវាងកន្លែងពាណិជ្ជកម្មបានជាមួយកងទែនដែលជាមួយកងទែនខ្លះរកបាយបណ្តុះបាយប្រជាធិបតេយ្យ ខ្លួនរាយការប៉ែនទាក់រវាងគ្រោះថ្វាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ ។

ធម្មបានបានមនុស្សចូលរួមចំនួនប្រាំពីរបយនាក់ ដែលធ្វើដោយ ផ្តល់ការតែខេត្តមួយចំនួនដែលទទួលរងពីការការប៉ែត្រាយឱ្យធ្វើឲ្យនាំច្បាប់ ។ ធម្មបានធ្វើដឹកដាក់ដើម្បីយឱ្យចំនួនពីរពាន់ដើម្បីតាមដូវិក ព្រមទាំងបាន ដែកខិតប៉ែណ្ឌុងព្រៃយឱ្យកំពើការបានតែងតាំងផ្លូវយឱ្យចំនួនទៅ៩០០០០សន្តិក ។ ធម្មបានរៀបចំការពិភាក្សាបានដោរណ៍នៅតាមកូមិស្សុកដែល ធម្មបានផ្តល់ការតែងតាំង ។

នៅតាមក្នុងស្រួកនិមួយៗ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់បានធ្វើ
ពិធីបំបុសដើមឈើដើម្បីបញ្ជាក់អំពីធនធានរបស់ផ្លូវជាតិ ព្រះអង្គមាន
ព្រះរាជបន្ទូលថា “បន្ទាប់ពីការបំបុសនេះខោ ដើមឈើនេះបានភ្លាយជាប្រោះសង្ឃ ប្រសិនបើជនធម្មាក់សម្ងាប់ដើមឈើនេះ ប្រព័ន្ធដឹងជាសម្ងាប់ប្រោះសង្ឃ” ។

សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់បានបញ្ជាក់អំពីថ្វ៉ែនព្រះពុទ្ធសាសនា
កណ្ឌឱមួលដ្ឋានគ្រឹះសំរាប់ការង្រៀះជ្រើសរើស ការបណ្តុះមេត្តាចមិ សម្រួចបាន
ពន្យល់អ្នកស្អាប់ថា “សូមអក្រាប់មិនទៅគំនុំបេញពិចិត្ត” ព្រះអង្គត្រង់បាន
ពន្យល់អំពីការទំនាក់ទំនួរយ៉ាងដើតស្ថិតវារាងវ្រោះដើម្បីជាមួយពុទ្ធសាសនា
“ប្រោះសង្ឃនៃពុទ្ធសាសនាកដែលនៅក្រោមដើមឈើ និមន្តក្នុងនៅក្រោម
សហស្ស្រីក្នុង នៅក្រោះដើមឈើ និងជាប្រិស្សន និងជាប្រោះត្រួតខ្លួន” សម្រួចត្រង់
បានពន្យល់ឡើតថា “ប្រោះសម្ងាត់មួនត្រូវប្រសិន្តរោននៅក្រោមដើមឈើ ត្រានេះ សម្រួចព្រះមហា
យោសនទ្ទ តុក្ខុងម្នប់ដើមឈើព្រះអង្គមាននិរបាបទស្សនប់ ត្រង់បានបន្ទាក់
ពុរិះអំពីរបៀវបច្ចុប្បន្ននៃដើមឈើជាមួយសមាជិ គឺការដកដងដើម្បីក្នុងព្រះពុទ្ធ
ពាណិជ្ជការមេនីយចារាការដកដងដើម្បីបច្ចុប្បន្ននិងការដកដងដើម្បីមេចពុ ជីវិត
រស់នៅជាមួយនិងការដកដងដើម្បី ប្រសិនបើគានសន្តិភាពនេះទេ ជីវិតក៏ត្រានៅដែរ
ថា ដកដងដើម្បីបច្ចុប្បន្ននៅក្រោមត្រូវដែរ យើងដើរកាលវ៉ាថ្វ៉ែ ប្រសិនបើពុំមាន
ការប្រតិបត្តិបែបនេះទេ ជីវិតក៏ត្រានៅដែរ ។

សរូបត្រង់មានព្រះបន្ទូលនៅឡើតថា “នៅពេលដើមឈើគោរពបិស្សាន
ធម្មជាតិនិងផ្តល់ជលប្រយោជន៍មករោគយោដើរវិញ ដើមឈើប្រព័ន្ធដូចជាម្មាយខ្លួន
ដើមឈើដើម្បីបង្ហាញការបង្ហាញក្នុងក្រោមត្រូវដែរ យើងដើរកាលវ៉ាថ្វ៉ែ ប្រសិនបើពុំមាន

ឯកទ្រប់យោនមករោយយើង-ដូចជាដៃព្រឹក មេក ដើម ដើមលើផ្តល់
ចំណុចរោយយើង និងតាមបំពេញសេចក្តីថ្លែករារបស់យើង បុន្ថែប្រសិទ្ធភី
យើងការបំដើមលើ និងធ្វើការបានតាត់ភ្លើង ដើមលើបង្កើតទីក្រុង
ធម្មូយក្រាសាធារណ៍ ដើម្បីសំរាប់ការរារឡើង យើងនិងការរារបិស្ថាន
នេះជាព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដៃ” ។

សម្រួលព្រះមហាយោសទ្វ មានព្រះបន្ទូលបន្ទាន់ព្រំពេជា “ពេលដែល
យើងសុខចិត្តប្រមុនទូលចាំយើងជាដៃព្រឹកមួយនៃមហាផ្សុគ្រួលមនុស្ស¹
ជាតិ-កសិបុរស ត្រីព្រឹកបំបុន្តែក្នុងពេលមានបុន្តែង-ត្រីស្អែក បុគ្គិក ឬចេះយើង
គូរអង្គូយដីនៃក្នុងកម្មរោគយកសាងសង្គមភាព ។ ខ្ញុំសូមបួនសូន្យដោយ
បានសំបេច្ចុវិសនិភ័យកៅកែកកៅកដែលបានជួយបីដែលបានកិច្ចការ
និងការទាំងកិច្ចការសន្តិភាពនេះ ជួយមនុស្សជាតិរោយពេលរោគយោងដោយដោយ
ត្រូវ ។ ខ្ញុំសូមបួនសូន្យដោយយើងទាំងអស់ត្រូវបានសំបេច្ចុវិសនិភ័យកៅស់
មួយជីវិត ហើយជួយប្រជាច្រើនដែលការទាំងអស់រោយរូចចាកទុក្ខ” ។

នៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៨ សម្រួលព្រះមហាយោសទ្វ ត្រូវបានរៀបចំ
អត្ថបទមួយមានចំណងដើម្បី “មនុស្សជាតិ” បង្ហាញនៅកិច្ចប្រជុំ
ភ្នៀតសេដែលមែនក្នុងការប្រមូលដីព្រះសង្គមពីពុទ្ធសាសនា និងត្រីសុ
សាសនា ។ កម្ពុជាជីវិតនេះប្រារព្យជាមួយនឹងការប្រជុំស្ថាបនិយមភ្នៀតសេដែល
ដោយខ្លួនចាក់គឺ ជាលំនៅស្ថានរបស់អ្នកនិទ្ទេអំពើដឹងទីតួន្យេរឿងភាពប្រាក់គឺរោក
ចុះម៉ាស់ មិរកុន ។ កិច្ចប្រជុំ ភ្នៀតសេដែល រៀបចំទីតួន្យេសំរាប់ផ្តល់កិត្តិយសជូន
រោក ចុះម៉ាស់ មិរកុន កុងការប្រើប្រាស់របស់រោក ដើមីស្ថាបនា ចំណង
មិត្តភាព ការស្ថាន និងការយល់ត្រានរាយការតូលិកសាសនា និងព្រះពុទ្ធសាសនា ។
ស្ថិតិសិទ្ធិនេះ បានទទួលការខ្លួនម្នាក់នូវការសន្លាការនៃបញ្ហានិត់នៃអន្តរសាសនា ។

សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់មានព្រះរាជបន្ទូលថា ”យើងជាពុទ្ធសាសនិក ត្រូវស្វែងរកសេចក្តីភាពបាន ដោយចេញពីវគ្គរបស់យើង ហើយចូលទៅការអំវត្ថិភាពដែលមួយឡើតិ៍មទូសុយជាតិ គឺវគ្គបានចេញទៅដោយសេចក្តីនឹង។ ប្រសិនបើយើងណាប់ព្រះពុទ្ធប្រើត្រីស្ថិតិ យើងមិនអាចធ្វើឱ្យឯើងឡើងទេ។ ជីវិក្សសខ្លួន-ជីវិក្សសសិក-ពន្លនាការ-កំហែអ្នកទិទាល់ក្រស់ទៅអភិឃន្តសមរភូមិនិងក្សាយជារគ្គរបស់យើង។ យើងមានការងារប្រើបាយការសំណែលត្រូវធ្វើ។

បន្ទាប់ពីការបង្ហាញរបស់ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ព្រះសង្ឃឹមបុន្ណោះនាម អេស្រីន និស្សីម៉ែរ មានសង្ឃឹមដែលការងារអ្នកចូលឲ្យមជាប្រះសង្ឃឹមដូចជាឌីជាបាយបានរៀបចំការងារបស់ព្រះអង្គទេការអង្គង់និងនរោងសខ្លួន ខ្លួនទៅក្នុងទីក្រុងប្រទេសថែកាលពីបុន្ញនានផ្ទាំកណ្ឌុងខេត្ត។ ព្រះអង្គបានដំណាក់ដំណើនៅ ជនក្សាយសខ្លួនទៅក្នុងជីវិការងាររបស់ព្រះបន្ទូចបន្ទូច ខ្ញុំពានយើងព្រះវិហារ មួយធ្វើអំពីបុន្តែ កសាងជាបាបេណ្ឌាជាសន្តិសុខ និងការងារបន្ទាប់ពីការងារមានព្រះពុទ្ធមួយអង្គភន្តែសមាជិក”។ ព្រះសង្ឃឹមបុន្ណោះនាម បានងាកទៅរក សម្រួចព្រះសមហាយោសនទ្ទ ហើយបានប្រែការបាន នារទ្រព្រាយសម្រេចដោយមានសង្ឃឹមដីការណ៍ឃើញថា ”សម្រួចជាមួកសំណង់ទេៗ ហើយ!” ខ្ញុំព្រះករុណាសូមស្អាត់ថាតីព្រះអង្គបានធ្វើឱ្យឯើងឡើងទេៗ? ” សម្រួចត្រង់មានព្រះបន្ទូលតបិរិញ្ញា ទីក្រុងសន្តិភាពសំរាប់ខ្លួនឯង និងការចេករំលែកជាមួយអ្នកដែល ”

សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់មិនបានក្នុងប្រែការសង្គមទៅប្រុការពិភាក្សាស្ថិតិអំពីគោលនយោបាយ និងបញ្ហាខាងសាសនវិទ្យានេះ នៅពេល ក្រុមត្រីស្ថិតិសាសនិកបានព្យាយាមទាក់ទាញព្រះអង្គ ដើម្បីអោយព្រះអង្គ

នាកចេញអំពីដែលប្រតិបត្តិជាក់ស្ថានរបស់ព្រះអង្គភាប់ជាមួយបញ្ហាពស្តឺ
ជាមួយនិងអំពីអយុត្តិធមិ សម្រួលទ្រង់បានបងិសជករភាក់ជាមួយការពិភាក្សា
អំពីយុទ្ធសាស្ត្របូយុទ្ធផិធិ ដោយព្រះអង្គគ្រាន់ពេមានព្រះវាទបន្ទូលមុនហើយ
មុនខ្សែតអំពីពុទ្ធមិរដឹងខត្តុអត្ថមរបស់ព្រះពុទ្ធដែលប្រង់បានណែនាំមនុស្ស
រោយកសាងសន្តិភាពដោយខនង ។

នៅថ្ងៃចុងបញ្ហាប់នៃសន្តិសិទ ត្រូវសេវ៉ែន សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទ
ប្រង់បានដឹកវារំព្រះសង្គ ដូនជិនមនុដើរសមាជិកនៅក្បែរផ្លូវរបស់លោក ឬម៉ាស់
មីរកុន ។ សម្រួលយាយងារវំពុំមួយអង្គនេងនៅខាងក្រោមយោុជាសង្គ វិនអ្នក
ចូលរូមទាំងអស់បានមកដូចត្រូវព្រះអង្គ ក្រារនោះមានដូនជិនម្នាក់បានវិលីក
ថា សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទ ប្រង់បានដឹកវារំព្រះសង្គធ្វើឱ្យមួយក្រោមដើម្បី
សន្តិភាពនៅប្រទេសកម្ពុជា ដែលនៅត្រាខ្សោះកំណត់ដោយសារសង្គម ។

នៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៨ សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទ យាយងទេទិន្នន័យ
រដ្ឋន ប្រទេសក្នុមារ ដើម្បីជួបជាមួយអ្នកស្រី អង់សាន ស្តីដី និងមន្ទិសង្គ
មួយចំនួនខ្សែត ។

ឆ្នាំក្រោយមកឡើត សម្រួលបានដូចជាមួយសម្រេចសង្គជាន់ខ្លស់នៅ
សាសនាកាតូលិកនៅទីក្រុងស្រាវជ្រើសរើស ដែលដូចមានស ប្រទេសមុចសិរិចក្បែ។

ខែកុមេ: ឆ្នាំ ១៩៩៨ សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទ ប្រង់យាយងទេទិន្នន័យ
ក្នុងសន្តិសិទស្តីអំពីបណ្តាញអន្តរជាតិដើម្បីលើកកំពស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ។

ប្រកប:

អតិថជនចំណាំសុខសិរីពី "មនុស្សជាតិ" មានភាពៗនៅក្នុងសេវាឯករាយនេះ ។

ពីមានបានមកពីសម្បត្តិភាពដើម្បីសាសនា និងអភិវឌ្ឍ មានគោលទៅក្រោម ។ ពីមានទូទៅលានវគ្គបច្ចេប់លោក Alan Channer តាម on-line ផ្លូវការ ក្នុងចំណងជើងអភិវឌ្ឍបច្ចេដើម្បីការជាសំបុរី

ខ្សោយកាត់សម្រេចក្នុងពិធី Gethsemane Encounter រក្សាទុកដានកសារដើម៖ តំកល់នៅមហាផីរីកាលបី Notre Dame MID ០០៩៖ ក្នុងកិច្ចសន្តាក់នៃសាសនា នកសារជាសម្រេច និងរូបភាព ដែលមានលេខលេខជាអក្សរ AMID ២១៤៤១-២១៤៤៨ ២ នកសារជាសម្រេច ចំនួន៥ ការសំពិន្ទុ ៣៩ ១៩៩៦ - ០៧៩៣ កុងពិធី Gethsemane Encounter រួមទាំងកិច្ចសម្រាប់នកសារជាសម្រេច របស់សម្រេចប្រព័ន្ធមហាយោសនន្ទៃ AMID ២៤៤១២ CB: ៤-កិច្ចសម្រាប់នកសារជាសម្រេច ប្រព័ន្ធមហាយោសនន្ទៃ ៣៩ ១៩៩៦-០៧៩៦ ។ នៅកិច្ចពិភាក្សា AMID ២១៤៤០ CB: ២ ឥត្តមគគិតិប្រព័ន្ធសម្រាប់នកសារជាសម្រេច និងទូទៅសារជាមួយការទំនាក់ទំនងនៃអ្នក ។ នកសារបែងចែកប្រព័ន្ធមហាយោសនន្ទៃ ជាមួយប្រព័ន្ធដែលជាសាស្ត្រ Samu Sunin ផ្លូវ ១៩៩៦-០៧៩៦ ។ សម្រេចនៃកសារដើម្បីកិច្ចសន្តាក់ប្រព័ន្ធសម្រាប់ក្រុងពិភាក្សា LDL Christian Century ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ។

ធម្មូយរាជ្យនេតិវិកីំំ

អំពើរាជ្យស្ត្រែច្បាប់

៤ ៤

ធម្មូយរាជ្យនេតិវិកីំំនៅត្រាំទេន ជាប្រើត្រួតការណ៍ធម្មូយយ៉ាងសំខាន់
នៅក្នុងការធ្វើដំឡើងបំផុតរបស់រាជ្យនេតិវិកីំំ ធម្មូយរាជ្យនេតិ
នានាដើលើផ្លូវការជាអាណាព្យាយកនាគមកុម្ភមកលើធម្មូយរាជ្យនេតិវិកីំំ ន
ដែលបណ្តាលរការយកមុន្តុស្សុម្មូយចំនួនបានស្ថាប់ ធម្មូយរាជ្យនេតិវិកីំំនាន់
កំណត់ការចេញដឹកឈានឱ្យបានដើរ ដើរទៅទីក្រុងថែលិន និងមកបញ្ចប់
នៅខេត្តបន្ទាយមានដើរ ការសែគភ្លៀបញ្ចប់បានរការណ៍ឱ្យ ធម្មូយរាជ្យ
ត្រាំនេះមានអ្នកចូលរួមចំនួន ២៣០ នាក់ ។ តុងព្រះរាជប័ណ្ណដើរឯករាជ្យនេតិ
ជាតិ សម្រួលព្រះមហាឨោយសន្និ ត្រូវបានដើរត្រូវរការយកមាននឹកកំលងទោស
ដល់ទាបនៃខ្លួនរកបាយរួមទាំងអ្នកការប្រព័ន្ធមូយចំនួន ដែលបានទទួលស្ថាល់ចំពោះ
អំពើរាជ្យកំដែលខ្លួនបានប្រព័ន្ធ ហើយបានលេបបង់អំពើទាំងនេះទៅលើ
រួមទាំងការលេបបង់ចោលនូវអំពើបិន្ទុ តុងនោះដែរគឺជូនការលើកកំលងទោស
ដល់មេបញ្ចាការខ្លួនរកបាយ (មិនស្ថាល់លេខាង) ដែលបានដោះដល់នូកក្រុង
ធម្មូយរាជ្យកាលពីត្រាំទេន ។ ក្រាយមកមេបញ្ចាការរូបនោះបានដូចអ្នករៀប
ចំធម្មូយរាជ្យនេតិវិកីំំមួងឡើត ។ ពេលនោះធម្មូយរាជ្យបានមកដល់ក្រុង
ថែលិនដោយសុវត្ថិភាព ហើយបានឈប់សំចតនៅទីនោះ ដើរឯករាជ្យកំសំសេចក្តី
អំពើនានារការយកមានសន្និភាព និងការធ្វើដំឡើងជាតិ ។ នៅពេល សម្រួលព្រះ
មហាឨោយសន្និ និងក្រុងធម្មូយរាជ្យកាលដល់ក្រុងថែលិន ត្រូវរាជ្យខ្លួនរកបាយ

ដែលមិនធ្លាប់យើង និងមិនបានស្អាត់អំពើជម្លាយក្រាតាំត្រាចេញមកមិនក្នុង
ដីលើរនេះដោយភាពចំណូក និងពេរាណពេញដោយសេចក្តីវិគីបច្ចុប្បន្នក្នុងនេះ ។

លោក អៀង សារី ជាមួយឯកទាំងខ្លួនខ្លួន មានលំដាប់ទី ៣ បន្ទាប់ពី
បូល ពក បានចេញមកស្ថាគមន៍ សម្រួលប្រាមហាយោសនទួល និងអ្នកដៃងីរ
ព្រះអង្គនាល់យានមកដល់ក្រុងបែលិន ។ នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែមិថុនា លោក អៀង
សារី បានបង្ហាញឡើងនៅថ្ងៃពេលប្រាមហាយោសនទួល ដើម្បី
ទទួលការប្រសិទ្ធភាពអំពីព្រះអង្គបើយបានស្នូលម្នាក់អារុំដ ។ ការស្នូលក្នុង
បំណងសន្តិភាពជាការក្រោប់ក្រាន់ ដែល សម្រួលប្រាមហាយោសនទួល ត្រូវបាន
ឱ្យអភិយត្តលោក អៀង សារី សំរាប់បើកដូវិជ្ជការផ្សេងៗផ្សេងៗតិ ។ សម្រួលប្រាម
ហាយោសនទួល ត្រូវបានប្រាមបន្ទូលចោរ “ ក្នុងប្រាមបន្ទូលសាសនា នៅពេល
បុគ្គលិនូលស្អាត់អំពើខ្លួនដែលខ្ចោនប្រព័ន្ធឌីតុល បុគ្គលិនោះសុំអភិយ
ពិប្រះក្នុង ប្រាមបន្ទូលអភិយត្តខ្លួនបុគ្គលិនោះ ” ។ “ យើងមិនបានដឹងថ្ងៃសំ
ចាល់លោក អៀង សារី និយាយការពិតបុរាណកុហក បុំន្តែប្រាមបន្ទូលខ្លួនអភិយ
ត្រូវបុគ្គលិនបោរកណិត ដោយពោះបង់ចោលការប្រយុទ្ធដែល ” ។

ជនបរវាង សម្រួលប្រាមហាយោសនទួល ជាមួយលោក អៀង សារី
មានរយៈពេលខ្លឹម សម្រួលបានប្រាមបន្ទូលចំកិមនុល ចេញពីដែលបច្ចុប្បន្នដែលលោក
អៀង សារី ដែលជាការបង្ហាញចាប្រាមបន្ទូលបានប្រាមបន្ទូលចំកិមនុលការដោតិសស
ទៅលើលោក អៀង សារីទៅ បន្ទាប់មក លោក អៀង សារី តាមដឹងលើសម្រាប់
យានីទៅវិត្តការងារដែលក្រុងបែលិន ដែលស្ថិតនៅលើក្នុងជាយក្រុងបែលិន ដើម្បី
ធ្វើកិច្ចបង់សងមួយរយៈពេលខ្លឹម ។ ត្រានោះយើងបានបង្ហាញក្រុងបែលិនដែលមួយ
ពីកំន្លះនេះ បន្ទាប់មកក្នុងចម្លាយក្រាតានបន្ទាន់ដើរទៅមុខទៀត មន្ទិនុក
មុខអាការនៅក្រុងបែលិន បានផ្សេងៗផ្សេងៗដើរបន្ទាន់អំពើជម្លាយក្រាតានការ

អង្គធានមូលដ្ឋាន និងប្រជាជននៅតាមដូរដែល សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ
ត្រង់យោងផ្តល់ការតាំង

អតិថិជនរបស់រយនាក់ រួមទាំងក្រុមត្រួវរបស់ពួកគេ បានតុប់ពេន
ខ្លួនប្រាកាយដោយស្ថាតបាត មានសំលោះកំបាត់ជីថិ៍ និងចំណាតមនឹងលេកវិ
ធុយាណាព្វាប់ ដោយពួកគេមិនដឹងប្រាកដថាជម្លួយបាត់តាមដូរដែលបាន
ពួកគេបានព្រៃំមិនបាន ឬបុរាណទៅរាយការសំរាប់ប្រទេស និងដូចនេះអ្នក
ដើរក្បែន ដែលមានការស្វើយហត់ ។ ឧបាយពេលពួកគេកំពុងដំឡើលិកមនុ
តិ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ និង ព្រះសង្គ្រោះក្បែនជម្លួយបាត់ អ្នកស្រួក
នៅថ្ងៃបីនិនាគំត្រានិយាយថា ពួកគេព្រៃំមួនរដ្ឋជាប្រជាធិបតេយ្យ និង
ព្រះពុទ្ធសាសនា ។

ដោយ ន្មាយ ជាម្មាស់ហានេលក់ទំនិញមួយកន្លែងមានឈ្មោះថា ប្រឈុយ
នៅឯធនក្រឹងប្រឈុយដែលឱន បានប្រកាសថា ” ពួកយើងខ្ញុំស្មោះយើរការយោបាយសំ
ដោយបានដូចខ្លួនបាន សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ និងជម្លួយបាត់ដែលបាន
ទិម្នុមកដល់ខីទេះ ។ នេះជាការបញ្ជាក់ថាលើសប្រាមជិតចប់មែនខែនបើយ
ពួកយើងនឹងមានជីវិភាពសម្រាប់សម្រាប់ កាលពីមុនយើងតែចូលព្រៃំ
គេចិត្តរាប់ផ្ទាន់ តើម្បូរនេះមានការអភិវឌ្ឍន៍ ដូចជាការសាងសង់ដូច៖
ការធ្វើចូរ និងស្មោះហំហេរការ ។ ”

អ្នកស្រួកបីនិនាគំប្រាកាយបានដូចនេះ បានប្រមូលដូចនាគោនៅតាមដូរ
ដើរក្បែនដំឡើលិកមនុតិ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្ទ ក្បែនជម្លួយបាត់បាន
ដើរមួយបុគ្គលិកប៉ែនិនរយៈពេលមេនាទិ មុនពេលថាការព្រៃំនេះ ដោយបាន
បន្ទូលទុកនូវសេចក្តីពិកាណិកពិសេសការកំសែក អ្នកស្រួកនៅថីនោះ សម្រួចព្រះ
មហាយោសនទ្ទ មានប្រជាបន្ទូលប្រាប់អ្នកកំសែកថា ” តើម្បូរនេះយើងមាន

សត្វិភាព ៩០ ភាគរយបៀយ នៅសល់ដែល ១០ ភាគរយបុណ្យឈាម ជាមួយពួក ខ្សោរក្រហមមួយចំនួនដែលនៅក្នុងសាធារណ៍បញ្ហាប្រាប់មិន នឹងការមិនទាន់ ឬសម្រេចគ្នារវាន់ប្រជាផីន” ។ ក្រោយពេល សម្រួចប្រះមហាយោសទូ ត្រួចយកដោយលោកបាននិយាយថា “ប្រាប់វាត្រូវបានរបស់សម្រួចប្រះមហាយោសទូ កិត្តិជាមានសារសំខាន់ក្នុងការធ្វើយបិកកំពស់ដែលជីវិការ កសាងសត្វិភាពនៅប្រទេសកម្ពុជា នៅពេលយើងស្ថាគមន់មួយប្រាប់ បានសរបញ្ញាក់ថាយើងបានចូលជាមួយដែលជីវិការសត្វិភាព ដែលបាន ចាប់ផ្តើមអនុវត្តន៍ដូចជាការអប់រំប្រជាផីនថា ប្រទេសកម្ពុជាមិនអាចរស់ រាល់មានជីវិកជាតិសាត់មួយបានទេ ប្រសិនបើកំមានសត្វិភាព” ។ លោក អ៊ូវី សារី បានអនេះអាយុសជាទីថ្ងៃ ក្នុងបាន៖ លោកជាមិនកន្លែងខាងក្រោមទីតួនាទី នៅកម្ពុជានៅក្នុងការសម្រេចចិត្ត លោកមិនបានទទួលខុសត្រូវចំពោះអំពើយោរោះដែលបានប្រព្រឹត្តដោយ ពួកខ្លួនក្រោមទេ ។ លោក អ៊ូវី សារី បានប្រាប់អ្នកការនៃសេត្តថា “នៅវាន់ ក្រោខ្ញុំបានបង្ហាញថាខ្ញុំមិនមែនជាអ្នករួមសាសនាទេ បុំន្តែនៅវាន់ក្នុងចិត្ត របស់ខ្ញុំនូវ ខ្ញុំបានរក្សាទីលើព្រៃនប្រុន្តែសាសនាដោយសម្រាត់” ។ លោកបាន និយាយបន្ថែមទៀតថា លោកបានចាកចេញពីវត្ថុតាំងនៃពីលោកនៅជាតិ យុទ្ធសាស្ត្រ ហើយលោកមានការស្រួចដឹងថាគ្នុងចិត្តបានមួយសាសនា “ខ្ញុំមិនមាន កិរុយភាពនៅក្នុងចិត្តរបស់ខ្ញុំទេ..... ខ្ញុំមិនបានបង្ហាញរោះយោតលូបបំពាក់ សាសនា និងកំឡើចរីត្តិអារ៉ាមទេ ” ។

អ្នកស្រួចដែលមកពីក្នុងមិននៅក្នុងនោះបានចេញមកទទួលក្សាប្រាប់ក្នុងដែរ ដើម្បីសត្វិភាព ហើយបាននិយាយថា ពួកគោនសម្រេចនូវកត្តាពាណិជ្ជៈ

ពួនសាសនាថានត្រឡប់មកវិញ្ញា។ ត្រឡប់មកវិញ្ញាបាយរយៈពេល២០ឆ្នាំ ដែលពីមានច្បាស់សង្ឃឹមសាសនាលើក្រុងខែលិន ។ លោកយាយ ជូន ហេង អាយុ ៦៩ឆ្នាំ បាននិយាយថា “បុំល ពត មិនចូលចិត្តព្រះសង្ឃឹម” លោកយាយបានរលិកអំពីការធ្វើគុណព្រះសង្ឃឹម និងការបណ្តុញព្រះសង្ឃឹមរាយចេញពីតុ “ខ្លួនប្រាប់ខ្លួន” ទៅក្នុងប្រាប់ខ្លួន ។ ខ្លួនប្រាប់ខ្លួន និងបានបង្កើតព្រះសង្ឃឹម ។

នៅពេលដួងយាត្រាបានចេញមកដល់ជាយក្រុងខែលិន មានមនុស្សការអំពីថ្វីនៅឡើង ។ ចេញមកមិលក្បែនដំណើរពេញជាយេសចក្តីវិបត្តិ មកដល់ក្នុងសាធារក្រាលការកែវិនិន៍នៃសមរភិ យើងបានជួបក្រុងជាសិស្សសាលា បានផ្ទើត្រាយជាដួរវាន់តាមដងដូរមានផ្លូវលិបុយ អ្នកស្រួលកន្លែងបញ្ចប់បានចេញទៅទីនៅដួងយាត្រាបានដាក់ជាតុ ។ ចូល ទេស ដួងយាត្រាបានបន្ទាន់ដំណើររយៈពេលពាសបានឯណី ផ្លូវកាត់អតិថិជនិយោជន៍ទៅសំខាន់ៗទៅសំរបស់ពួកខ្លួនក្របមិនដែលបានជាតុខ្លួន ។ ការធ្វើដំណើរត្រូវផ្តល់ការពិនិត្យការពាក្យ ។ សម្រួលព្រះមហាយោសននឹង ត្រង់បានពន្លឺលិខិត្តក្នុងពិភពលោក ។ សម្រួលព្រះមហាយោសននឹងដំឡើងក្នុងដំណើរកសាងសង្គ្រាក់ ។ មិនទាំងនោះគឺលោក៖ ខោស់ និងមោហ៌៖ ១. យើងអាចឈ្មោះលោក៖ដោយអារុធសូរសុរី យើងអាចឈ្មោះមោហ៌៖ដោយអារុធ ឈ្មោះខោស់៖ដោយអារុធមេភ្នាករុណា យើងអាចឈ្មោះមោហ៌៖ដោយអារុធ ឈ្មោះ ការកសាងសង្គ្រាក់បានបើមិនខ្លួនយើងម្នាក់” ។

ព្រះរាជបេសកកម្មដើម្បីសន្តិភាពរបស់ សម្រួលព្រះមហាយោសននឹងបានធ្វើរាយក្រួងខ្លួនក្របមិនបានការភ្នាក់រលិកខ្ពស់ ក្នុងការបញ្ចប់ការពន្លឺ

របស់ពួកគេ ហើយដាកទៅវាការផ្សេងៗជាបន្ទូបន្ទាប់នៅឆ្នាំ១៩៩៦ និងឆ្នាំ១៩៩៧ ។ ត្រានៅទីខ្ពស់រក្សាមុខនៃបេកជាត ២ ក្រោម មួយក្រុមចំណោម នឹងចុះចុះលជាមួយដោកពិបាល មួយក្រុមឡើតចំណោមបន្ទូស្រាម ។ លោក ជាង កែវ ជាមួយព្រាករអនុវត្តការនៃនៅក្នុងពាល់ខ្ពស់រក្សាមុខ ដែលបានចុះចុះលជាមួយការយោងពាល់ខ្ពស់រក្សាមុខ នានាថ្មីលការសែតវិធីរបស់ សម្រួចព្រះមហាយោសទូ “ជីវិតបរិសុទ្ធ” ។ លោក ជាង កែវ នានានិយាយប្រាប់អំពីលទ្ធផលបន្ទាប់ពី ទស្សន៍ខ្លួនខ្លួននៃរឿងរបស់ខ្លួនចំណុច “យើងបានធ្វាស់ប្រុងចិត្តក្រាយពេលបានទស្សន៍វិធីរបស់ខ្លួន ខ្លួនចុះចុះលជាមួយការទេរក្សាបន្ទាយអំពីការអប់រំភាមមាត្រាប្រែប្រឈមសាសនា” ។

សម្រួចព្រះមហាយោសទូ មានប្រចាំថ្ងៃយឺរអក់យុទ្ធឌោមដីកនំខ្លួន ក្រហម ក្នុងនោះរួមមាន បុំល ពល ធនដែរ បន្ទាប់ពីព្រះរាជសំណើរបស់ ព្រះករុណា ព្រះមានប្រចាំថ្ងៃនៅក្នុងសិហទី ឆ្នាំ១៩៩៨ ដើម្បីការផ្សេងៗជាបន្ទាប់ពី ជាមួយសមាជិកទាំងអស់ក្នុងក្រុមខ្ពស់រក្សាមុខ លើកលែងនៅ បុំល ពក និងមេបញ្ញាការមួយចំនួនស្ថិតជាមួយគ្នា ។ សម្រួចព្រះមហាយោសទូមានព្រះរាជសំណើដាក់ណែនាំស្រាយតាមព្រះពួកគេសាសនាដោយការអនុញ្ញាត រោយ បុំល ពក និង កា ម៉ឺ ចិត្តមក្សាមសំណើក្នុងសង្គមជាតិពីពួកគេជាប្រឈមបានដឹង ព្រមទាំងការលុបបង់ចោលអំពីបិង្ញា ។

អង្គការសិទ្ធិមនុស្សមួយចំនួនបានធ្វើការវិគត់ សម្រួចព្រះមហាយោសទូ ចំពោះសំណើរបស់ព្រះអង្គនេះបានធ្វើការដោយប្រាសមាកកការ ទាមទារកម្មុតិធមិ ។ អ្នកធ្វើការនៅក្នុងអង្គការលើកលែងទេសអន្តរជាតិបានរដ្ឋិទានក្នុងសេចក្តីផ្តើមការណ៍ជាបំបាត់របស់ខ្លួនថា ការលើកលែងទេសបានធ្វើការដោយគេចេចជូនអំពីការទទួលខុសត្រូវ និងការងារកំទេរក្នុងចំពោះបទ

ឧក្រិដដៃសាបាហរិយង់បួនដែលមេដីកនាំខ្មែរក្រហមទាំងនេះបានប្រព្រឹត្ត ។
សម្រួចព្រះមហាយោសទន្ល ត្រង់នៅពេមានជំនួយថាមាតិដែលការពារ
ទំនាក់សំបន្ទូនឹងផ្សាយតទៅមុខឡើត គឺការពិចារណាដែលបានអភិប និង
សេចក្តីមេត្តាដែលជាកុណធិននយោបាយ ។ “ការផ្សេងៗរាជិនិមិនមែនមាន
ទំយចា ចុះចាប់ភាពព្រាកដិយម និងលក្ខណ៍ណូឡើង បុង្ញលយើងប្រើមេត្តា
ជមីកលក្ខណូចរចានាំនអស់របស់យើង” ។ សម្រួចត្រង់បានវិញកទៅអ្នក
វិវត្ថន៍ប្រាមអង្គិភ័យ ។ “លលរដ្ឋកម្មជាង្វេ ការរួមប្រុមកម្មនៃដីមីស្ថាបនាដាតិ
មិនមែនការសងសឹកទេ” ព្រះអង្គបានដំរូចចា ។ “សូមកំពស់ជាមួយ
មនុស្សជាតិ ត្រូវកស្សជាមួយរចនាសម្ព័ន្ធ បូលក្ខណ៍ណូដែលធ្វើអាយមនុស្ស
ចុះក្នុងគ្នា” ។

នៅពេលប្រទេសកម្ពុជាតានរៀបចំការពោះឆ្លាតនៅឆ្នាំ ១៩៩៧
ប្រទេសជាតិបានដួរបាត់ជ្រើលច្បាបលដើរកនយោបាយយ៉ាងច្បាស់ច្បារ ។ ត្រាមោះ
មានព្រឹត្តការណ៍គំរូប្រចាំថ្ងៃដែលទៅក្នុងបញ្ហាតុករ ដែលដឹកនាំដោយ
លោក សម វរីយៈ មេដឹកនាំណាមីក្រុមប្រជាធិបតេយ្យ នៅប្រទេសកម្ពុជាតាំងពាណិជ្ជ
បាតុកម្ពុជាដែលខាងមុខមន្ទីរដឹសភាព បានសម្រាប់មនុស្ស ២០ នាក់ និងរបីស ៦០០
នាក់ ។ ព្រឹត្តការណ៍នេះធ្វើឡើងចិត្ត ៥-៦ ខែកក្កដាតានដូចជានឹងនូវអំពីបិន្ទារនៅ
ភ្នំពេញ ។ សម្រេចបុណ្យ សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃប្រទេសកម្ពុជាតានរាយរៀប
ដើរកិច្ចបាលចម្លោះ និងបានបន្ទាករគ្រប់គ្រងប្រទេស ។ ស្ថារសន្តិករចំពោះនៅ
តាមដងវិចិត្តុងរាជធានីភ្នំពេញ ពួកទាបនៅបានចូលរួមរបស់របរនៅតាម
ហាននានានៅភ្នំពេញ ។

សម្រួលព្រះមហាឨោរសទ្ធិ ត្រង់បានយាយចូលទៅក្នុងជំនាញ
ដែលគឺកកដែនដីមួនឡើង នៅដើមខែសីហា ព្រះអង្គបានដើរការវាំព្រះសង្ឃឹមដើរ

និងឧបាសក ឧបាសិក ធ្វើធម្មយាត្រាមួយដែន្ឋរពីវត្ថុសំពោមាស ឆ្លោះទៅការនៃ
មន្ទីរដឹកសកា ។ អ្នកធ្វើដែលឱ្យក្នុងក្រុនដម្លូយាត្រាបានប្រារព្យិចដីជាប្រជាពីនិង
ការធ្វើសមាជិ រួមទាំងការអំពារវារិយោយមានសន្និភាព ។ ក្រុមអ្នកធ្វើ
ធម្មយាត្រាបានធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ធម្មយដ្ឋីរួចរាល់ទៅមេដឹកនាំគណៈបក្ស
នយោបាយ ដើរទៅអនុការសហប្រជាធាតិ និងបណ្តាញសារព័ត៌មាន ដើម្បី
ជុំញូរយោយមានភាពស្ថិត្រឡប់មកវិញ ។

នៅខែកញ្ញា ទៅទៅ សម្រួល់ប្រែប្រួល សម្រាប់មហាយោសទួល បានយកច្រឡប់
ទៅឯកក្រុងវាសិន្ណាពាន ដែលនៅឯកនេះប្រាប់អនុបានចូលរួមនៅក្នុងការប្រមូល
ផ្តុំមហាផែនម្មយនៅការដែលឱ្យនៅមន្ទីរពិន្ទុសការអាមេរិក រួមជាមួយសកម្មជន
សន្និភាពធ្វើឱ្យទេរំទៀត ដើម្បីធ្វើការអំពារនានាដោយប្រចេសការអេរិក ប្រចេសចិន
និងប្រចេសវិស្សី យោយធ្វើកិច្ចប្រមូលប្រព័ន្ធនូវមតិបញ្ជាផី ។ សម្រួល់
ប្រែប្រួល មានប្រព័ន្ធបន្ទូលពាមីត្រូវសន្និដ្ឋាន “ មិនប្រាប់នៅ
មនុស្សកើតពីខានក្នុងធម្ទិត្តជាម៉ាសំបុង រួចហើយវាបន្ទូនៅបន្ទូប់នៅក្នុងដី
យើង ត្រូវរំភ្លាមៗដោយ មិននៅខានក្នុង ដើម្បីយោយមានការបណ្តុប្បាយបាន ” ។

លោក ក្រឹសុលហើរ ធិតិម៉ាស់ អ្នកដឹកនាំប្រព័ន្ធដុំសាសនាដែលបានចូលរួម
នៅក្នុងការប្រមូលផ្តុំនោះដែរ បានរំលើកអំពីព្រៃត្តការណ៍នៅក្រោនោះថា
សារព័ត៌មានមានភាព ស្ម័ំម្មានតែម្មាយប្រព័ន្ធដូចការណ៍ដែលមានសារ៖ សំខាន់
នៅទៅវិញ ។

សម្រួល់ប្រែប្រួល បានដឹកនាំធម្មយាត្រាដែលមានរយៈ
ពេលខ្លួនទេរំទៀត នៅប្រចេសកម្ពុជា ធម្មយាត្រាលើកទី៣បានប្រព័ន្ធ
ទេរីនៅក្នុងប្រព័ន្ធនិសពាយព្យីនៅប្រចេសកម្ពុជា ដែលធ្វើតាមដានសំខាន់ទៅលើ

បញ្ចូរវិស្វាន ។ ធម្មយាត្រាលើកទីផ្ទានចេញដើរពីខ្ពត្តតាអែក្រ ហើយបានមកបញ្ចប់នៅខាងមុខព្រះបរមាណជាកំងនាថ្មីក្រុងភ្នំពេញ ។ ធម្មយាត្រានេះបានកំណត់គោលបំណងផ្សេងៗរាយអំពីការរបាយដៃខ្លាតដោយអហិង្សា ។

នៅថ្ងៃទី២៨ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៧ សម្រាប់ព្រះមហាក្សត្រយោសនន្តិ
ប្រជែងបានធ្វើជាព្រះរាជសហបុត្រមុខ ជាមួយសម្រេចសង្ឃរាជ ដាក់ឡើយ ក្រោមាំ
នៃប្រទេសទីបេ ដើម្បីតាំងប្រមហាប្រធូរិបារជាតិទីបេ នៅទីក្រុងវាសុំនគោល
សហរដ្ឋអាមេរិក។

បន្ទាល់បន្ទាល់ឡើតចា ” អង្គភីកមគ្គផ្លូវការយោងបានសិកម្មដូល ទិន្នន័យ
សន្តិភាព បុណ្ណែត្រវត្ថុជាមាត្រកំណុច មិនធ្វើរហេតុ មិនតើងពេក ។
ការកសាងសន្តិភាពប្រព័ប្រមួចខ្សោយពិណាតិមិនធ្វើរហេតុ មិនតើងពេក ហើយធម៌
ផ្លូវការ ទៅវានឹងជាប៉ាប៉ា ។ ប្រសិនបើបុគ្គលិកសុខសាន្តទាំងអេយត្រូសារសុខសាន្ត
ត្រូសារសុខសាន្ត ទាំងអេយសហគមន៍សុខសាន្ត សហគមន៍សុខសាន្តទាំងអេយ
ជាផ្លូវការ ជាកិសុខសាន្តទាំងអេយពិភពលោកទាំងមួលបាន
សុខសាន្ត មានសកម្មដូល ” ។

ប្រភព៖

ជីវិករួម្បារាគ្រារដើម្បីស្ថិកភាពជាអតិថជនបំផុត Tricia Fitzgerald ចុះនៅថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩ ក្នុងការសេវាក្នុងពេទ្យបុស។

ព័ត៌មានទម្រង់បានពីក្រុម ដើម្បីការផ្សាយសំបុរី នូវសេខិចថ្មីភាគ -កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៣ របស់លោក Alan Channer រួមទាំងកសារស្តីអំពីគុណភាពរបស់រាជរដ្ឋប៊ូឌីយ៍ និងព្រៃនីងក្នុងតួស់ជាមួយការពារក្រុម សេវាសេវាដោយ Katherine Marshall ជាមួយ Lucy Keough ។

ଏକାନ୍ତର୍ଜାତିକ କାନ୍ଦିଲ

୬୩

នៅខេត្តសៀមរាប សម្រួលព្រះមហាក្សត្រយោសទី ប្រជែងយោងទៅថ្មីល្អរមនៅ
ក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលស្ថិអំពើសហស្សន៍រវាងសន្តិភាពពិភពលោក របស់មេដឹកនាំ
សាសនាដែលបានមកដូចជាត្រានៅអង្គការសហប្រជាជាតិ នាទិក្រុងព្រំបាយ ។
មេដឹកនាំសាសនាជាំងនៅទីបន្ទុបាត់លេខទី១៩កិច្ចសន្តិភាព និងល្អរវាង
ធ្វើផ្លូវទៅ ឈោះ ភូមិ អាណាព់ អគ្គលេខាជាតិការអង្គការសហប្រជាជាតិ
ដោយបានកំណត់អំពីតួនាទិរបស់អ្នកដឹកនាំសាសនាថ្មីល្អរមកាត់បន្ទូលឃើញនាស់
និងការដោះស្រាយជម្រោះស្របតាមផន្ទះរបស់មនុស្សជាតិ ។ មេដឹកនាំសាសនា
ជាំងនៅទីបន្ទុបាត់លេខទី១៩កិច្ចសន្តិភាព និងក្នុង
នាមសាសនា រមទាំងការគោរពសិទ្ធិសេវាការណ៍ដីនីសាសនាដីនៃដែរ ។

ເຮົາກຸ່ມທີ່ມີປະຕິບັດກຳຕູລະເຮົາ ສະເໜີຕິວະພາບ ພະຍາສະນູ ປະຕິບັດກຳຕູລະເຮົາ ສະເໜີຕິວະພາບ

ព្រះអង្គមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះការដ្ឋាប់ដៃខែដីកនាំសាសនាដោយត្រង់បាន
បន្ទាន់ព្រះកិរិយាថ្មានយប់ដៃសម្រាលមួលដោយសេចក្តីពារទា ។ ព្រះអង្គមាន
ព្រះរាជបន្ទូលជា ” ខ្ញុំសូមខិត្តិសចំពោះជនទាំងឡាយដែលកំពុងមានទុក
សុមហោយបានធ្វើរសីរី ប្រើបងុបម្នាយដែលរក្សាកុនតួចជាទីស្រឡាយ
‘ កែមួយរបស់ទាន សូមខិត្តិកៈមេនុស្សគ្រប់របដោយតុំមានត្រាំដែន ” ។

សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់មានព្រះរាជបន្ទូលឡើតជា ” ការមិនធ្វើ
អំពើអីសេវាដីជាប្រភពនៃអំពើទាំងឡាយ ការកសាងសន្តិភាព យើងត្រូវ
ចាប់ផ្តើមទៅជាមួយភាពសុប់ស្អាត់ សមាជិកិនការស្ថិតិត្រួតឱ្យបួនសូន្យ ...
យើងត្រូវមានករុណាជម្ល៉ែ មានមេត្តាជម្ល៉ែ មានសតិ។ ការមិនគិតពីខ្លួន
ជាបួសគត់នៃការកសាងសន្តិភាព។ ការកសាងសន្តិភាពមិនត្រូវការ
កិត្តិនាម កិត្តិសំពូល ឬសូមីត្រីមតែកិត្តិយស។ ការកសាងសន្តិភាពត្រូវការ
បញ្ជាតា មួនមួយដំហាន! មួនមួយដំហាន! ការកសាងសន្តិភាពគឺជាទីត្រូវ
កណ្តាលប្រកបដោយបញ្ហាណិនករុណាជម្ល៉ែ ” ។

ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០២ សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់យោងទៅចូល
រួមកិច្ចប្រជុំ ត្រូវកស់ខ្លឹម លើកទី ២ នៃសហគមន៍ព្រះសង្គ្រោះ និងដែនដី នៅរាជ
ខេនចាក់កិច្ច ព្រះសង្គ្រោះនិងជាប្រព័ន្ធបិស់ទេ និងជាពួនបិស់ទេ បានមកជួបបង្កើតា
ដើម្បីធ្វើការដ្ឋានសំបុរាណពិភាក្សាថែរកិច្ចនៅក្នុងព្រះរាជរដ្ឋបាឌី និងជួបបង្កើតា
សម្រួលព្រះមហាយោសនទ្ទ ត្រង់មិនមានព្រះបន្ទូលអីកីឡេដោយ ប៉ុន្តែព្រះរាជ
វត្ថុមានរបស់គ្រប់អង្គនគ្រប់ក្រោមពីរពេល ដោយសេចក្តីលើមានស្ថិតិភាព
ដែលមិនអាចរលូប និងមិនអាចបំភ្លើចាន់ឡើយ ។

បញ្ជីត ចេម វាយស់ម៉ែន នៃនិកាយ ដើមណាមិក ឬនាំលើកថា មុនពេល
គិច្ចសន្តនា ពុទ្ធសាសនិកជាមួយត្រីស្ថាសនិកបានប្រមូលផ្តុំទៅខាងមុខ
ព្រះវិហារ ដើម្បីប្រាកេតិដីជំដើរឈើជានិមិត្តូរបែនចំណែងមិត្តភាព ត្រានៅ
សម្រួចសង្ឃរាជ ដាក់ឡើ ឡារមា ត្រង់យានចូលរួមទៅក្នុងកម្មវិធីនេះដើរ
សម្រួច ដាក់ឡើ ឡារមា ត្រង់បានយានធ្វើព្រះរាជវន្ទនាការជាមួយព្រះខ្មែរអនុនេះ
ដោយជាលំព្រះអង្គ គឺ សម្រួចព្រះមហាយោសនទួល ជាប្រពេជាមហាយោសង្ឃរាជដែល
ពុទ្ធសាសន្តនាដែល នៅពេលព្រះអង្គយាងដឹប សម្រួចព្រះមហាយោសនទួល
សម្រួចសង្ឃរាជ ដាក់ឡើ ឡារមា ត្រង់បានបន្ទន់ព្រះកាយយ៉ាងទាប ព្រះអង្គ
ចាប់ព្រះបសុរបស់ សម្រួចព្រះមហាយោសនទួល ក្នុងកាយវិការពោរពយ៉ាង
ខ្ចោះខ្ចោះបំផុត នៅពេលសម្រួចសង្ឃចាំងពីរអង្គដឹបត្រា ព្រះអង្គបានឱ្យត្រូវ
ហើយមានព្រះរាជក្រឹត្យពីមបិមបិយពោរពោញដោយសេចក្តីរករាយមាន
មេត្តាចមិ ។

បញ្ជីត វាយស់ម៉ែន បានបន្ទាន់ទៅការ "សម្រួចព្រះមហាយោសនទួល
មិនត្រីមតែមានព្រះរាជក្រឹត្យមបុណ្យភាពទេ បុន្ថែមព្រះកាយរបស់ព្រះអង្គវី
ចែងចាំង ហាក់ជួចជាដំស្បែករបស់ព្រះអង្គបានលាងសំអាតយ៉ាងហ្មត់ចត់ ។
មានការងើងឆ្លង ចាត់តិសម្រួចសង្ឃរួនអនុនេះបានយើព្យី បុមានបច្ចុប្បន្នដែលជំ
ដុម្រួចជាមួយការពន្លេតែ នៅរាល់ពិយាតកកើតទៅក្នុងមាតុក្នុមិរបស់ព្រះអង្គ
បុន្ថែមឱ្យដែលបានកើតឡើងដាក់ស្អែន នោះគឺជាកាលបំការពិលាងនឹងបេស់ព្រះអង្គ
ជាមួយបញ្ហាជាំនោះ នាំរោះព្រះអង្គកើនសតិខ្សោះសំខ្លោស់ ។

បញ្ជីត បៀនី ហាកម៉ែន តាំងការពុទ្ធសាសនា ដែលបានចូលរួមប្រជុំ
នេះដើរដែលបាននិយាយថា "យើងកំពុងពិភាក្សាត្រាងាមិតិសេចក្តីប្រាងកើតអំពី
ការយកត្រូវតែខ្លួនឯងគឺនាំទៅការសេចក្តីខ្ពុស សេចក្តីប្រាងនេះហើយជាតុ

ទីក្រុង” ការសម្រេចនាមានដំណើរជាបន្ទូបន្ទាប់ វួចហើយបានមកដល់បញ្ជីជិត ដៅវិធី
កែសម្រេចដល់វាសំ ព្រះអង្គភាពនប្រគល់ខ្លួនបានក្រោរសនសព្វថ្មាយ សម្រួលប្រះមហារ
យោសនទូ ឡើងកំពុងគង់ពេនវៀក្តី ព្រះអង្គមានព្រះរាជ្យពុំពុំមានិច្ច
ឡើងមានព្រះរាជបន្ទូលម៉ា “បុគ្គលដែលស្អាត់អំពីទីក្រុង បុគ្គលនោះស្អាត់
អំពីព្រះនិញ្ញេន” បន្ទាប់មកព្រះអង្គភាពបុច្ចុម្ភោរសនសព្វត្រឡប់ទៅវិញ្ញុ
ព្រះរាជបន្ទូលរបស់សម្រួលជាអម្ចាស់ព្រៃងចំណុចនេះ បានធ្វើឡាយអ្នកចុះល្អូម
ភូងការសន្ននាចំនួលមានភាពព្យៀងរាជការកំងកាំង ។ ដំណើរការពិភាក្សាបានដាច់
កាំងនៅត្រៃងចំណុចនេះតែម្មាន នេះមិនមែនមកអំពីយើងមិនយល់ទេ ប៉ុន្តែ
ការពិភាក្សាបែរទៅជាដាប់កាំងនៅត្រៃង ព្រះរាជបន្ទូលរបស់សម្រួលប្រះមហារ
យោសនទូ តែម្មាន ។

ព្រះតែជីគុណ ហេង សុរ បាននិមន្តនូចូលរូមក្នុងសន្តិសិទ្ធិនេះដីង់ដែរ
មានសង្ឃឹមដីកាត់ ខ្ញុំមានវិញ្ញុមួយចំនួនយើងបានព្រាប់អង្គសន្តិសិទ្ធិអំពីការជួល
ជាមួយ សម្រួលប្រះមហារយោសនទូ មួយអង្គមេរៀនទៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពុល
ថ្នាក់ពិភពលោកស្តីអំពីកិត្តិកិច្ចដើម្បីមើលឱ្យការការងារនៅឆ្នាំ១៩៩៧
សម្រួលប្រះមហារយោសនទូ អង្គនោះមានព្រះរាជ្យពុំពុំ ព្រះអង្គចុះលក្ខុង
កិច្ចប្រជុំដោយពុំមានព្រះរាជបាលប់វិវិឌ្ឍនោះ ត្ថុងរយៈពេលមួយសាច្តាបៀ
ព្រះអង្គគង់លើកោតី មានព្រះរាជ្យពុំពុំ ត្ថុងតិរយាបទស្សន៍ស្ថាត់ ពុំមាន
ព្រះរាជបន្ទូលដើម្បីទាល់វ៉ាត់សោះ ព្រះអង្គពាក់មួកពណិខិកក្រោច ត្ថុងរាកាលជាតុ
៩០ អង្ករ ការពិភាក្សាតាមរយៈ ឧគ្គារសនសព្វបានបុច្ចន្ទាប់រូបធម្មានដល់ថ្មី
ចុងក្រោយដែលថ្មីឡាយ សម្រួលប្រះមហារយោសនទូ អង្គនោះមាន
ព្រះបន្ទូល ត្រានោះជាបោលដែលដែលសម្រួលឡើងមានព្រះរាជបន្ទូល ព្រះអង្គភាព
យកឧគ្គារសនសព្វការសំរួល ពេលមួយនាទីខិះប្រះអង្គមានបន្ទូលម៉ា ” យើង

ទាំងអស់គ្មាននៅក្នុងទូកតែមួយ ” ព្រះអង្គមានព្រះរាជយោបល់តែត្រីមនេះ ព្រះអង្គក៏បុចខាងក្រោមនៃសព្វត្រឡប់ទៅវិញ ។

ព្រះតែជគុណា ហេង សូរ នានជពិធម៌គិតឈ្មារនេះកើតជាសំនួរ ” តើអ្នក រាល់ភ្នាពាណយកចិត្តទុកដាក់ដោរប្រើទេ អំពីទំហំនៃសេចក្តីទុក ប្រជាធិបាទ ឬ ឯកជាតិ ដែលស្ថិតនៅក្នុងបរិបទសង្គម ? ” (យើងទាំងអស់គ្មាននៅក្នុងទូកតែមួយ ពិភពលោកនេះពេរពេញដោយការពេកលាង និងការពិនិត្យកសាងពុំ)

សម្រួលព្រះមហាយោសនទូ មានវិយកាន់តែជាភាសា ព្រះការយុទ្ធបាលសំ ព្រះអង្គកាន់តែខ្សោយទៅទៅ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលកាន់តែតិចឡើង បើនេះ ទោះជាយ៉ាងណាកី ព្រះរាជវត្ថុមានរបស់ព្រះអង្គនៅតែមានតម្លៃពាល់យ៉ាង ជ្រាលជ្រើសរើសរាប់អ្នកដែលបានជួបជាមួយព្រះអង្គ ។ បើតាមសារ៉ាករបស់សម្រាប់ មួយអង្គមានសង្ឃឹមការថា ” សម្រួលមិនអាចទទួលការសន្និដ្ឋានទេ ព្រះអង្គ ពី មានលម្អិតការធ្វើការពិភាក្សា សូម្បីតែការពិភាក្សានេះ ត្រូចប្រួលមួត បើនេះ ព្រះអង្គមាននិស្សុព្រាតណាគ្នេស ស្រសិនបើនិរណាម្នាក់សូរព្រះអង្គ ទ្រូវបាន ពិបរិញ្ញដោយការរំលែកមុនចុះចុះ ឬការលើកសម្រេចនៅទីតួនាទីរាជ របស់ព្រះសម្ងាត់អ្នក ព្រះអង្គមិនមានព្រះរាជបន្ទូលអ្នក ប៉ុន្មានទេ ” ។

ក្នុងឱកាសមួយ អ្នកការសំលែកម្នាក់បានស្មោរ សម្រួលព្រះមហាយោសនទូ ថា ” តើនៅក្នុងនាក់វិវាទរបស់សម្រួលជាម្នាស់ តើព្រះអង្គបានជួបរើប៉ុន្មាន ពិសេសទៅប្រើប្រាស់ ”

” ពី... ” សម្រួលប្រើប្រាស់ផ្លូវបាប

” តើជាប៉ុន្មាន ? ” អ្នកការសំលែកស្មោរ

” គ្រប់រើប៉ុន្មាន ” សម្រួលប្រើប្រាស់ផ្លូវបាប

អ្នកស្រី ម៉ាសុហី វីស ត្រួតពិនិត្យរាយការកំណត់ដែលបានស្ថាក់នៅក្នុងសង្គម សមាជិកសេដ្ឋកិច្ចមិនតិច ទីក្រុងបាន វដ្ឋម៉ាសាធិជិត បានរៀបរាប់អំពើដោរ ដែលភាគតែបានដឹងបានមួយ សម្រួចព្រះមហាយោសទូ នាថេលមួយក្នុងរដ្ឋវិធីដែលស្រីក ឆ្នាំ ២០០២ ។ ខ្លួនចោរយបង្កំ សម្រួចព្រះមហាយោសទូ ដែលគង់នៅក្នុងរត្តតខ្លះ ព្រះអង្គភីជាបុគ្គលដែលមានពន្លឹមយ៉ាងខ្ពស់ មិនត្រូវ ឱយឡើ សម្រួចព្រះមហាយោសទូ មានព្រះជន ៩០ ឆ្នាំ ព្រះអង្គបានបុស ជាសង្ឃភាពបំផុតព្រះជន ១៤ ឆ្នាំ សម្រួចភីជាមង្គលព្រះមហាវិសុទ្ធដែករាំលង មានកម្មថែលបៀបត្រូវដែលខ្ចិនដូចបំបាត់បានដូចបំមុនមក សម្រួចជាមនុស្សលម្អោ បំជុត ជាមនុស្សមិនប្រការនៃខ្ពស់ទាមពេលនៅ ព្រះអង្គមានសម្រាប់ខ្លះខ្លះ និងមានចិត្តបរិសុទ្ធម៌ ។

ខ្លួនមហាផិតិយសដោយបានចូលរួមនៅក្នុងសិក្សាសាស្តាតថ្មី កាលពី ១ ឆ្នាំកន្លែងនៅជាមួយ សម្រួចព្រះមហាយោសទូ នៅទីក្រុងក្រោះសុខ រដ្ឋខ្សោយរាជ ។ ត្រាណោះខ្លួនការទំនាក់ទំនងយ៉ាងឈរជាមួយព្រះអង្គ ដែលកាល ពីមុនខ្លួនបានស្ថាល់បំព្រះអង្គទេ ខ្លួនបំពេញលំប្បៈបំព្រះអង្គប្រមាណមួយឆ្នាំកន្លែង មកនេះ សម្រួចជាមនុស្សចាស់ កាលនោះខ្លួនស្ថើនៅត្រោះព្រះអង្គថា “តើព្រះអង្គ ចងចាំទូលបង្កំដោរប្រើទេ?” ព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលថា “នរ.. អាត្រាស្អាល់ លោកស្រីបុរាណសំណាត់ អាត្រាសំណាត់បំប្រមុះរបស់លោកស្រី” ត្រាណោះខ្លួន សំណើរួមយ៉ាងខ្លះ ខ្លួនស្ថើនៅត្រោះព្រះអង្គឡើងតុច “សម្រួចចងចាំទូលបង្កំត្រូម កែប្រមុះខែប្រុយ?” សម្រួចប្រើដោយថា “ប្រមុះរបស់លោកស្រីណូ” ។

ម៉ាសុហី វីស បាននិយាយថាគាលពីមិលមិញ ខ្លួនការមួយណី ហាកំដួងជាបានដឹងបានមួយលោកតា ដែលភាគតែបានហៅខ្លួនចាប់មួយ នៅពេលខ្លួនស្ថើសុខ ទូកតាត់ ខ្លួនស្ថាតែបានហៅខ្លួនចាប់មួយឡើង ពីព្រះភាគតែមានអាយុចាស់

ជាងខ្ញុំ តាត់បានផ្លើយថា យើងអាចភ្លាយជាអាមេរិកទៅទៅទៅមកនៅ ត្បូងឯកាសណាមួយ ដូច្នេះការពិមិលមិញ្ញអ្នកភ្លាយនិងលោកតាមអង្គុយ ដីកំតែ លើចេលងសប្បាយបានពិភាក្សាត្រាកំពើដីវប្បធមិលបន្ទុច យើងបាន និយាយអំពីសិក្សាសាលា និងនិយាយអំពីរបៀបនៃការបង្រិចត្រួតពិរបស់ ព្រះពុទ្ធអុ

ការនៅក្បែរ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្វ ហាកំបើងឱ្យជាបានទទួលនូវ ទាយដូចទានដីមានតំឡុងបំផុត ដែលបានបំភូនក្នុងធម្មបស់ខ្ញុំ ។ នេះជាជាងទាន ដែលកើតឡើងតាមគុរបស់សម្រួចជាបុគ្គលែដែលមិនអាចការពីខ្លួនឯង ការជាបុគ្គលែ សមញ្ញ ការបិរិសុទ្ធពានចាកំបាំពេញក្នុងរបាយរបស់ខ្ញុំតាមពីរបាលនោះរហូត មកដល់ថ្ងៃនេះ និងពេទ្យអនាគត ។

បុន្ញនេះជីវិតចុងក្រោយរបស់ សម្រួចព្រះមហាយោសនទ្វ ប្រាជកាយ ពេលរបស់ព្រះអង្គមេនេះតែប្រើបានប្រាមទៅ ពេលវេលាចុងក្រោយវិធីពិធីក ដល ។ សម្រួចជាថីសក្តារ៖ នេះមហាផន្លែខ្លាងនៅរដ្ឋរដ្ឋអាយុវេស្ស រដ្ឋម៉ាសាត្រូសិតិ និងរដ្ឋជិនសុវិរណនា ត្រូវពេលដែលព្រះអង្គបានប្រាការប្រសិទ្ធភាពជាបុគ្គលែ បរិស៊ូនៅរដ្ឋទាំងនេះ ។

ប្រាជសម្រួចមហាយោសនទ្វ តិចសមាជិនទៅក្នុងព្រះវិហារក្នុងមួយ របស់ព្រះអង្គ ដែលបានកសាងនៅក្នុងសហគមន៍ខ្លួន ។ ព្រះអង្គតែងតែនិមួន មេញ្ញានឹរជាប្រចាំថ្ងៃ ពួកគេងទាំងដែលនៅក្បែរនោះនំន្នាតានឹរតាមក្រោយព្រះ អង្គ ដោយសេចក្តីសប្បាយវិកការ ហើយបានសូត្រជមិបុងសុងតាមព្រះអង្គ ថា “មួនមួនជំហាន! ជំហានទិមួយុជាការបុរុងសុំ! ជំហានទិមួយុ ដើម្បីសិតិការ! ” សម្រួចប្រើបានប្រាជៈទិកមន្ទទៅលើពួកគេនៃដែលជីកង បន្ទាប់មកព្រះអង្គយាងត្រឡប់មកនាន់សាច់អាម៉ែនទៅផ្ទាល់រឿង ។

សម្រេចមានអាការ៖ ឈើចាប់ព្រះកាយជាតីកញ្ចប់ បុន្ថែត្រោះអង្គមិនបាន
ពីគ្រោះបញ្ញានេះជាមួយអ្នកណាគទេ ក្រោតែតែវិសកម្មភាពជាប្រចាំថ្ងៃ ដែល
ព្រះអង្គបានបំពេញជាមួយព្រះរាជក្រឹមពេញដោយសុគម្មៈ ក្រោមឱ្យ
សម្រេចប្រចាំមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ “ កនកាយប្រើបង្គចជាយាន រចយនុ
យនុហោះ បុខោចក្រយាន ។ យើងប្រើការបុន្ថែត្រោះអង្គមិនប្រើអនុញ្ញាត
អោយការកាយប្រើយើងឡើយ។ ប្រសិនបើយើងត្រូវត្រូវបិត្តិតានហើយ
សូមឱ្យតែទៅក្នុងការលើចុកចាប់ក្នុងការកាយ ក៏បិត្តិ
ទៅកែវិថី និងគិតឱ្យកាមបំណងដ៏រ៉ា ” ។

នៅថ្ងៃទី១២ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៣ សម្រេចព្រះមហាក្សត្រសម្រាប់ប្រជែងសោយ
ព្រះនិរន្តរដោយសូប់ស្វែរ ក្នុងព្រះរាជដៃណាកំរបស់ព្រះអង្គ នាថីក្រុងទូទៅនៃប្រជែង
រដ្ឋមានសាធារណ៍ស្ថិត ។

ចម្លោះ:

ឯកសារនេះទទួលបានអំពីប្រព័ន្ធឌំនាក់ចំនួនជាបុគ្គល ការនិទានខ្លឹម ៗ blog ការចងចាំជាបុគ្គលផ្សេងៗតាម Internet និងការសំឡែងនូវគុណភាសុប្បន្នព្រះគុណ ដើមីនៃកំពើការសាយទិន្នន័យ និងសម្រេចព្រះមហាក្សត្រសម្រាប់ប្រជែងសោយព្រះអង្គ នាថីក្រុងទូទៅនៃប្រជែងរដ្ឋមានសាធារណ៍ស្ថិត ។

សេច្ចក្រឹត់ជាស្ថាន់
សេដ្ឋកិច្ចប្រព័ន្ធគម្ពុជា

“ស្ថាន់ភាពរាជនៃប្រព័ន្ធ”

បារ៉ាប់របស់សម្បទ្រព្យេះមហាយោសនន្ត

ខ្លួនឯកទេនាបស់ប្រជាជនកម្ពុជាអានទំហំធំដែងណាល់
មិនយើងឯកទេនាបស់ខ្លួនទេ នាំរោយមានមហាករុណា
មហាករុណា នាំរោយមានចិត្តល្អប់
ចិត្តល្អប់ នាំរោយបុគ្គលសុខសាន្ត
បុគ្គលសុខសាន្ត នាំរោយត្រូវសុខសាន្ត
ត្រូវសុខសាន្ត នាំរោយសហគមនីសុខសាន្ត
សហគមនីសុខសាន្ត នាំរោយជាតិសុខសាន្ត
ជាតិសុខសាន្ត នាំរោយពិភពលោកសុខសាន្ត ។
សុមសញ្ញាឌាមីនីមួយៗនៃក្រុងសិក្សាត សុកម្មណូលត្រៀងទៅ ។

“ការង្ហៅអត្ថាន និងការធ្វើសង្គមកើតអំពីលោក៖ ទោស៖ មេហ៍ និងអវិជ្ជា
 សន្តិភាពកើតអំពីសិល សមាជិ បញ្ញា រួមទាំងសង្គមឱ្យការ និងកតពុត្តាចមិ
 ស្ថាល់សង្គ់ខ្មៅការង្ហៅអត្ថាន កើតមេដ្ឋានការង្ហៅអត្ថាន
 ការរំដោះខ្ពុនពិចម្បាំង កើតអំពីការករណីសិល ”
 [Hughes ឆ្នាំ ១៩៩៨]

ទោស៖ជាអ្នកសំណាប់
 ពុំមានសត្រវិធមលសំណាប់អ្នកទេ គឺ ទោស៖នេះទេដែលសំណាប់អ្នក

“ក្នុងមួយជីវិតរបស់ព្រះអង្គ
 ព្រះពុទ្ធឌែងទែនពេទន្យលំដល់សារៈករករករកការង្ហៅអត្ថាន និងសិទ្ធិមនុស្ស ។
 យើងត្រូវរៀនយករករករកការង្ហៅអត្ថាន និងសិទ្ធិមនុស្ស ។
 សិទ្ធិថាប់ដើមកើតឡើងនៅពេលមនុស្សម្នាក់ឱកាយជាការពារការនិងត្រូ
 និងចេរតែចេរក្បាការពារត្រូ ដោយស្មោះត្រង់បំផុត ។
 ជនជាតិកម្ពុជាបានដួរយើង ហើយជីសបានដួរយកាប្រើការ
 អាប្រើការបានដួរយកាប្រើការនឹងខែទ្វេទ្វេ ។
 យើងចាំនអស់ត្រូបានការង្ហៅអត្ថាន និងត្រូទេ ។

សន្តិភាពពិតប្រាកដមិនប្រកាស់ខាងដើម - ខាងឆ្វេង - ខាងលិច -

ខាងកើត ឡើយ ។

កម្ពុជាដែលនឹងមានសន្តិភាពប្រចាំប្រចាំ

ត្រូវតាំងនៅយ៉ាងដិតស្តីផ្តាមួយប្រទេសដិតខាងទាំងអស់ ។

សន្តិភាពជាអបិរដ្ឋ ។

ដូច្នេះ យើងជាបន្ទាត់កម្ពុជាថ្មីរំពោមានអបិរដ្ឋចំពោះជនជាតិទាំង
អស់លើពិភពលោក នៅពេលយើងកសាងប្រទេសយើងឡើងវិញ ។
សន្តិភាពបានមកពីមូលដ្ឋានពីយ៉ាងគឺ យុត្តិធម៌ និងសេវាការ ” ។

* * *

”មួយកំពុំស្តីជាមួយមនុស្សជាតិ
ត្រូវតាមួយរចនាសម្ព័ន្ធ បូលកូណូដែលធ្វើរោយមនុស្សដៃងគ្មា ”

* * *

”បុគ្គលដែលមិនមានសេចក្តីផ្តុំខ មេដីកំពុងជូបការលំបាក
ជាការប្រសើរបុគ្គលនៅមិនត្រូវបានតែសិទ្ធិ”

* * *

” តើព្រះពុទ្ធសាសនាអាចធ្វើអីដោយផ្ទរសិរីយ
នូវមុខរបុសពិភពលោកបានដូចមេដីខោះ? តើព្រះពុទ្ធប្រជែងបញ្ជីនឹងដែលយើងអាចដកយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីធ្វើដោយផ្ទរសិរីយ
និងប្រសិរីឡើងដែលមេរោគ ដល់មនុស្សជាតិ ។
សកម្មភាពដំភាពមួយរបស់ព្រះពុទ្ធ
គឺប្រជែងនិមន្តលាយានចូលទៅការអនុវត្ត ដើម្បីបញ្ចប់នូវដំឡោះ ។
ព្រះអង្គមិនគាំទ្រូវក្នុងវត្ថុ នៃថាំសត្រវទាំងឡាយចូលទៅការកឡើយ ។
ព្រះអង្គប្រជែងនិមន្តលាយានការអនុវត្ត ដើម្បីដោះស្រាយដំឡោះ ។
យើងជាតុទ្ធសាសនិក
ត្រូវដំឡើងរកសេចក្តីភាពដោយចេញពីវត្ថុរបស់យើង
ហើយចូលទៅការវត្ថុ ពិសោធន៍មួយឡើតែនៃមនុស្សជាតិ
គឺវត្ថុពេញពេញទៅដោយសេចក្តីទុក្ខ ។ ប្រសិនបើយើងស្សាប់ព្រះពុទ្ធ
ព្រះត្រីស្ស បូគ្គិយើងមិនអាចធ្វើអីឡើតែទេ ។ ដីរំភ្លៀសង្គន ដីរំភ្លៀសសិក
ពន្លេនាគារ តែបន្ទាន់អ្នកទិញលំក្រាស់នៅ
អតិថិជនសមរភូមិនិងភាពដោរវត្ថុរបស់យើង ។
យើងមានការងារប្រើនិយាយដែលត្រូវធ្វើ ” ។

ខ្ញុំមិនផ្តល់ទេចំពោះការប្រជាពីរត្រូវអ្នកដីជាន់ធ្វើបាបគេ - ដន្លជាតិ
កម្ពុជាប្រជាពីរត្រូវខ្សោយក្រហម - ប្រព័លជាមានអាកប្បកិរិយាន់ចំណកបំជុត
ដើម្បីសំរែច បុន្ថែមបញ្ហានេះជាច្បាប់សំរាប់ទំនាក់ទំនងជាសកល ។
កំបើនិងការសងសឹក តែងកែតមានសារចុះសារឡើងជាបន្ទុ
បន្ទាប់មិនយប់យកឡើយ ។ ការធ្វើជាមិនមែនមាននៃយចា
ចុះថាពីរតាតប្រកាសនិយម និងលក្ខណ៍ឡើយ
បុន្ថែមយើងប្រើមេត្តាចមិរល័កិច្ចចរចាថាំងអស់របស់យើង
រាយការនៃយចាជាយើងមិនខ្សោយយើងអាយុយើពុច្ញោមសង្គ្រោះ
សង្គ្រោះគឺអ្នី សង្គ្រោះគឺសិល្បោសត្ថទំនំអស់ដែលនៅក្នុងមោហាកាត ។
ហើយខ្សោយើងជាតិកំជាមោហៈ នៅក្នុងរាយការប្រើនៅដែរ ។
ហេតុនេះមានតែមេត្តាប្រហុវិបារ និងសតិដែលបានធ្វើធម្មជំ
ត្រួមត្រួវហើយទេ ទីបាកាចនឹងខ្សោយចេញបាន ។

* * *

អ្នកដីកនាំសាសនាជាមីនបានប្រជើនប្រជែងល់សារីករបស់គេ
នូវមធ្យាបាយតែមួយគត់គឺ "ការរួចចាកទុក" ។
ខ្ញុំស្វាប់ដោយពុពុម តែខ្ញុំមិនអាចពាតាមួយទេ ។
ជាងពីរពេលផ្លែកនូងមកកែបីយ

ព្រះសម្បាលមួលបរមគ្រប់បានសំដែងចុមទេសនាងល់សារីករបស់
ព្រះអង្គិ៍ឈ្មោះការងារម៉ាំទៅ : កំណាលដើរអីនាយកពេក ដោយយល់ថា
រឿងនេះត្រូវបានអ្នកបានបង្រៀនមកយ៉ាងនេះយ៉ាងនោះ
បុកកំសំរាងចារនៅក្នុងកម្ពិរនេះ គម្ពិរនោះឡើយ ។
កំណាលដើរ ដោយត្រាន់តែយើពុំមនុស្សភាពប្រើប្រាស់ដើរ "ដើរតាមត្រា" ។
កំណាលដើរ ដោយសំរាងចារបានបញ្ហាបុរសរបស់ខ្លួនត្រាប់ដើរពីមួនមក ។
ចូរដើរនឹងអនុវត្តនូវអីដែលអ្នកយល់យើពុំចាតិត្រូវចំពោះមុខអ្នក ។

* * *

មានមនុស្សមួយចំនួនបានស្អែកដែលច្រោះមហាយោសនូវថា
" តើមនុស្សសមញ្ញជម្រាប់អាជ្ញាបាយទៅជាអ្នកកសាងសន្តិភាពដោយរបៀបណា? "

សម្រេចព្រះមហាយោសនូវមានប្រព័ន្ធដែល
" សូមថែរក្រាមួនអ្នក សូមថែមីនករុណាចមិថេញពីក្នុងខ្លួនអ្នក
សូមថែមីនមេត្តាចមិថេញពីក្នុងខ្លួនអ្នក បន្ទាប់មកអ្នកការយុទ្ធសាស្ត្រ ។
អ្នកកសាងសន្តិភាព ។ សន្តិភាពចាប់ផ្តើមពីបុគ្គលិក "

* * *

មនុស្សប៊ាតិ

៤ ៤

ក្នុងមួយជីវិតរបស់ព្រះអង្គ ព្រះពុទ្ធឌំពោលនៃពេលវេលាប៉ុណ្ណោះដែលសារីករោគយកចាំប្រឈម
សន្តិភាព និងសិទ្ធិមនុស្ស ។ យើងត្រូវរៀនយករោគយកចាំប្រឈម និងនូវរៀនប៉ុណ្ណោះ
តាមព្រះអង្គ ។

សិទ្ធិថាប់ផ្ទើមហើតឡើងនៅពេលមនុស្សម្នាក់ទាំងអស់ ដាយជាការរករាយនិងតាម
និងចេះថែរក្សាតារោគ្នា ដោយស្មោះត្រង់បំផុត ។ ដនជាតិកម្ពុជាបានជួយ
ជីស ហើយជីសបានជួយអាហ្វិក អាហ្វិកាបានជួយជាតិសាសន៍ដែលឡើងទៅ ។
យើងទាំងអស់ត្រូវបានក្លាយជាបានក្លាយដែលត្រូវបានក្លាយ ។

សូមវិនេរក្នុងប្រទេសបែងចែក ហើយប្រជាផន្ធកម្ពុជាដោយមានការគោរពសិទ្ធិ
ប្រទេសវៀតណាម ថែម ចិន ប្រទេសទាំងនេះក៏នោះគោរពសិទ្ធិកម្ពុជាដើរពីរបៀប ។

នៅពេលយើងសុខចិត្តព្រមទទួលថា យើងជាប់កម្មយ៉ែមហារីស្សព្រកូល
មនុស្សជាតិ ។ រាល់បុរស ស្រីគ្រប់បសុទ្ធថែមានពុទ្ធផ្លែះ-ត្រីស្សព្លែះ-អាហ្វាស្សព្លែះ
ជួងៗ យើងគ្រោងបានក្លាយជាបានក្លាយដែលត្រូវបានក្លាយ ។ ការមធ្យាបាយកសាងសន្តិភាពជួនមនុស្សជាតិ
រោគយកចារពេញដោយផ្ទៀងផ្ទាត់ ។

ខ្ញុំសូមប្រាប់សង្គមរោគយកចាំប្រឈម និងអស់ត្រូវបានសិទ្ធិភាពអស់មួយ
ជីវិត ហើយជួយរោគយកចារពេញដែលត្រូវបានក្លាយដែលត្រូវបានក្លាយ ។

ការកសាងសន្តិភាពគឺនៅក្នុងចិត្ត ។ យើងកសាងសន្តិភាពត្រូវវិតដឹងបង់ត្រា
រោគយកចារពេញបំពាមលទ្ធការពេលអាម ដើម្បីបណ្តុះសន្តិភាពរោគយកចិត្ត
ក្នុងខ្លួនយើង ប្រទេសយើង-ពិភពលោកទាំងមួល ។

សន្តិភាពពិតប្រាកដមិនប្រាកន់ខាងដីនេះ-ខាងត្បៃង-ខាងលើច-ខាងកើតទៅយ៉ា។

កម្ពុជាដែលនឹងមានសន្តិភាពគ្រប់គ្រាន់ ត្រូវតាំងនៅយ៉ាងដិតស្ថិតុជាមួយប្រទេសជិតខាងទាំងអស់ ។ សន្តិភាពជាអបិរោយ ដូចដែលបានដាក់ពីកម្ពុជាត្រូវតែមានអបិរោយចំពោះជនជាតិទាំងអស់លើពិភពលោក នៅពេលយើងកសាងប្រទេសយើងឡើងវិញ ។ សន្តិភាពបានមកតីមួលដ្ឋានពីរយ៉ាង តីយុត្តិធមិ និងសេវភាព ។

ការធ្វើដីណើរបស់យើងសំរាប់សន្តិភាព ត្រូវថាបាបីដីមិថ្នោះនៅតែទៅ និងរាល់ទៅផ្ទះ ការកសាងសន្តិភាពទុកជាមាយុជិតរបស់យើង ។ យើងសូមអរគិរប្រជាធិកពណ៌ខ្លួនរបស់យើង ។ យើងកសាងសន្តិភាពចំពោះខ្លួនយើង-ប្រទេសយើង និងពិភពលោកទាំងមួល ។

តួន្យ៉ា ១៩៨១ អង្គការសហប្រជាធិក បានបើកសន្តិសិទ្ធិមួយយ ដើម្បីជួនដឹកពីអនាគតនៃប្រទេសកម្ពុជា ។ នៅពេលនោះ យើងកំពុងប្រព័ន្ធដីបុរាណមួយដើម្បីសន្តិភាព ។ នៅពេលបញ្ចប់ដីបុរាណ អ្នកជីកនាំខ្លួរក្របោមម្នាក់បានមកជួបខ្សោយក្នុងក្រុងត្រប់ដុត ។ គេចិត្តរោងខ្សោយខ្សោយការនៃប្រទេសថែ ដើម្បីកសាងវត្ថុតាមច្រំដែន ។ ខ្សោយប្រាប់ទៅតេវិញ្ញាត ខ្សោយនិងមក ។

មនុស្សជាប្រជិនបានគិតថា "អីយ៉ា ! សម្រេចកំពុងមានព្រះបន្ទូលជាមួយសត្រូវ ! សម្រេចជួយសត្រូវ ! តើសម្រេចយល់យ៉ាងដូចមេចប៉ា ! " ខ្សោយបាននូវប្រាប់ពួកគេថា : "មេត្តាប្រព័ន្ធផិរាបារ តែងរោបភាគសុស្សទាំងអស់ទោះបីសព្វសត្វទាំងនោះមានចិត្តផ្លូវខ្សោយខ្សោយការបាយល្អ ប្រាក្រក់ ។

មេត្តាប្រព័ន្ធផិរាបារនេះ តែងរោបភាគសុស្សទាំងអស់ទោះបីសព្វសត្វទាំងនោះមានចិត្តផ្លូវខ្សោយខ្សោយការបាយល្អ ប្រាក្រក់ ។

បញ្ចូលក្នុងរបៀបនេះដែរ ពីក្រោមគេដឹងថ្វារការទូវមេត្តាចម្លំនៅក្នុងខ្លួនគេដូចម៉ាត្រា ។ ក្រោមពីនេះអាមេរិកសាស្ត្របុរីបានដោយអាមេរិកក្រោម ។ អាមេរិកមិនអាជីវការដុំជាលទ្ធផល ដោយត្រីមតែតែដឹងថ្វារការកំពើមិនអាជីវការដុំជាលទ្ធផល នៅក្នុងខ្លួនគេដូចម៉ាត្រា ។

គឺមានប្រសាសន៍ថា “ជានិច្ចកាល តាត់បានសំរាប់ល្អជាប្រចាំបីយ៍” ។ តាត់បានបៀន្ទែមឡើតថា “ពីក្រោយអស់បាប្រពិបតីការរបស់ខ្ញុំតែងតែមានសុវត្ថិភាព ដើម្បីធ្វើសំណង់បាប្រពិបតីការ នៅក្នុងអនុវត្តការណ៍តិចតុចណាស់ សូម្បីជាមួយល្អជាប្រចាំបីយ៍ ។ ចំពោះខ្ញុំមានសិកាតអសុក្រិតក្រោលឯង ដែល ផ្តល់ជាមួយល្អជាប្រចាំបីយ៍ នៅក្នុងសេចក្តីក្រោរការទូវការពាល់មាយវិការរបស់ប្រជាមាស ទៅបីនេះក្នុងសេចក្តីក្រោរការ ប្រជាមិកត្រាននរណាមេដ្ឋានតិ៍សំណង់ឡើយ”

ខ្លួនខ្លួនដៃចំពោះការស្រឡាញអ្នកជីជាតិបាបទេ ។ ជនជាតិកម្ពុជា ស្រឡាញខ្លួនខ្លួនក្រោម - ប្រហែលជាមានអាកល្បេកិរិយាន់បំពាក់បំជុំ ដើម្បី សំរាប់បុន្ណែបញ្ហាជនេះជាម្មាប់សំរាប់ទំនាក់ទំនងជាសកល ។ កំហិងនការ សងសឹក ដែងកែវតមានសារចុះឡើងជាបន្ទូបន្ទាប់មិនឈប់ឈប់ឡើយ ។ ការស្រែស្រាយមិនមែនមាននៅម៉ោងចំណុច ចេះចាត់ភាពប្រាកដនិយម និងលក្ខណ៍ឡើយ បុន្ណែមើងបើមេត្តាចម្លំរាល់កិច្ចចរចាតាំងអស់របស់យើង ។ វាមាននៅម៉ោង យើងមើលខ្លួនយើងរោប់រោប់ឡើង នៅក្នុងស្រែស្រាយ ។ សត្វវគ្គីអ្នក សត្វវគ្គី សត្វវគ្គី សព្វសត្វទាំងអស់ដែលនៅក្នុងមោហាកាត ។ ហើយខ្លួនយើងជាតិកំជាមោហាត់ នៅរឿងការជាតិក្រោមដែរ ។ ហេតុនេះ មាននៅមេត្តាប្រចាំប្រឈរនិងសងគ្គ ដែលបាន ធ្វើឱ្យដៃចំពោះក្រោមប្រចាំប្រឈរ នៅក្នុងខ្លួនខ្លួនបាន ។

មហាក្សត្រគឺ មានប្រសាសន៍ថា “អ្នកត្រូវបានដើរក្នុងរាយការ និង ក្នុងជីវិតរបស់អ្នក កាលណាមួយកំណើនបានចេះប្រើប្រាស់បើយ ត្រូវក្រោមការរោប់រោប់ និងចម្លើងរាជៈអ្នកនៅឡើត ដែលនៅជីវិតអ្នក មិនយុទ្ធភាពនិងរាយការ ដែលបាន

ពាសពេញពិភាក្សាបាន!" ។ យើងជាអ្នកទទួលខុសត្រូវគឺនឹងការវិខ្ចនចេញពី
សេចក្តីទូទៅ ហើយដោយរកសេចក្តីសុខសំរាប់ខ្លួនយើងធ្លាល់ ដោយបិច្ចារកិច្ច
របស់យើង ។ យើងត្រូវដោយរកដូរដើម្បីធ្វើការដោះស្រាយ ។ បិច្ចារកិច្ចតាម
អ្នករក្សាទីយើងមានមេត្តាចំពោះសព្វសព្វទាំងអស់ ហើយនឹងការលើកទីកិច្ច
ដោយយកមោហ៊ែម មកមិនដោយនឹងគិតបញ្ហាថ្មី ។

នឹងដែលយើងធ្លាប់បោចា អត្ថាបុ ខ្លួន នៅពាមការពិតមិនមែនទាល់
តែសោះ មានតែត្រីមហោតុ និងបច្ចុប្បីណ៍ ។ ដូច្នេះការតសិចំពោះខ្លួនយើង
និងអ្នកទេរីតីជាការតែប្រយោជន៍ ។ ហើយពីនេះ អ្នកមានបញ្ញា នានស្អាល់
ថ្មាល់ បុសគុណទៅដោម្បៈទាំងអស់នេះចេញមកពិច្ច ។ ដីយដីនេះបានឱ្យទេរីន
នូវគំនុ ។ បរាណីបានឱ្យឯកតាថ្មីនូវទូកទោមនស្ស ហើយពីនេះរាយការណ៍បានឱ្យបញ្ជាជីន
ដីយដីនេះ ទាំងបរាណី ។ យើងអាចធ្លាប់អត្ថទេត្តាពោយអារុធី សប្បរស
ធំ ។ ធ្លាប់អរិច្ចាបោយអារុធីបញ្ញា ។ ធ្លាប់សំអប់បោយអារុធីមេត្តាមេ ។
ព្រះពុទ្ធឌ្រោះសំមុនចា "ពេលណាគេដើរអារក្រកំដល់យើង ត្រូវជីននូវការ
អាកំអង់ប្រពេន្ធចិត្តនោះចេញ ហើយពោលចា "ចិត្តរបស់អត្ថាមេ និងត្រូវមាន
ការសែវបុន្មានត្រីមិនមែនបានបានមួយ សូម្បីទៅមួយម៉ាត់ដូសចេញពីបុរាណតែអត្ថាមេ
ទ្មីយ ។ អាត្រាមេ នឹងរក្សានូវសប្បរសដិចិវស្សាសភាព ព្រមទាំងគំនិតប្រកប
ដោយមេត្តាចិចិវសិទ្ធិមានពុតពុរាបាក្រកំទ្មីយ ។ ស្ថិភាពធ្លើមចេញមកពី
ក្នុងចិត្ត ពិតណាស់! យើងនឹងសំដើរចេញពីមេត្តាចិចិវសពុសត្រូវទាំងអស់
សូម្បីទៅអ្នកនីមួយៗសង្គមតែសង្គមនឹងគេក៏ដោយ ។

បន្ទាប់ពីមោហ៊ុការដើរឡើងនឹងកន្លែងជូនទៅ យើងបានយើកពុទ្ធផីត្រី
សិទ្ធិភាពក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ យើងទាំងអស់ត្រូវមែនដែននូវកត្តាពាយិមិ

យ៉ាងជាលើងដ្ឋានចំពោះព្រះមហាក្សត្រិកុណា និងរស្សីនៃការត្រាស់ដឹងរបស់ព្រះសម្បាលមួលបរម្យត្រជាម្មាស់ ដែលព្រះអង្គត្រង់បានបំភ្លើដល់សត្វិករ អោយយើពីរពន្លឹសនិភាព សាមគ្គិភាព និងបញ្ហាដោយជាល់ព្រះអង្គងង ។ យើងបូងស្ថិស្ថិមេរាយមានសាមគ្គិភាព និងទិកចិត្តស្មោះត្រង់កៅតឡើង ក្នុងការធ្វោះផ្សាយតាមមជ្ឈមបិបទស្ថិតនៅត្រប់ការប្រជុំពិភាក្សាបស់អ្នក ដីករាំកម្រជាតិ ។

យើងដែលរកមេរោះ និងបង្រៀននូវការស្ថាត់ជំនាញបុនបំដែល នាំអោយកៅតសនិភាព ។ ហើយឱ្យនរស់នៅក្នុងប្រាជុំ សេចក្តីសូប់នឹងបានវិរក លួតលាងសំដាលឡើងក្នុងចិត្តបស់យើង ហើយយើងនិងបង្កើតនូវការស្ថាត់ ជំនាញខាងក្រោម ដើម្បីកសាងសនិភាពមួយពិតប្រាកដជាមួយសនិភាពករ ទាំងអស់ដែលបានមកពីត្រប់សាលនាកុងពិភពលោក យើងមិនសុខចិត្តទូល ជួយជីវិះទេ យើងសុខចិត្តទូលយកដែលសនិភាពមួយបុំណូនាំ ហើយយើងកើតិច្ឆ្រូវការកិត្តិយស - យសស័ក្តី បុកិតិស័ត្ថជាល់ខ្ពស់ឡើយ មេត្តាមាននៅក្នុង ចិត្តយើងទាំងអស់ត្រា សូមមេត្តាស្ថាប់ដោយយកចិត្តទុកជាក់ចុះសនិភាព កំពុងលួតលាងសំដាលនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាសង្សិមទៅ មួងមួយជំហាន! មួងមួយជំហាន! Step by Step ។

តុលាសាសនិកជាតិថ្វីកកំពុងទូលរងទុកនៃទន្លេទិប់-កម្ពុជា-ឡាភុខ- ក្នុម្ភារ- ក្នុម្ភារ- ក្រុម្ភារ ហើយនៅត្រប់ទិកនូនងឡៀត ។ រើនឹងសំខាន់បំផុត យើងជាតុលាសាសនិក ត្រូវឱតខំបង្កើតឡើងឡៀតនូវការរាំដោះទិកចិត្តមនុស្សជាតិ ត្រប់ជាតិសាលី ។ យើងហើរកើតុម្ភារតកសាលនាបស់យើងអោយជួលជាកំពុង តែលប្រចាំជីវិត ។

“ តើព្រះពុទ្ធវាសនាអាមេរិកដើម្បីរោយធ្វើយន្តវិមានបុសពិភាក្សាកែងការជួយដៃខ្លះ? តើព្រះពុទ្ធឌ្រោះបាប្រើបាប្រូលដីខ្លះដែលយើងអាមេរិកបាប្រើបាប្រូលដីមិនមែនយើងទេ ជាដី។ សកម្មភាពដ៏ភ្លាហកនៃបំផុតមួយរបស់ព្រះពុទ្ធតើថ្ងៃនេះនិមួនយានចូលទៅការនៃសមរុបិដើម្បីបញ្ចប់នូវជីថណ្ឌៈ។ ព្រះអង្គមិនគោរពក្នុងវត្ថុ ដែងចាំសត្វវា ទាំងឡាយចូលទៅរកឡើយ។ ព្រះអង្គមិនមកឡូចូលទៅការនៃសមរុបិដើម្បីដោះស្រាយជីថណ្ឌៈ នៅបច្ចីមប្រទេសបានហេបបញ្ញានេះថា (ជីណៈស្រាយជីថណ្ឌៈ) ។ តើយើងដោះស្រាយជីថណ្ឌៈយើងដឹងមែន? ដោយតាប់ការណើយឱ្យបុកតិតិដោយកម្មាំបាយ? តើការធ្វើជីថណ្ឌិតព្រោះការកដមាននៃយុទ្ធមេច? មហាផ្ទៃគ្នីមានប្រសាលន៍ថា (សកម្មភាពអបិរុបាមានសារសំខាន់បំផុត) ។

ក្នុងការវែស្សីរក និងដាក់ចុះនូវការបញ្ចប់បង្កើតភាព ។ ត្រានឯករាជ្យបង្កើតចេបញ្ចាននៃមានសារសំខាន់ណោល់ យើងគោរពបច្ចាមិត្រ យើងទូកចិត្តទាំងស្រុងចំពោះមនុស្សព្រះរបស់អស់ណាក់-អូកនាន់ និងយល់ច្បាស់នូវជីថិតីដែលកែវិច្ឆូទិន្ន័យបោះ ។ ប្រសើរបំផុតត្រូវមានមេត្តារាល់ត្រានឯក ។ យើងទាំងពីរ (បុរស-ស្សី) មានសុវត្ថិភាព ចំពោះសន្និភាព ។ យើងទាំងពីរត្រូវក្រាយជាអ្នកកសាងសង្គមភាព ។ គ្នីមានហេបបញ្ញានេះថា (ជីយធន់ខ្លួនគោរកាតិ)

យើងជាតុទ្ធវាសនិក ត្រូវវែស្សីរកសេចក្តីភាពដោយចេញពីត្រូវបស់យើង ហើយចូលទៅការនៃត្រូវកោដនឹងមួយឡើតែមនុស្សជាតិ តីវត្ថុពេញចិត្ត ទៅដោយសេចក្តីទុក្ខ ។ ប្រសិនបើយើងស្របព្រះពុទ្ធប្រាជៈត្រីស្ស បុគ្គិតិយើងមិនអាចធ្វើអ្និតឡើតទេ ។ ដីរក្រែសិទ្ធិ ជីវិកសិទ្ធិ និងភាគារ តាំងនៅក្នុងពេលវេលាដែលត្រូវរស់នៅអាចិដិជាន់ក្រស់នៅក្នុងសមរុបិនិងក្រាយជានូវបស់យើង ។ យើងមានការរាយចំនួនលាកស់ដែលត្រូវឡើង ។

បញ្ហានេះនឹងធ្វាក់ប្រសិទ្ធភាពមួយចំពោះមនុស្សភាគជ្រើនដែលរស់នៅតែ
ក្នុងអាសីអស់មួយជីវិត ធ្វាប់បានរៀនសូត្រនិងពីនឹងផ្តើកទៅលើព្រះសង្ឃឹម
ទៅឡើមទម្រង់ប៉ា ជនកម្ពុជាដាច់ជាប្រជាប័ណ្ណប៉ុំថា (សម្រាប់ ! កម្មសិទ្ធិរបស់
ព្រះសង្ឃឹមគឺត្រូវគំនោក្នុងវត្ថុទេទៀ) វាតិបាកណែស់សំរាប់ពួកគេ ដើម្បីលើលក
សំរុះសំរុលហោយត្រូវចំពោះនាថីថ្មីនេះ ។ បើនេះយើងជាប្រះសង្ឃឹមត្រូវផ្លើយតប
ថាការវំស្រកយំពុកនៃតេខាន់ឡើងប្រោះទូកនៃទោន ។ យើងត្រូវចងចាំថា វត្ថុរបស់
យើងនៅជាមួយជានិច្ច វត្ថុនៅក្នុងខ្លួនយើង ។

ជើងពាណិជ្ជកម្ម

ព្រះរាជសម្តេរកម្មក្នុងទីក្រុងប្រជាពលរដ្ឋនៃ ខ្មែរសិទ្ធិសាសនីនៅក្នុង

៤ ៤

ការងាររបស់យើងជាការងារព្រះដម្លៃបស់ព្រះពុទ្ធឍា ការត្រាស់ដឹងរបស់
ព្រះពុទ្ធដាម្បូស់ប្រឈរបង្រៀបជាមួយដើមពេជ្រិ ព្រះពុទ្ធគង្ហាល់ត្រាស់ដឹង
អនុភាសម្មាសម្មាជិញ្ញណាយនៅក្រោមដើមពេជ្រិនេះ ក្នុងជាតិនេះមាន បុស-
មេក-ស្សីក-ជ្រាត និងផ្លូវ

ក្នុងជាតិនេះ ព្រះពុទ្ធគង្ហាល់ត្រាស់ដឹងក្រោមរក្សាទិនេះដែលមាន
បុស-មេក-ស្សីក និងផ្លូវ ។

ផ្លូវ គឺជាថុកអវិយសច្ចោះជាសម្រោះដីប្រសិរីដែលសម្រោះម៉ូនអំពើទុក-ហេតុនា
ឱ្យកែទទួល-សេចក្តីលើតំខុំ និងមាតិរីលើតំខុំតាមជ្រើមបងប្រាកា នេះគឺជាប្រឈរ
ផ្លូវជាន់ដើមពេជ្រិ ព្រះពុទ្ធឌ្លែងសម្រោះ ពីចាត់តបប្រែប្រែប្រឈរចុកអវិយសច្ចោះ
ទៅបុគ្គលិកដែលសាច់អំពីវេទនានុបស្សីនា គឺជាប្រាងដែលពិចារណា
យើង បញ្ហាក្នុងជាន់ទេនា នោះគឺជាប្រាងដែលមានឈ្មោះថាន់ទេនា ។
សុខវេទនា គឺការទទួលអារមណីជាសុខជាជមិ អិច្ច ។ ទុកវេទនាដាការទទួល
អារមណីជាជមិ ។ ឧបករាន់ទេនា ជាជមិដែលកែតំអំពីអវិជ្ជាដាន់ដើមបេតុ និង
បង្អែង ។ ការប្រឈរប្រជុំរបស់ព្រះពុទ្ធបរម្យជាដីផ្លូវជ្រាត ដើមពេជ្រិ ការត្រាស់ដឹង
ដែលរួបបញ្ហាខ្សោះជាការទទួលនូវអារមណីជាន់ទេនា ។ វេទនាចាំងអស់ជាប្រឈរ
មិនឡើង ។ វេទនាប្រព័ន្ធផាមការទទួល អារមណីជាសោមនស្សី

ជាទោសមនស្សី ប្រជាអារម្មណ៍អំព្យាកត់ នៃវបីយីគឺជាទុក្ខទិនអំពីអវិជ្ជា នៅឯធនទួលទានបាយ ឱើនទួលអារម្មណ៍ជាសុខ បុន្ថែមិនយុរបុញ្ញាន ឱើនត្រូវចិត្តបង្គង់ នេះជាអារម្មណ៍ទោមនស្សី នេះជាទុក្ខ ការទួលទានអារម្មណ៍ជាទោមនស្សី នេះគឺជាទុក្ខ អារម្មណ៍អំព្យាកត់ជាសមាសធាតុជាមួយអ្និះឈល មិនប្រាកដ បុមិនជាថ្វេសបាមួយរឿងផ្សេងទ្រៀត នេះគឺជាទុក្ខ ព្រះពុទ្ធដាម្បាល់ប្រវិនប្រជាក់អំពីចុរាណិយសច្ចោមបុគ្គលិកដែលស្ថាល់អំពីវេទនា នេះ អ្និះទាំងអស់មានការទំនាក់ទំនងគ្នា វេទនាមួយដែលជាមួយទ្រៀតមួយ ទ្រៀតនេះគឺជាទុក្ខ ដើម្បីបញ្ចប់ទុក្ខ គឺត្រូវបញ្ចប់ទេទាហោយការរារាំនា ថម្រិនសតិ ជាលេចក្តីរលត់ទុក្ខ (និរាង) នេះគឺជាដែនដារ៉ែនដើមពេជិ ដើមករបស់ដើមពេជិបារប្រើប្រាស់ឱើនទាន់ហើយដើម្បីទាំងអស់ទៅទុក្ខ ដើម្បីតសុខតែបេច្ចាមកពីហេតុ-បច្ចុប្បន្ន គឺជាបិច្ឆេទមួយបុរាណ អ្និះកើតបេច្ចាមក អំពីហេតុ បុបច្ចុប្បន្ន អ្និះរលតំមកអំពីហេតុនៅការយរាលត់ វេទនាមកអំពី ហេតុអោយកើតវេទនា ប្រសិនបើចង់លត់វេទនា ត្រូវរំលត់តែឬ គឺជាការ រំលត់ទុក្ខ ។

ស្តីក និងជ្រើន របស់ដើមពេជិគឺពេជិក្នុយជមិទាំងសាមសិបប្រាំពីរប្រការ ដែលជាប្រើប្រាស់ឱើនទាន់ហើយឱើនទាន់ត្រាស់ដឹងទូវព្រះនិព្ទន់ ក្នុងនោះមាន សតិបង្ហាន៤ សមបុរាណ៤ តិន្នន័យធម៌៤ តិន្នន័យធម៌៤ តិន្នន័យធម៌៤ តិន្នន័យធម៌៤ រមទាំងអស់មកដូចត្រូវបាន ប្រើប្រាស់ឱើនទាន់ ។

ជូនចេះ ស្តីក និងជ្រើនរបស់ដើមពេជិរួមទាំងអស់គឺជាប្រើប្រាស់ ចាប់ធ្វើមពី ឯស្សែរ វេទនា ។

បូសរបស់ដើមពេជិគឺជាបច្ចុប្បន្នខៗែ៖ - ពោក់ - ទោស់ - អវិជ្ជា - អពោក់ - អទោស់ - មានវិជ្ជា ។ បូសទាំងអស់ប្រមូលដីទៅក្នុងវេទនា ។ ប្រសិនបើឱើន

អាថគ្រប់គ្រងវេទនា យើងប្បរបច្ចុប្បន្នទាំងនេះអាយក់ជាប្រាជ្ញាសម្រាប់
ត្រាល់ដឹងនូវព្រះនិញ្ញនា!

រំលត់ពោក៖ ទោស៖ និងអវិជ្ជាការណ៍អាយក់កែតសប្បរសជមិ មេត្តាចមិ និង
បញ្ញា។

ពោក៖ ប្រែបង្រួចជាមានសម្រាល ។ កាមមួគ្រា និងពោក៖ កែតអំពីសាម-
នស្សនវេទនា ។ នៅពេលយើងធ្វើសមាជិ យើងយើងនូវសេមសន្យវេទនានៃណូត
និងរលតំប្រប់ខណៈ៖ ។ យើងអាចរំលតំវានៅត្រីមត្រីកត្រឡប់ក្រោម ប្រមុះ អណ្តាត
កាយនិងចិត្ត បន្ទាប់មកបញ្ញា និងមេត្តាចមិថាប់ផ្ទើមដុះឈុះតណាស់ឡើង ។

ឯណាសម្បត្តិនៃពោក៖ (សាមនស្សនវេទនា) - ទោស៖ (ទោមនស្សនវេទនា)
និងអវិជ្ជា (អព្យាកតវេទនា) - សិល-សមាជិ-បញ្ញា-សប្បរសជមិ-មេត្តាចមិ
និងបញ្ញា មានទំនាក់ទំនងជាមួយសាមនស្ស ទោមនស្ស និងអព្យាកតវេទនា ។
កាលណាលេតំពោក៖ ទោស៖ និងអវិជ្ជា នៅអាយក់កែតសប្បរសជមិ មេត្តាចមិ
និងបញ្ញា ។

តូវដើមពោធិីខ្លួនប្រាំ មានរូប-វេទនា-សញ្ញា-សង្ការ និងវិញ្ញាបាល
ដែលអាចបំព្រឹត្តមកអាយី នៅតំបន់ទី នាម និង រប ។ ខ្លួនប្រាំជាទាសា
ទាសិរបស់វេទនា និងទូកជាងអភ់អំពីក្រុក-ត្រឡប់-ប្រមុះ-អណ្តាត-កាយ និងមនោ ។
វេទនាមានមាត់ទាំងអស់៩ តីក្រុក-ត្រឡប់-ប្រមុះ-អណ្តាត-កាយ និងមនោ ។
វេទនាសិរីបាមរយៈត្រូវ ។ សោមនស្សរូប ស្អើនិងសោមនស្សវេទនា ។
ទោមនស្សរូប ស្អើនិងទោមនស្សវេទនា ។ ត្រានិញ្ញាណរូបស្អើនិងអព្យាកត
វេទនា ។ សោមនស្សពាក្យសំដី បុសមេងស្អើនិងសោមនស្សវេទនា ។ ទោមនស្ស
ពាក្យសមិ បុសមេងស្អើនិងទោមនស្សវេទនា ។ ត្រានិញ្ញាណជាមួយពាក្យសមិ
បុសមេង ស្អើនិងអព្យាកតវេទនា ។ សោមនស្សគិត ស្អើនិងសោមនស្ស

វេទទា ។ ទោមនស្សក្តិនស្លើនឹងទោមនស្សវេទទា ។ ត្នានវិញ្ញាបាមួយក្តិនស្លើនអព្យាកតវេទទា ។ (ដូចត្នាបាមួយនឹងការបែង ប្រការណែល ការក្របរសជាតិនិងគំនិត)

ព្រះពុទ្ធគងបានត្រាស់ដីនអនុត្តរសម្រាលម៉ោចិញ្ញាបាមរយៈ អនាតាមស្ថិតិ (សាតិនៅលើដៃដីម) ។ តើព្រះពុទ្ធគងជានរណា? តើជាគងនៃការត្រាស់ដីនដីនិងដៃដីម ដែលព្រះពុទ្ធគងបានវ្វារករករាជក្តីនិងនេះអស់រយៈពេល ៦ ឆ្នាំ ។ ការប្រែបង្រៀនបាមួយការទទួលអារម្មណី ជាមួយរសជាតិ ខ្ញុំទទួលទានរាបារនេះមកអំពីខ្លួន បុខ្ញុំទទួលរាបារនេះរាយបានឡើងដីជីថីបញ្ចប់ការយោន ទាំងពីរនេះជាទុក ករណីនេះមានសច្ចោរាណនៅក្នុងជំងឺ ។

មនោ តើជាមាត់ដែលមានទំហំដៃអស្សារូ (អាយុនេះទាំង ៦) ។ គំនិតឲ្យស្លើនឹងសោមនស្សវេទទា ។ គំនិតអារក្រាវកំស្លើនឹងទោមនស្សវេទទា ។ ការមិនយកទុកជាកំបាយយកគំនិតស្លើនឹងអព្យាកតវេទទា ។ វេទទាប្រែបង្រៀនដីខ្សោយអាត់ដែលអាត់សម្រេចនឹងទាមរាយនេះ៦ ។ វេទទាមានមាត់ទាំងអស់ ៦ ដែលសិអីទៅដោយមិនវិស ។ វេទទាសិអីភាពយោជាជោទេនាប់បែនទេៗ ។ យើងសិអីមួយ យើងភាពយោជាមួយ យើងសិទិកពេលការ យើងភាពយោជាទិកពេលការ ។ ប្រសិនបើយើងយល់ច្បាស់អំពីចំណុចនេះ ដែលបញ្ចាក់អំពីការប្រែបង្រៀនប្រដៃរបស់ព្រះពុទ្ធ ។

យើងមានពិភពលោកពី គិតិកពេលការខាងក្រោង និងពិភពលោកខាងក្រោម ពិភពលោកខាងក្រោង មានមាត់ ៦ ហេរចាមាយនេះខាងក្រោង គី ១-ចក្ខុយនេះ២-សោកយនេះ៣-ឯិត្តិយនេះ៤-យានយនេះ៥-ការយាយនេះ៦-មនាយាត់ៗ ។ ពិភពលោកខាងក្រោមក្រោម ៦ ហេរចាមាយនេះខាងក្រោមគី

១-រូបយកនេះ ២-សម្រាយកនេះ ៣-គម្រោយកនេះ ៤-រសាយកនេះ ៥-
ជោអូញ្ញយកនេះ ៦-ដម្តាយកនេះ ៧- យើងសិស្សីមួយ យើងភ្លាយជាអ្នីមួយ-
តិច្ឆុះរយើងសិត្រពេជមិ យើងនឹងភ្លាយជាប្រពេទុច្ច ។

សាស្ត្រិភាពចិត្តអាហារគីតខ្សែវត្ថាលេខេ

ជាមុននាវន្ទាលក្នាត់ប៉ែន

៤ ៤

យើងធ្វើការបួនឲ្យដើរឯកសារ និងដើរឯកពាណិជ្ជកម្មយ៉ាងល្អឥន្ទាន ត្រាប់មិន ។ យើងដើរឯកសារ សារធម៌និងអាចកើតឡើងបានទេ ជាបណ្តាល នៅមានត្រាប់មិន ។ ដើរឯកសារធម៌និងអាចកើតឡើងបានទេ យើងត្រូវនាំត្រូវដោះមិនដែកបង្កប់ នៅក្នុងចិត្តរបស់យើង ជាដីនដែលរាកំងយើងពីការកសាងសារធម៌និងអាចកើតឡើងបំផុតនៅក្នុងចិត្តនោះគឺ លោក៖ ទោស៖ មោហៈ ។ យើងត្រូវប្រាសំងជាមួយលោក៖ ដោយអារុំដើរឯកសារធម៌និងអាចកើតឡើងបំផុត យើងត្រូវប្រាសំងមោហៈដោយអារុំដើរឯកសារធម៌និងអាចកើតឡើងបំផុត ។

សារធម៌និងអាចកើតឡើងជាមួយយើង ។ ការកសាងសារធម៌និងអាចកើតឡើងមិនត្រូវការស្ថាត់ដៃនាត្រូកដែលការស្ថាត់ ។ នៅពេលយើងស្ថាប់មនុស្សដែលជាមិត លប់ ជាក់មិន ពួកគេនឹងទុកចិត្តយើង ហើយគេនឹងស្ថាប់អំពីសេចក្តីទុក យ៉ាងចំដោះរបស់យើងដែលបណ្តាលមកអំពីមិន ។ វើនេនេរកើតឡើងអារ៉ាស៊ូ នៅពេលយើងស្ថាប់ពួកគេ ហើយពួកគេនឹងស្ថាប់យើងវិញ ។

យើងត្រូវស្ថាប់អ្នកពីការដោយសារត្រាប់មិនដឹងដោរ ។ យើងស្ថាប់ដោយ មេត្តាចមិ មិនចំនួនដោយការរាលិតទេ ។ យើងត្រូវបណ្តុះបណ្តាចមិចំពោះ បងប្អួនប្រុសព្រឹករបស់យើងដែលជាចនុការ ប្រុះបង្កើចម្នាយរក្សាតុចិត្តជាតិ សេឡាងរបស់នានា ។ ពិភពលោកនេះជាងួនរបស់យើង ហើយមនុស្សចំងអស់ ជាបងប្អួនត្រា ។ ករណិយកិច្ចរបស់យើង ត្រូវមានករូណាចមិ ការពារ និងបំនិ ត្រូកគេ ។ ពេលណាយយើងដោះមិនអស់ពីក្នុងខ្លួនរបស់យើង ធ្វើអោយជួនរបស់

យើងមានសុវត្ថិភាពសំរាប់ការរាជស័យនៅ ប្រចាំថ្ងៃដ៏ យើងបានការពារបងប្អួនប្រសសិនិមី ឱ្យតុកម្មាយ និងកូនចោរបស់យើងដ៏រ ។

យើងត្រូវសំឡេងស្ថុវត្ថុពាណិជ្ជកម្មចំពោះអ្នកដោះមិននៅប្រទេសកម្មដានឯងនៅលើពិភាកពណ៍ការ ដែលបានធ្វើឡាយប្រទេស និងពិភាកពណ៍ការបស់យើងមានសុវត្ថិភាពសំរាប់មនុស្សដាតិទាំងអស់ ។ ការកសាងសិនិភាពកើតអំពីស៊ិនិមី ។ យើងត្រូវតែសំរែចោរកសាងសិនិភាពមានសារសំខាន់ដាច់ការដែលជិតការលក់ ការបើប្រាស់មិន ។ យើងត្រូវតែសំរែប្រពិបត្តិសិក្សាបច្ចុប្បន្នឱ្យបានបាយយាត់រាល់ការសម្រាប់ ប្រាកដកម្មាត់ដើរ ។

ការកសាងសិនិភាពមិនត្រូវការគិតពីខ្លួនទេ ។ ការកសាងសិនិភាពត្រូវការស្ថាត់ដែលព្យាយសញ្ញាក្នុងការ និងសហប្រពិបត្តិការគិតជាកម្ពុជាសំខាន់ ។ ដើម្បីបញ្ចប់ការត្រោះឆ្នាក់ដោយសារមិន យើងទាំងអស់ត្រូវធ្វើការរួមគ្នានៅក្នុងប្រទេសកម្មដានរួមជាមួយបងប្អួនប្រស់យើងនៅប្រទេសភាគប្រាប់ប្រើនិងប្រចេងប្រើវាន់ដ៏ប្រទេសអតិថិជ្ជមឺនប្រាកស្សាវី និងនៅត្រប់ប្រទេសទូទៅពិភាកពណ៍ ។

ការកសាងសិនិភាពត្រូវការបញ្ហា ។ សិនិភាពគិតដោផ្ទុកម្មួយត្រូវបានព្រើសនិស់ដោយប្រជាប្រើប្រាស់ ។ វាមិនមែនជាដឹកជញ្ជូនម្មួយដែលអត់គោលដោទេទែ ប៉ុន្តែត្រូវធ្វើដឹកជញ្ជូនម្មួយដែលម្មួយ! ម្មួយជំហានម្មួយ! Step - by - Step ។ យើងសូមបងប្អួនសង្គមរោយកើតបញ្ហា និងមេត្តាចមិស្សិតនៅជាមួយការពិភាក្សាបស់រដ្ឋាភិបាល ។

យើងជាអ្នកកសាងសិនិភាព ត្រប់ដីនឹងសាសនាទាំងអស់ប្រជាធិបាយ បុព្វហេតុសិនិភាពរាល់ថ្វី ។ យើងនឹងបន្ទាល់លោកស្របស់យើងដើម្បីកសាងសិនិភាព ។ យើងនឹងបន្ទាល់បងប្អួនសង្គម ធ្វើដឹកជញ្ជូន និងធ្វើសកម្មភាពដើម្បីសិនិភាព ដើម្បីពិភាកពណ៍កម្មួយគ្នានៅមិនទេ និងនៅទូទៅពិភាកពណ៍ ។

សូមសញ្ញសក្ខទាំងអស់រួចចាកជុតពិភ័យ
សូមសញ្ញសក្ខទាំងអស់រួចចាកជុតពិទិន្ទុ
សូមសញ្ញសក្ខទាំងអស់បានរស់នៅក្នុងសណ្ឌិភាព តារ៉ាវ

ប្រភព៖

លប្បន្ទែលសូមសេដ្ឋកិច្ចព្រះរាជបន្ទូលរបស់សម្បុចព្រះមហាយោសននឹងនៅក្នុងខិកាសដែលប្រពេលអង្គភាពខ្លួនរាយកថា ជាអេឡិចកិចិថ្នូរការណ៍នៅក្នុងវិទីការ ប្រសើរក្នុងសន្តិសិទ្ធិផ្លូវការ រួមទាំងការពិភាក្សាអំពីព្រះជមិដែលបានរកាត់ជាសម្បុន្ល័យការងារក្នុងវិវារណ៍ នៅក្នុងចំណោមអ្នកតាមដៃនៅព្រះអង្គ ។ មួយដែលកទៅតែនៅសូមសេដ្ឋកិច្ចទៅការ ទាំងនេះមាននៅក្នុងសូវរារក្សាទិន្នន័យ បញ្ជាក់ និងក្រុណាងមិ មួយដំបានម្នាច់ Step by Step របស់សម្បុចព្រះមហាយោសននឹងទៅក្នុងដោយ Parallax Press រួមទាំងព្រះរាជបន្ទូលរកថាបានរបស់ព្រះអង្គអំពីមនុស្សជាតិទៅពុម្ពនៅ Gethsemane Encounter ។

អង្គភាពូបន័រៈ

សេវាវេក្តីនេះបានធ្វើពុម្ពត្រាមកិច្ចដូយខមត្ត ម្នរបស់ព្រះគ្រួសិទ្ធិដឹងមួរឱកជាង, ព្រះតែដគុណា ព្រះព្រាយាភ សុវណ្ណនាទ្រី, ហាត់សាខមស្រីបុនុម្បារ, ឡើង កូភាពរោស់, ខំរដែន, ចែនដែន, កយ ដាឃចំនើន, ចាក ចង, ដាំ មុន, ណាយ ផ្លូវ, គិមសុខ សុធម, ម៉ាំ ណាង ដង, ជយ ចន, ស្ថិរ និង សុុន, ម៉ាកចយ ចន្ទា, តាមំណាយ ចង់សែ, បូនិម បូនទុ, ឲ្យយ ស្រីបុនុណា, ប្រង់ដីប ជានទាំងណូនិត, រណិត, យ៉ាវកំហែក រូមជាមយ្ញប៉ុណ្ណោះថាគារ ហ្មាមិ, សុុនដីម សូវិមុជា, សុុមដីត ចុណ្ណារុង្ស, ស្ថិជាដន វត្ថុទាប្រើដា, ផ្ទុក ប្រោប បូនិច, កម្ពុជ រក្សុត្តិរុង្ស, សាររល័ក ព្រហ្មម្បារ, ទូដែន ដោមជន, ព្រាសិត មុតាហាហា ធមុនរក្សុរុង្ស, ហិនុកុន រណិត រូមទាំងពុកិចិស្សទៅខ្មែរទាំងអ្នកយកនៅទី ក្រុងសីរាជៈល។

The Khmer translation of The Buddha in the Battlefield was made possible through the generous donation of Pat Baars, Brett Ballard, Josephine Barbour, Chanthou Boua, Margaret Bywater, Catherine Cecil, Denise Coghlan, Beth Goldring, Thida Butt Mam, Bob Maat, Laura McGrew, Ellen Minnotti, Eva Mysliwiec, Jenny Pearson, Kathryn Poethig, and the following organisations Alliance for Conflict Transformation, American Friends Service Committee, Church World Service, Khmer Ahmisa, Jesuit Refugee Service, and VBNK.

The book was translated by Thorng Kakada and design work completed by Boonruang Song-ngam.

The Centre for Peace and Conflict Studies coordinated the translation, fund raising and distribution of the Khmer version of The Buddha in the Battlefield as a contribution to the next generation of Cambodia's peace builders. Copies are available at the Centre for Peace and Conflict Studies or can be downloaded from the website - www.centrepeaceconflictstudies.org

”សង្កិតាពន្លាបេជ្ជប័ណ្ណ”

បារាំងនាប់សម្រួលព្រៃនមហាយោសនន

ទូកទេនាបសប្រជាផនកម្មជាមានទំហំដែនធបាល
មិលយើព្រឹទ្ធទូកទេនាប់ តាំងរាយមានមហាករុណា
មហាករុណា តាំងរាយមានចិត្តសុខ ចិត្តសុខ
ចិត្តសុខ តាំងរាយប្រគលសុខសាន្ត
ប្រគលសុខសាន្ត តាំងរាយប្រព្រឹត្តសាន្ត
ប្រព្រឹត្តសាន្ត តាំងរាយសហគម្ពីសុខសាន្ត
សហគម្ពីសុខសាន្ត តាំងរាយជាតិសុខសាន្ត
ជាតិសុខសាន្ត តាំងរាយពិភពលោកសុខសាន្ត។
សុខសញ្ញាសត្វាចាំងអស់បានរស់នៅកងិត្យិភាព សុភម្លឹល
ត្រៀងទេ។
